

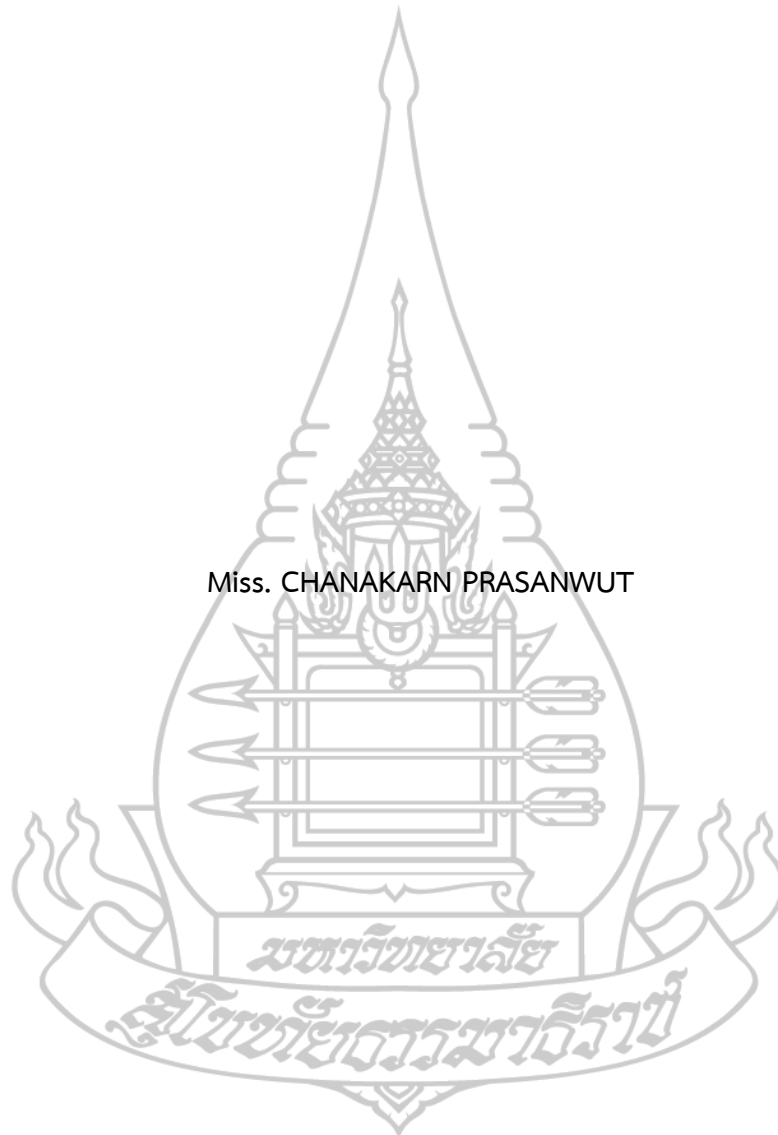
ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Factors Affecting Success of Participation in Preventing and Solving
Drug Problems Among People in Mueang Chumphon District,
Chumphon Province

Miss. CHANAKARN PRASANWUT

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติด ของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
ชื่อและนามสกุล	นางสาวชนากานต์ ประสารวุฒิ
แขนงวิชา / วิชาเอก	บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2566

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา คำนวณว่าอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข
 ปัญหา ยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
 ผู้ศึกษา นางสาวชนากานต์ ประสารวุฒิ รหัสนักศึกษา 2643000249
 ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน (3) ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร และ (4) เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษาคือผู้มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมืองชุมพร จำนวน 149,520 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 399 คน ด้วยสูตรทาร์โยยามาเน่ โดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถาม ซึ่งการทดสอบเครื่องมือได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การหาค่า t-test/f-test และการหาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (2) ปัจจัยสำคัญที่สามารถนำไปอธิบายระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในส่วนปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน มีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารพบว่า มีการแปรผันตามกันในเชิงบวก ($R = 0.508$) กับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดซึ่งสามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวมได้ร้อยละ 85.3 และ (3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนคือการจัดความกลัวที่จะเข้ามามีส่วนร่วม โดยฝ่ายปกครอง/ตำรวจ/ผู้นำชุมชน ต้องทำงานอย่างจริงจังในการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

คำสำคัญ ปัจจัยที่มีผล ผลสัมฤทธิ์ การมีส่วนร่วม การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

Independent Study title: “Factors Affecting Success of Participation in Preventing and Solving Drug Problems Among People in Mueang Chumphon District, Chumphon Province”

Author: “Miss. CHANAKARN PRASANWUT”; ID: “2643000249”;

Degree: Master of Public Administration

Independent Study Advisor: Assoc. Prof. Dr.Kittipong Keatwatcharachai; Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this research were to (1) study the level of participation in preventing and solving drug problems among people in Mueang Chumphon District, Chumphon Province (2) comparative study of outcome of participation in preventing and solving drug problems among people in Mueang Chumphon District, Chumphon Province by classify difference personal factors (3) study the factors affecting the outcome of participation in preventing and solving drug problems among people in Mueang Chumphon District, Chumphon Province and (4) utilize the findings as guidelines to promote local participation of the public sector in preventing and solving drug problems in the long term.

This research is a quantitative study. The population under study consisted of 149,520 people residing in Mueang Chumphon District. The sample size was determined to be 399 people using Taro Yamane formula by using questionnaires as a tool of data collection. The reliability scale of questionnaires is 0.95. The statistics used in data analysis included descriptive statistics; frequency, percentages, means, standard deviations and inferential statistics; finding the t-test/f-test, regression.

The results of the study indicated that, (1) the level of participation in preventing and solving drug problems of the people as a whole was at a low level. (2) important factors that explained the level of participation in preventing and solving drug problems were personal factors and external factors. As for personal factors, it was found that educational levels, occupations, and different length of stay in the area showed a significant difference in the level of achievement of participation in preventing and solving drug problems at the 0.05 level. External factors including government support and information support were found to have a direct positive variation ($R = 0.508$) with participation in preventing and solving drug problems outcome. The predictive power on the overall quality of working life was 85.3% and (3) the study offers guidelines for promoting public participation: such as eliminating the fear of involvement by having administrative officials/ police officers and community leaders subdue local influential people, and publicizing and organizing projects related to drug problem and prevention more constantly and regularly.

Keywords : Factors affecting, Success, Participation, Participation in prevention and solving drug problems, Mueang Chumphon District, Chumphon Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ กรรมการสอบ ซึ่งได้สละเวลาให้คำแนะนำและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คณาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้ศึกษา

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ นายนวรรตน์ วงศ์ปิ่นเพชร นายอำเภอเมืองชุมพร นายสุชิน จันทร์ปาน หัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร และนายฤกษ์กรสายศิวานนท์ รองหัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเพื่อสนับสนุนในการทำเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพรทุกท่าน ที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และคนในครอบครัวที่เป็นขวัญและกำลังใจให้กับข้าพเจ้าในระหว่างที่ทำการศึกษาอยู่ในสถาบันนี้จนสำเร็จการศึกษา คุณค่าอันพึงมีหรือประโยชน์ที่เกิดจากการค้นคว้าอิสระ ข้าพเจ้าขอมอบเป็นสิ่งบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน หากมีข้อบกพร่องใดๆ ข้าพเจ้าขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นางสาวชนากานต์ ประสารวุฒิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	5
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	6
สมมติฐานการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐ.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	30
แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	44
บทบาทของฝ่ายปกครองและตำรวจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	46
ข้อมูลสรุปปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	82
ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร.....	85
ผลวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร.....	92
ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	97
ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร.....	119
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	123
สรุปการศึกษา.....	123
อภิปรายผล.....	134
ข้อเสนอแนะ.....	139
บรรณานุกรม.....	142
ภาคผนวก.....	151
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	152
ข ผลการทดสอบเครื่องมือ.....	154
ค แบบสอบถาม.....	167
ประวัติผู้ศึกษา.....	179

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามรายตำบล.....	55
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ปี พ.ศ. 2565 จำแนกเป็นตำบล.....	63
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	82
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด.....	85
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายใน ด้านเจตคติที่มีต่อปัญหาเสพติด.....	86
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายใน ด้านการตระหนักรู้ในปัญหาเสพติด.....	87
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายนอก.....	89
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายนอก ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ.....	89
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายนอก ด้านข้อมูลข่าวสาร.....	91
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร โดยภาพรวมและในรายด้าน.....	92
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพรในด้านการตัดสินใจ.....	93
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพรในด้านการปฏิบัติการ.....	94
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพรในด้านการรับประโยชน์.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพรในด้านการประเมินผล.....	96
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนจำแนกตามเพศ.....	97
ตารางที่ 4.14 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนจำแนกตามอายุ.....	98
ตารางที่ 4.15 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่.....	99
ตารางที่ 4.16 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	100
ตารางที่ 4.17 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่.....	101
ตารางที่ 4.18 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่.....	101
ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่.....	102
ตารางที่ 4.20 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่.....	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.21 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวม จำแนกตามระดับ การศึกษาเป็นรายคู่.....	103
ตารางที่ 4.22 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	104
ตารางที่ 4.23 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนจำแนกตามอาชีพ.....	105
ตารางที่ 4.24 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับประโยชน์ จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่.....	107
ตารางที่ 4.25 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการประเมินผล จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่.....	108
ตารางที่ 4.26 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	109
ตารางที่ 4.27 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่.....	111
ตารางที่ 4.28 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่.....	112
ตารางที่ 4.29 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่.....	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.30 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับประโยชน์ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่.....	114
ตารางที่ 4.31 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการประเมินผล จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่.....	115
ตารางที่ 4.32 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่.....	116
ตารางที่ 4.33 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของแรงจูงใจภายในมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร.....	117
ตารางที่ 4.35 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของแรงจูงใจภายนอกมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร.....	118

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร.....	6
ภาพที่ 2.1 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของกรมการปกครอง.....	48
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	52

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดนับเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทยและทั่วโลกมายาวนาน และทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกวัน ส่งผลกระทบต่อในหลายด้าน ทั้งด้านสุขภาพทางกายและจิตของผู้เสพ ผลกระทบต่อสังคมและครอบครัว นอกจากนี้ยังส่งผลไปในด้านการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนความมั่นคงของประเทศ ปัญหาเสพติดจึงเป็นปัญหาที่มีไขว่เฉพาะเนื่องจากการระบาดและการเจ็บป่วยจากโรคเท่านั้น แต่ยังมีมีความเกี่ยวเนื่องกับปัญหาพื้นฐานของสังคมอีกด้วยและจากสถานการณ์ยาเสพติดโลก ข้อมูลรายงาน World Drug Report 2021 ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime) พบผู้ใช้ยาเสพติดทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2562 ทั่วโลกมีผู้ใช้ยาเสพติดประมาณ 275 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ของประชากรโลก ในช่วงอายุ 15-64 ปี (ปี พ.ศ. 2561 ทั่วโลกมีผู้ใช้ยาเสพติดประมาณ 269 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 5.4 ของประชากรโลกในช่วงอายุ 15-64 ปี) โดยมีการคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2573 จะมีผู้ใช้ยาเสพติดประมาณ 299 ล้านคน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565, น. 6)

สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยยังมีระดับความรุนแรง อันเป็นผลมาจากการขยายตัวของการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดยังมีการลักลอบนำยาเสพติดจำนวนมากเข้ามายังประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการจับกุมยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ (ยาบ้า และไอซ์) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีการจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 337,186 คดี ผู้ต้องหา 350,758 คน ของกลางยาบ้า 554.7 ล้านเม็ด ไอซ์ 26,662 กิโลกรัม เฮโรอีน 4,520 กก. คีตามีน 1,350 กิโลกรัม โคเคน 45 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี 447,213 เม็ด และกัญชา 41,573 กิโลกรัม (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 324,552 คดี ผู้ต้องหา 338,560 คน ของกลางยาบ้า 319.1 ล้านเม็ด ไอซ์ 23,872 กิโลกรัม เฮโรอีน 597 กิโลกรัม คีตามีน 1,342 กิโลกรัม โคเคน 23 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี 510,223 เม็ด และกัญชา 9,227 กิโลกรัม) ซึ่งจากสถานการณ์ยาเสพติดในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในภาพรวม พบว่า ตลาดยาเสพติดมีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์สูง ในช่วงแรกของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการ

หยุดชะงักของตลาดการค้ายาเสพติด แต่หลังจากนั้นขบวนการค้ายาเสพติดได้มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์อย่างรวดเร็ว โดยในปี พ.ศ. 2564 พบว่าการค้ายาเสพติดยังคงดำเนินต่อไป ซึ่งสถานการณ์ความรุนแรงเท่ากับช่วงก่อนเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจาก 1) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดรูปแบบใหม่ ๆ ของการค้ายาเสพติด มีการใช้เส้นทางเดินเรือในหลายพื้นที่ของภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งในทวีปยุโรป ลาตินอเมริกา แอฟริกาเหนือ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการลำเลียงยาเสพติดเป็นผลมาจากการปิดพรมแดนของประเทศต่าง ๆ และ 2) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้เร่งให้เกิดรูปแบบใหม่ ๆ ในการค้ายาเสพติด โดยพบว่า กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดได้ใช้ช่องทางออนไลน์ควบคู่กับการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ในการกระจายยาเสพติดไปสู่กลุ่มผู้เสพมากขึ้น เช่น Line Twitter Facebook Instagram ฯลฯ โดยเฉพาะช่องทาง Twitter เป็นช่องที่ได้รับความนิยมสูงสุดในการซื้อขาย ซึ่งกลุ่มผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชน พบว่ามีการซื้อขายยาเสพติดเกือบทุกชนิดอย่างแพร่หลาย แฉงราคาขายชัดเจน มีช่องทางการส่งให้เลือกหลากหลาย เช่น นั้ดรับส่งผ่านไปรษณีย์ทั้งภาครัฐและเอกชน ปัจจุบันธุรกิจทางโลจิสติกส์ทั้งระบบในประเทศไทยมีอัตราขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้การขนส่งมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565, น. 10-11) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มที่แพร่ระบาดมากขึ้น ตามการขับเคลื่อนของอุปทาน (Supply) ของการผลิตยาเสพติดนอกประเทศ จากปริมาณยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ยาเสพติดกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ และด้วยกลยุทธ์การค้าของกลุ่มนักค้ายาเสพติดที่ทำให้ยาเสพติดมีราคาที่ถูกลง ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการใช้ยาเสพติดในประเทศ ผู้เสพรายใหม่จะเข้าสู่วงจรยาเสพติดมากขึ้น

จากแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด ปี 2566 ภายในประเทศ พบว่าเกิดการขยายตัวของเครือข่ายอาชญากรรมยาเสพติดข้ามชาติที่เข้ามาเคลื่อนไหวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นปัญหาการลักลอบนำเข้าภายหลังการเปิดประเทศเข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไม่ส่งผลกระทบต่อการผลิตยาเสพติด การปลดกัญชาออกจากยาเสพติดให้โทษประเภท 5 อาจเกิดผลกระทบทางด้านลบกับประชาชนตามมาโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน เนื่องจากจะมีการนำกัญชาออกมาจำหน่ายกันอย่างแพร่หลาย เช่นเดียวกับการเข้าถึงกัญชาก็สามารถทำได้ง่ายขึ้น และนำไปสู่การใช้ยาเสพติดอื่นที่มีฤทธิ์รุนแรงกว่า ซึ่งเท่ากับเพิ่มจำนวนผู้ใช้ยาเสพติดอื่นที่มีฤทธิ์รุนแรงกว่า เกิดผลกระทบต่อการใช้บริการสาธารณสุข เนื่องจากต้องรักษาอาการผู้ป่วยที่เกิดจากการใช้กัญชา และอาจส่งผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากกัญชายังเป็นสิ่งผิดกฎหมายของประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหายาบ้า ไอซ์ เฮโรอีน ยังคงเป็นยาเสพติดหลัก โดยยากลุ่ม Club Drugs การใช้ยาในทางที่ผิด และกลุ่มยาเสพติดประเภทผสมผสาน ได้แก่ กาแฟซอง ที่มีการผลิตขึ้นเอง

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นผ่านการเข้าถึงในสื่อออนไลน์ และการบริการรับ – ส่งสินค้าทำให้ปริมาณยาเสพติดที่แพร่กระจายในทุกภาคส่วนของสังคม ทำให้ความต้องการยาเสพติดภายในประเทศยังคงมีสูง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงวิธีการมาเสพยาเสพติดแบบผสมผสานและปัญหากลุ่มผู้ป่วยจิตเวชจากการใช้ยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจะส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในวงกว้างรุนแรงยิ่งขึ้น ทั้งในด้านชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในภาพรวม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565, น. 17-18) ซึ่งจากแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้จัดทำขึ้นโดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับต่าง ๆ และสอดคล้องกับร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งเป็นแผนซึ่งนำการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องและบูรณาการร่วมกัน เพื่อมุ่งลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคม ประกอบด้วย 6 มาตรการ 41 แนวทาง 63 โครงการสำคัญ ได้แก่ มาตรการป้องกันยาเสพติด มาตรการปราบปรามยาเสพติด มาตรการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด มาตรการบำบัดรักษายาเสพติด มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรการบริหารจัดการ สำหรับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

จากแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 เป็นแผนกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดและบูรณาการการแก้ไขปัญหาร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมั่นคง ปลอดภัยจากยาเสพติดอย่างยั่งยืน ด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคมและความร่วมมือระหว่างประเทศ” (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ม.ป.ป., น. 22) เมื่อพิจารณาจากแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งมีกรอบดำเนินการที่สำคัญคือการสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กและเยาวชนแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด ทั้งการใช้ยาเสพติดและการตกเป็นเหยื่อในการค้ายาเสพติด การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน ทั้งในระบบและนอกระบบ โดยเน้นการสร้างความร่วมมือองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างการรับรู้ในการป้องกันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด ทั้งการใช้และการค้ายาเสพติด รวมถึงส่งเสริมสถานประกอบการเพื่อให้โอกาสแก่แรงงานที่ไปใช้ยาเสพติดได้เข้าสู่การบำบัดรักษา และให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดเข้าทำงานในสถานประกอบการ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัว โดยส่งเสริมให้หน่วยงาน/องค์กรด้านการพัฒนาครอบครัวในพื้นที่ได้มีองค์ความรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะบุตรหลานแก่ครอบครัวในพื้นที่ เพื่อการป้องกันปัญหายาเสพติดและเสริมสร้าง

การมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน/ชุมชน ในการเฝ้าระวัง ค้นหา ให้โอกาส ดูแล และช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด, 2565, น. 34) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประจวบ แหลมหลัก และคณะ (2557) ที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังเห็นว่าสถานการณ์ยาเสพติดในหมู่บ้านหรือชุมชนที่อาศัยอยู่ยังคงมี สถานการณ์รุนแรง อย่างไรก็ตามเนื่องจากกำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น การสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านหรือชุมชนให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง

จังหวัดชุมพร เป็นจังหวัดหนึ่งที่ประสบกับปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยมี สภาพปัญหาทั้งเป็นเส้นทางในการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ภาคใต้ และประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้มีข้อบ่งชี้ให้ประเมินได้ว่าอาจจะเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ภูมิภาคต่าง ๆ หลังจากพื้นที่ทางภาคเหนือถูกกีดตันอย่างหนักทำให้กลุ่มขบวนการเปลี่ยนช่องทางในการนำเข้า ยาเสพติดจากการเป็นเส้นทางในการลำเลียงจะส่งผลให้มีแหล่งพักยาในพื้นที่ ซึ่งจากผลการ ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชุมพร ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2564 - 30 ก.ย. 2565 พบว่า มีการจับกุมคดียาเสพติด แยกตามประเภทพบว่ายาเสพติดที่มีการจับกุม มากที่สุดคือ ยาบ้า และไอซ์ ส่วนอำเภอที่มีการจับกุมยาบ้า ไอซ์ สามารถจับกุมได้ 3,393 คดี ผู้ต้องหา 3,462 คน ของกลาง ยาบ้า 10,298,387 เม็ด ไอซ์ 710.12 กิโลกรัม เฮโรอีน 1.9 กิโลกรัม โดยแยก เป็นคดียาเสพติดรายทั่วไป จำนวน 3,363 คดี ผู้ต้องหา 3,418 คน ของกลาง ยาบ้า 423,094 เม็ด ไอซ์ 1.34 กิโลกรัม และคดียาเสพติดรายสำคัญ มีดำเนินคดีในพื้นที่จำนวน 23 คดี ผู้ต้องหา 32 คน ของ กลาง ยาบ้า 2,435,293 เม็ด ไอซ์ 108.78 กิโลกรัม เฮโรอีน 1.9 กิโลกรัม ส่วนคดียาเสพติด รายสำคัญ ที่ดำเนินคดีโดย บช.ปส. จำนวน 7 คดี ผู้ต้องหา 12 คน ของกลาง ยาบ้า 7,440,000 เม็ด ไอซ์ 600 กิโลกรัม (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดชุมพร, 2565) และที่สำคัญยิ่งคือกระแสสังคม ในการต่อต้านยาเสพติดของประชาชนในพื้นที่ลดลง เนื่องจากความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับกฎหมาย การควบคุมกัญชา เพราะนับตั้งแต่กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศปลดกัญชาออกจากการเป็น ยาเสพติดตั้งแต่เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2565 กัญชาก็ได้กลายเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายไม่ต่างจากพืชผัก ผลไม้ตามท้องตลาด แม้ว่าหลังมีการปลดล็อกกัญชากระทรวงสาธารณสุขจะออกประกาศถึงสามครั้ง เพื่อให้มีแนวทางกำกับควบคุมการใช้กัญชา แต่มาตรการดังกล่าวก็ไม่ครอบคลุมกับสถานการณ์ จนเกิดกรณีที่มีผู้ได้รับผลกระทบจากการบริโภคกัญชา รวมถึงมีเยาวชนที่เข้าถึงและมีการเสพกัญชา กันอย่างโจ่งแจ้งซึ่งจากความไม่ชัดเจนนั้นทำให้ประชาชนในพื้นที่ขาดความตื่นตัวและหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขยาเสพติดน้อยลง

จากแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม เริ่มจากการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยตนเอง มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสมให้กับเด็กและเยาวชนแต่ละช่วงวัยด้วยการให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ สร้างการรับรู้ในการป้องกันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด การเปิดช่องทางสำหรับการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดได้หลากหลายช่องทาง การให้โอกาสผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน/ชุมชน ในการเฝ้าระวัง ค้นหา ให้โอกาส ดูแล และช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดในชุมชน ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวจะสำเร็จได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ ดังนั้น ผู้ศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมไปถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดชุมพร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เพื่อทำการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้กำหนดในแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าปัจจัยดังกล่าวสามารถเป็นแรงจูงใจหรือแรงผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นแนวทางการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ผู้ศึกษาได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน มาใช้เป็นกรอบแนวคิดอิสระ ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของ Koufman และ Cohen & Uphoff (อ้างถึงใน ณัฐสินี สมคิด, 2553, น. 20; กฤษณ์ มีบำรุง, 2556) มากำหนดปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่นและใช้กรอบแนวคิดแรงจูงใจที่ผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนของ Herzberg (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2550 อ้างถึงใน กมลพร กัลยาณมิตร, 2559, น. 179) และใช้แนวคิดการเสริมแรงของ Skinner (1938 อ้างถึงใน ศิริชญากรณ์ ภูมิพิริยะสกุล, 2563, น. 27) แบ่งเป็น 2 ปัจจัยได้แก่ 1) แรงจูงใจภายใน ได้แก่ เจตคติ และการตระหนักรู้ต่อปัญหาสุขภาพจิต และ 2) แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนที่ภาครัฐ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และใช้แนวคิดของ Cohen and Uphoff (1890 อ้างถึงใน ปภาวรินทร์ นาจำปา, 2557) ซึ่งแบ่งการมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

4. สมมติฐานการศึกษา

4.1 ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

4.2 ปัจจัยแรงจูงใจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตการ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน และปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน

5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ปรากฏตามกฎหมายทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ซึ่งแบ่งเป็น 17 ตำบล 165 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 149,520 คน (กรมการปกครอง, 2566) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เขตพื้นที่อำเภอเมืองชุมพร จำนวน 17 ตำบล ได้แก่ ตำบลปากน้ำ ตำบลบางหมาก ตำบลนาทุ่ง ตำบลนาชะอัง ตำบลตากแดด ตำบลบางลึก ตำบลหาดพันไกร ตำบลวังไผ่ ตำบลวังใหม่ ตำบลบ้านนา ตำบลขุนกระโทก ตำบลทุ่งคา ตำบลวิสัยเหนือ ตำบลหาดทรายรี ตำบลถ้ำสิงห์ ตำบลท่ายาง และตำบลท่าตะเภา

5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลา เดือน มกราคม 2566 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2566

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร มีข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

6.1 การคำนวณตัวเลขตัวสุดท้ายจะให้วิธีการปัดทศนิยม เพิ่มหรือลด เพื่อให้ได้ค่าเต็ม 100% โดยยึดตามหลักการสากลของมาตรฐานการเงินและบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป

6.2 กรณีการวิเคราะห์งานวิจัยมีค่าเป็น 0 จะไม่อ่านค่าและอธิบายผล

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

ประชาชน หมายถึง บุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ปรากฏตามกฎหมายทะเบียนราษฎรในเขต อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนสมัครใจเข้ามาดำเนินกิจกรรมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของชุมชน

ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้จากการที่ประชาชนเข้ามาดำเนิน กิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของชุมชนด้วยความสมัครใจ

ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการในการกระตุ้นพลัง ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลให้เข้ามาดำเนินกิจกรรม หรือชักนำพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมของบุคคลใน การดำเนินกิจกรรม

แรงจูงใจภายใน หมายถึง สภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่าง ด้วยตนเอง ซึ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรมในการมีส่วนร่วม

แรงจูงใจภายนอก หมายถึง สภาวะที่บุคคลรับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกทำให้เกิด ความต้องการ และแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายนั้น

เจตคติที่มีต่อปัญหา ยาเสพติด หมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อปัญหา ยาเสพติด ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อปัญหา ยาเสพติด

การตระหนักรู้ในปัญหา ยาเสพติด หมายถึง การมองเห็นหรือเข้าใจสถานการณ์ปัญหา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากปัญหา ยาเสพติด

การสนับสนุนที่ภาครัฐ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่รัฐจัดให้ประชาชนเพื่อกระตุ้นให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่รัฐจัดให้แก่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีความคิดเห็น ออกแบบหรือวางแผนดำเนินกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรม

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผน หรือให้การสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรม

การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับประโยชน์หรือผลลัพธ์ในด้านดีที่เกิดขึ้นจากการเข้ามาดำเนินกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรม

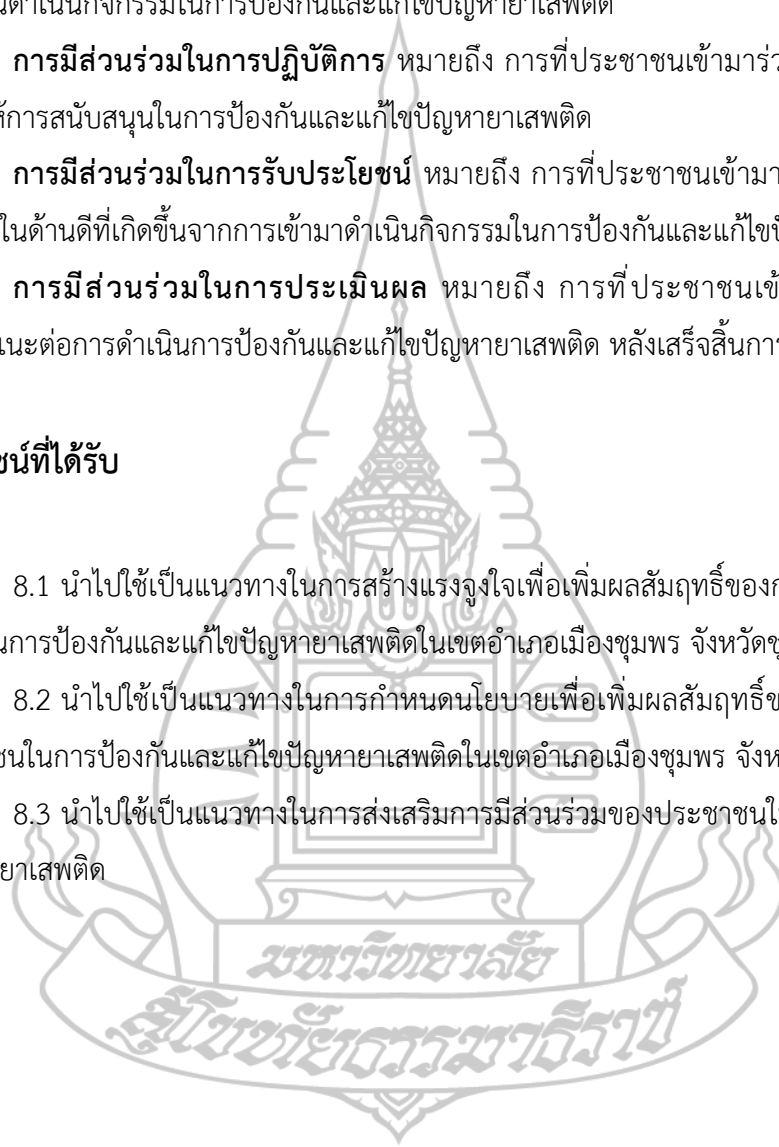
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมติดตามให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรม หลังเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรม

8. ประโยชน์ที่ได้รับ

8.1 นำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

8.2 นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

8.3 นำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
4. บทบาทของฝ่ายปกครองและตำรวจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
5. ข้อมูลสรุปปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชุมพร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐ

เดิมการบริหารจัดการภาครัฐจะเป็นลักษณะของการบริหารและการจัดการองค์การขนาดใหญ่อย่างมีแบบแผน หรือเป็นการบริหารและการจัดการแบบระบบราชการ ซึ่ง Max Weber ได้เสนอแนวคิดเรื่องการจัดองค์การแบบระบบราชการ หรือ Bureaucracy ว่าเป็นวิธีการจัดองค์การที่สามารถทำให้การดำเนินงานขององค์การมีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีอื่นใด การที่จะให้การบริหารงานของรัฐมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ จะต้องมีการจัดระบบการบริหารภายในหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแบบระบบราชการ ซึ่งการจัดองค์การแบบระบบราชการตามแนวคิดของเวเบอร์ เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในนามของระบบราชการแบบอุดมคติหรือแบบบริสุทธิ์ (ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา, 2542, น. 53-57) ในสายตาของเวเบอร์นั้น องค์การระบบราชการเป็นองค์การที่ดีที่สุด เมื่อเทียบกับองค์การประเภทอื่นในสมัยนั้น เช่น องค์การภายใต้ระบบเจ้าขุนมูลนาย และภายใต้ผู้นำที่มีบารมีส่วนตัว เนื่องด้วยองค์การระบบราชการยึดหลักการบริหารที่อาศัยความมีเหตุมีผล ความสามารถที่จะพยากรณ์พฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ได้ การไม่คำนึงถึงตัวบุคคล การใช้หลักความรู้ความสามารถ (ระบบคุณธรรม) เป็นเกณฑ์ในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และการแบ่งงานกันทำอย่างเป็นทางการตามตัวบทกฎหมาย ซึ่งในสายตาของเวเบอร์นั้น หากองค์การใดสามารถนำเอาหลักการเหล่านี้ไปใช้ได้

อย่างเต็มที่แล้ว การบริหารงานในองค์กรนั้นก็จะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2527, น. 26-27 อ้างถึงใน นิรุช บุญยฤชานนท์, 2551, น.11)

อย่างไรก็ดี การบริหารจัดการภาครัฐด้วยรูปแบบองค์กรแบบดั้งเดิมของเวเบอร์อาจไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เนื่องด้วยด้วยอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ที่ทำให้รัฐต้องพึ่งพาเกี่ยวเนื่องกัน รวมทั้งการดำรงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง ทำให้ระบบราชการกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและเป็นต้นตอของปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งสมาน รั้งสิโยภฤกษ์ (2546) ก็มีความเห็นว่าองค์กรราชการในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบองค์กรดั้งเดิมตามแนวคิดของเวเบอร์ไปแล้ว เนื่องจากการบริหารและการจัดการในระบบราชการซึ่งเป็นลักษณะการบริหารและการจัดการแบบระบบราชการนั้นไม่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ กล่าวคือ ไม่มีประสิทธิภาพ ล่าช้า ไม่ทันสมัย และขาดสมรรถนะที่จะแข่งขันในเวทีโลก จำเป็นต้องมีการปรับปรุงปฏิรูปการจัดการระเบียบการบริหารและการจัดการ โดยการนำเทคนิคการบริหารและการจัดการรูปแบบใหม่ ๆ มาปรับใช้ เพื่อให้การบริหารราชการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งในอนาคตรูปแบบการบริหารและการจัดการรูปแบบใหม่จะมีการนำมาใช้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าหรือประชาชนผู้รับบริการ และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายทั้งของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ซึ่งรูปแบบการบริหารและการจัดการรูปแบบใหม่นี้ ส่วนใหญ่สามารถนำไปปรับใช้กับการบริหารและการจัดการขององค์กรหรือหน่วยงาน ทั้งของรัฐบาลกลางและของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสมกับลักษณะงานและสภาพแวดล้อมของแต่ละองค์กรหรือหน่วยงานได้

จากผลการศึกษาของ Peters (1995, p. 344) กล่าวว่า การบริหารงานภาครัฐแบบดั้งเดิม ของเวเบอร์ไม่เหมาะสมกับปัจจุบัน เนื่องจากในอนาคตมีแนวโน้มที่ภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งเสนอการปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐไว้ 2 แบบ คือ ตัวแบบการบริหารงานภาครัฐแบบตลาด หรือ Market Model และตัวแบบการบริหารงานภาครัฐแบบการมีส่วนร่วม หรือ Participatory Model

ในเรื่องรูปแบบการบริหารนี้ ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2545) ได้สรุปและจำแนกตัวแบบทางเลือกการปฏิรูประบบบริหารงานภาครัฐตามทัศนะของ Peters ไว้เช่นกันว่า ระบบการบริหารภาครัฐประกอบไปด้วยตัวแบบ 2 ตัวแบบใหญ่ ๆ คือ ตัวแบบระบบตลาด และตัวแบบการมีส่วนร่วม

1. ตัวแบบตลาด เป็นการเสนอให้มีการลดขนาดและจำกัดบทบาทของภาครัฐลงอันเนื่องมาจากความล้มเหลวและขาดประสิทธิภาพของรัฐบาลและระบบราชการในการเข้าไปแทรกแซงระบบเศรษฐกิจและสังคม เกิดสภาพการผูกขาดในการให้บริการสาธารณะและการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว นอกจากนี้ยังได้เสนอให้มีการแปรสภาพกิจการของรัฐเป็นเอกชนและประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับกลไกตลาดให้มากที่สุด

ถึงแม้ว่าบทบาทของภาครัฐยังคงได้รับการยอมรับว่ามีความจำเป็นและเป็นปัจจัยสำคัญในการเอื้ออำนวยให้ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี แต่การดำเนินงานของภาครัฐจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยเช่นเดียวกับภาคธุรกิจเอกชนโดยแยกการกำหนดนโยบายออกจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ การปรับโครงสร้างให้มีความเหมาะสม การมุ่งเน้นถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการให้บริการประชาชนเป็นสำคัญ การผ่อนคลายการควบคุมและลดกฎระเบียบลง การโอนถ่ายอำนาจหน้าที่และให้อิสระความคล่องตัวทางการบริหารแก่หัวหน้าหน่วยงาน การจัดทำสัญญาข้อตกลงว่าด้วยผลงานให้เป็นไปอย่างชัดเจน และการตรวจสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานอย่างจริงจัง

2. ตัวแบบการมีส่วนร่วม เป็นการพยายามให้ประชาชนและองค์กรประชาสังคมได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารปกครองบ้านเมืองโดยตรงมากขึ้น ไม่ใช่เพียงการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนการเมืองเท่านั้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เพื่อดูแลพัฒนาตนเองบนพื้นฐานของจิตสำนึกสาธารณะหรือผลประโยชน์ส่วนรวม

แนวความคิดนี้ต้องการให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง ดังนั้น ตัวแบบนี้จึงมักปฏิบัติโดยภาครัฐที่พยายามเข้ามามีอิทธิพลและแสดงบทบาทเป็นผู้นำและผูกขาดอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ และการส่งมอบบริการสาธารณะ โดยพยายามเปิดให้รัฐบาลต้องมีกระบวนการรับฟังการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าอาศัยข้อมูลทางเทคนิค และความคิดเห็นของฝ่ายข้าราชการประจำแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อบทบาทขององค์การอาสาสมัครที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร ในฐานะที่เป็นกลไกทางเลือกใหม่ของการให้บริการสาธารณะ

แม้ว่าตัวแบบตลาดและตัวแบบการมีส่วนร่วมจะมีมุมมองที่แตกต่างและขัดแย้งกันอย่างสิ้นเชิง แต่พบว่ากระแสแนวความคิดของทั้งสองตัวแบบต่างมีวัตถุประสงค์ที่ตรงกันในแง่ของความพยายามที่จะลดขนาดและจำกัดบทบาทของรัฐบาลและระบบราชการลง ขณะที่ตัวแบบตลาดให้ความสำคัญต่อเรื่องผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าของเงิน โดยเน้นถึงการปรับเข้าสู่ระบบตลาดและการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้ทันสมัย แต่ตัวแบบการมีส่วนร่วมกลับให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน ความเสมอภาคและเที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ความเปิดเผย โปร่งใสและการกระจายอำนาจ โดยเน้นถึงการเสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตยและยึดหลักการนิติรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับ Christensen and Laegreid (2013) อธิบายว่า การจัดการภาครัฐแนวใหม่เป็นแนวคิดทั่วไปที่หมายถึงกระแสการปฏิรูปการบริหารของโลกที่มีผลต่อภาครัฐของประเทศต่าง ๆ หลายประเทศในระยะเวลา 25 ปีที่ผ่านมา การปฏิรูปส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายคล้ายกัน คือ ปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของภาครัฐ เพื่อเพิ่ม การตอบสนองของหน่วยงานภาครัฐต่อ

ผู้รับบริการและลูกค้า เพื่อลดค่าใช้จ่ายภาครัฐและปรับปรุงความพร้อมรับ ผิดทางการจัดการ (Cristensen and Laegreid, 2013, p. 1 อ้างถึงใน เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2556, น. 7)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่ารูปแบบการบริหารงานภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สิ่งที่เคยศึกษากันในเรื่องของการจัดองค์การ และระบบการบริหารราชการภาครัฐแบบดั้งเดิม อาจไม่เพียงพอต่อการจัดระบบการบริหารงานภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชนที่มีลักษณะเป็นพลวัตมากขึ้นอีกต่อไป ความเข้าใจถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่จะช่วยเพิ่ม ศักยภาพของระบบการบริหารภาครัฐในการตอบสนองต่อผลประโยชน์สาธารณะจึงมีความจำเป็น อย่างยิ่ง ความเป็นพลวัตเช่นนี้เกิดขึ้นในหลายลักษณะและต่างมีผลกระทบต่อกันและกัน และย่อม ส่งผลต่อการจัดรูปแบบและวิธีการบริหารงานภาครัฐด้วยเช่นกัน

1.1 แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 จนถึงปัจจุบัน ผู้นำประเทศต่าง ๆ เริ่มไม่พอใจกับ ระบบราชการที่ไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการท้าทายของกระแสโลกาภิวัตน์ได้ ประกอบกับการ เฝียดูกับภาวะวิกฤตการณ์ครั้ง เมื่อระบบราชการต้องเผชิญกับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งสร้างแรงกดดันให้ภาครัฐ ประเทศต่าง ๆ ต้องหันมาพิจารณาตัวเองว่าจะปรับตัวอย่างไรท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทั้งภายในและภายนอก การตอบสนองของภาครัฐที่มีต่อแรงกดดันเหล่านี้ ทำให้การบริหารภาครัฐ เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยมีการนำกลไกตลาดมาใช้กับภาครัฐ โดยการทำให้รัฐเป็นระบบตลาด ซึ่งเป็นการนำเทคนิคกลยุทธ์แบบเอกชนมาใช้ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของภาครัฐกับเอกชน เปลี่ยนแปลงไป รัฐกลายเป็นผู้ประกอบการที่ผลิตและบริการสาธารณะให้ประชาชนในฐานะ ลูกค้า ประกอบกับรัฐเองก็เผชิญหน้ากับวิกฤตทางการคลัง รัฐจึงต้องลดภาระงบประมาณ ค่าใช้จ่ายลง ขณะเดียวกันภาคธุรกิจเอกชนเองก็เสนอตัวเข้ามาให้บริการสาธารณะมากขึ้น ด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้เองที่ส่งผลให้ภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการ ภาครัฐมากขึ้น รวมถึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการปฏิรูประบบราชการขึ้น ไม่ว่าจะด้วยวิธีการรื้อปรับระบบ และการใช้วิธีทางธุรกิจกับภาครัฐ (Pierre, 1995 and Savoie, 1995)

ความหมายของการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐโดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยการนำเอาแนวทางหรือวิธีการบริหารงาน ของภาคเอกชนมาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐ เช่น การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารงานแบบมีอาชีพ การคำนึงถึงหลักความคุ้มค่า การจัดการโครงสร้างที่กะทัดรัดและ แนวราบ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาแข่งขันการให้บริการสาธารณะ การให้ความสำคัญต่อค่านิยม

จรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนการมุ่งเน้นการให้บริการแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงคุณภาพเป็นสำคัญ (อภิญา บำรุงจิตต์, 2560, น. 1292)

เหตุผลที่ต้องนำแนวคิดการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่

1. กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ต้องเพิ่มศักยภาพและความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการของระบบที่เปลี่ยนแปลงไป
2. ระบบราชการไทยมีปัญหาที่สำคัญ คือ ความเสื่อมถอยของระบบราชการ และขาดธรรมาภิบาล ถ้าภาครัฐไม่ปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริหารจัดการของภาครัฐเพื่อไปสู่องค์กรสมัยใหม่ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ก็จะส่งผลบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตด้วย

ดังนั้น การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) จึงเป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ของภาครัฐ และยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม มีแนวทางในการบริหารจัดการดังนี้

1. การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน
2. ลดการควบคุมจากส่วนกลางและเพิ่มอิสระในการบริหารให้แก่หน่วยงาน
3. การกำหนด การวัด และการให้รางวัลแก่ผลการดำเนินงานทั้งในระดับองค์กร และระดับบุคคล
4. การสร้างระบบสนับสนุนทั้งในด้านบุคลากร (เช่น การฝึกอบรม ระบบค่าตอบแทน และระบบคุณธรรม) เทคโนโลยี เพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์
5. การเปิดกว้างต่อแนวคิดในเรื่องของการแข่งขัน ทั้งการแข่งขันระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน และระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานของภาคเอกชน ในขณะที่เดียวกันภาครัฐ ก็หันมาทบทวนตัวเองว่าสิ่งใดควรทำเองและสิ่งใดควรปล่อยให้เอกชนทำ

ดังนั้น การปฏิรูประบบราชการจึงเกิดขึ้นเพื่อลดขนาดราชการ มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพ การวัดคุณค่า การกระจายอำนาจ การสละอำนาจและการให้บริการด้วยระบบตลาด และเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ การปฏิรูประบบราชการลักษณะนี้นิยมเรียกว่า “การจัดการภาครัฐแนวใหม่” (New Public Management: NPM) หรือ เรียกว่า “การจัดการนิยม” (Managerialism) หรือ “การบริหารภาครัฐที่อาศัยระบบตลาด” (Market-based Public Administration) หรือ “รัฐบาลแบบผู้ประกอบการ” (Entrepreneurial Government) (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2545, 9)

คำว่า “การจัดการภาครัฐแนวใหม่” ถือได้ว่าเป็นกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมทฤษฎีแนวคิด และเทคนิควิทยาการทางการจัดการอย่างกว้างขวางและหลากหลาย จนนำไปสู่ความสับสนในการจำกัดความหมายและขอบข่ายเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม การจัดการภาครัฐแนวใหม่

มีลักษณะร่วมที่สำคัญ คือ การสะท้อนถึงการมุ่งเน้น “การปฏิรูป” การบริหารงานในภาครัฐ เพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาทางการบริหารที่ตัวแบบดั้งเดิมหรือระบบบริหารแบบเดิมมีอาจจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดังเช่นในอดีต โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือการเน้นความสำคัญไปที่ระบบการจัดการมากกว่า นโยบาย การมุ่งเน้นผลงานและประสิทธิภาพ การมุ่งปรับโครงสร้างในแบบระบบราชการที่มีความเทอะทะ และใหญ่โตไปสู่องค์กรที่มีขนาดเล็ก การปรับระบบการบริหารจัดการที่วางอยู่บนกลไกทางการตลาดมากขึ้น เพื่อกระตุ้นการแข่งขัน การตัดทอนและลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และสุดท้าย ได้แก่ การปรับรูปแบบการจัดการที่เน้นเป้าหมาย การใช้ระบบสัญญาว่าจ้างระยะสั้น และการให้แรงจูงใจทางการเงินและความเป็นอิสระทางการจัดการ (วสันต์ เหลืองประภัสร์, 2548, 45-46)

ถึงแม้ว่าการจัดการภาครัฐแนวใหม่จะถือได้ว่าเป็นกระแสหลักของการปฏิรูประบบราชการทั่วโลกในปัจจุบัน แต่ในการนำแนวคิดมาปรับใช้ ควรพิจารณาถึงการนำไปปฏิบัติอย่างละเอียดเพื่อให้มีความเหมาะสมกับความต้องการ ค่านิยมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ลักษณะเด่นของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่จึงอยู่ที่ความพยายามแก้ปัญหาของระบบราชการแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงในด้านประสิทธิภาพและการให้บริการประชาชน อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่แยกไม่ออกจากบริบทของวิกฤตการณ์ที่ร้ายแรง เพราะวิกฤตการณ์เป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิรูประบบราชการตามแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ อีกทั้งการปฏิรูประบบราชการยังเป็นหัวใจของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เนื่องจากเหตุผล 4 ประการ คือ (เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, 2545, น. 56-57)

1. ระบบราชการเป็นกลไกหลักที่จะทำให้รัฐเล็กลง ซึ่งจะช่วยให้การขาดดุลการคลังลดลง
2. การทำให้ระบบราชการมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เป็นวิธีการสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้สำเร็จ
3. การวัดผลงานเป็นหลักในการคิดและวิเคราะห์ของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ดังนั้น การทำงานของระบบราชการใหม่ จะเปลี่ยนไปอยู่ภายใต้สัญญาการทำงานตามผลงาน ซึ่งจะต้องสามารถวัดผลงานที่ให้แก่ประชาชนได้ ส่วนความรับผิดชอบก็ต้องระบุเอาไว้อย่างชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกันทั้งฝ่ายผู้บริหารและพนักงาน จะต้องไม่กำหนดไว้กว้าง ๆ เหมือนเมื่อก่อน
4. ประเด็นทางการเมืองที่เกิดจากการนำการจัดการภาครัฐแนวใหม่ไปปฏิบัติ กลับปรากฏว่าปัญหาไม่ได้อยู่ที่การต่อต้านของฝ่ายการเมือง แต่ปัญหาอยู่ที่การต่อต้านของระบบราชการเอง โดยเฉพาะการต่อต้านการลดขนาดองค์กร และการต่อต้านสิ่งที่จะมาทำลายความมั่นคงในการทำงานของข้าราชการ

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการจัดการภาครัฐแนวใหม่เป็นแนวคิดหลักในการปฏิรูประบบราชการโดยการนำเอาหลักการจัดการสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนาาระบบราชการให้เป็นระบบราชการยุคใหม่ ซึ่งสามารถทำงานตอบสนองการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งระบบราชการตามแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ในปัจจุบันจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ (ทวิศักดิ์ สุททวาทีน, 2550, น. 9-11)

1. เป็นระบบราชการที่มีความหลากหลาย แต่ยึดถือค่านิยมหลักเดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากระบบราชการในอดีตที่พยายามทำทุกอย่างในระบบราชการให้เป็นโหลเดียวกันทั้งหมด
2. นิยามความหมายของระบบคุณธรรมใหม่ ให้หมายถึง ระบบคุณธรรมที่เน้นให้ข้าราชการทำงานมีประสิทธิภาพสูงและยอมรับความแตกต่างต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการมีขีดความสามารถที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งแตกต่างจากระบบคุณธรรมของระบบราชการในอดีต ที่เน้นการปกป้องสิทธิประโยชน์ตอบแทนให้กับข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันและมีขีดความสามารถแตกต่างกันได้
3. มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลของการปฏิบัติงาน โดยมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากระบบราชการในอดีตที่เน้นการทำงานตามกฎระเบียบตามกระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่กำหนดไว้
4. การจ้าง การลดการรักษา ตลอดจนการส่งเสริมความก้าวหน้าของข้าราชการ เน้นที่การแสวงหาผู้ที่มีขีดความสามารถสูงและส่งเสริมให้มีความก้าวหน้า โดยเปิดโอกาสให้ได้ทำงานที่มีความท้าทาย ซึ่งตรงกันข้ามกับระบบราชการแบบเดิม ซึ่งเน้นให้ข้าราชการมีความรู้ความสามารถทางเทคนิคที่ตรงกับตำแหน่งงานเป็นสำคัญ
5. มีมุมมองต่อข้าราชการที่มีขีดความสามารถว่าเป็นสินทรัพย์หรือเป็นทุนมนุษย์ที่มีค่าขององค์การ ยิ่งลงทุนให้ได้รับการพัฒนาจึงสามารถทำงานสร้างประโยชน์ให้กับระบบราชการได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากระบบราชการในอดีตที่มองข้าราชการในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยการผลิต รายจ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับข้าราชการ จึงถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองของระบบราชการ
6. การจ้างงานมีหลากหลายรูปแบบ มีทั้ง (1) กลุ่มที่เป็นข้าราชการประจำภายใต้ระบบการจ้างงานจนถึงการเกษียณอายุ (2) กลุ่มพนักงานราชการหรือพนักงานของรัฐ ภายใต้รูปแบบการจ้างงานตามสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาจ้าง (3) กลุ่มที่จ้างเหมาแรงงานมาจากเอกชน เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากระบบราชการแบบเดิม ที่มีรูปแบบการจ้างงานแบบเดียว คือ ข้าราชการประจำ ซึ่งจ้างจนเกษียณอายุราชการ แม้ว่าจะมีลักษณะการจ้างงานที่หลากหลาย แต่ทุกกลุ่มต้องยึดถือค่านิยมหลักของระบบราชการเป็นแบบเดียวกัน
7. ลักษณะการจ้างงานไม่เน้นที่ ความมั่นคงในการจ้างงาน แต่เน้นที่ ผลการปฏิบัติงานถ้าผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ก็สามารถยกเลิกการจ้างได้ ทั้งนี้ เพราะระบบ

ราชการเองก็มีข้อจำกัดในการหารายได้ไม่แตกต่างจากภาคเอกชน จึงต้องคำนึงถึงความสามารถในการจ้างงานของภาครัฐเองด้วย ซึ่งแตกต่างจากระบบราชการในอดีตที่เน้นความมั่นคงของการจ้างงานเป็นหลักที่สำคัญ การจ้างงานของภาครัฐแบบเดิมจึงมีลักษณะเหมือนกับการให้สังคมสงเคราะห์แก่ข้าราชการ

8. การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการมีส่วนต่อความสำเร็จของเป้าหมายขององค์กร ซึ่งแตกต่างจากการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการในแบบเดิมที่ประเมินตามกิจกรรมการทำงานของข้าราชการแต่ละคน

9. ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับฝ่ายบริหารอยู่บนพื้นฐานความร่วมมือระหว่างกันในการผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่เดียวกันองค์กรก็ใส่ใจความพึงพอใจการทำงานของข้าราชการ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน ซึ่งแตกต่างจากความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับฝ่ายบริหาร ภายใต้ระบบราชการแบบเดิม ที่มีลักษณะเป็นการทำงานตามสายการบังคับบัญชา การทำงานตามกฎระเบียบและระบบงาน ซึ่งมักก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเด็นต่าง ๆ ระหว่างกัน เช่น ข้าราชการมีเป้าหมายที่ไม่สอดคล้องกับองค์กร ทำให้เกิดข้อพิพาทที่ต้องแสวงหาแนวทางการแก้ไข

10. องค์กรกลางบริหารงานบุคคลกระจายอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ มีอำนาจและหน้าที่บริหารงานบุคคลได้อย่างเต็มที่ ซึ่งแตกต่างจากระบบราชการแบบเดิมที่องค์กรกลางบริหารงานและสงวนอำนาจและหน้าที่งานด้านการบริหารบุคคล เพื่อดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่

1.2 การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS)

การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service : NPS) คือชุดของแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของการบริหารรัฐกิจภายใต้ระบบการบริหารปกครองที่ให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณะการบริหารปกครองแบบประชาธิปไตย และการสร้างความผูกพันของพลเมืองซึ่งปฏิเสธตรรกะที่เน้นตลาดของกลุ่มการจัดการนิยมหรือกลุ่มการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) เป็นทางเลือกที่น่าจะเหมาะสมในยุคปัจจุบันที่รัฐบาลมิได้ทำหน้าที่ในการปกครองเพียงอย่างเดียวแต่ยังต้องทำหน้าที่เสมือนผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่พลเมืองให้มีความสำคัญแก่ความเป็นพลเมืองหรือให้มีความสำคัญต่อการเป็นมนุษย์มากกว่าความเป็นผู้ประกอบการหรือผลผลิตที่ได้ (ภคพร กุลจิรันธร, 2559)

Janet Vinzant Denhardt and Robert B. Denhardt (2007) ผู้มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ได้กล่าวไว้ในส่วนบทนำของหนังสือของเขาว่า “ข้าราชการไม่ได้ส่งมอบบริการสู่ลูกค้าแต่เขาส่งมอบประชาธิปไตย” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า NPS เป็นแนวคิดของนักรัฐประศาสนศาสตร์สายรัฐศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณค่าหรืออุดมการณ์

โดยเฉพาะคุณค่าความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าเรื่องประสิทธิภาพหรือผลิตภาพ โดยมีแนวคิดพื้นฐานหรือรากฐานของแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ 4 ประการหลัก คือ

1. ทฤษฎีประชาธิปไตยพลเมือง (Theories of Democratic Citizenship)
- 2) ตัวแบบชุมชนและประชาสังคม (Models of Community and Civil Society)
3. มนุษย์นิยมองค์การและรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ (Organizational Humanism and the New Public Administration)

4. รัฐประศาสนศาสตร์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Public Administration)

เนื่องจาก NPS มีรากฐานจากทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตยและแนวทางอื่น ๆ ในการแสวงหาความรู้ ซึ่งรวมถึงแนวทางแบบประจักษ์นิยม แนวทางการตีความ แนวทางเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และแนวทางแบบโพสต์โมเดิร์น จึงมองข้าราชการว่าเป็นคนมีเหตุผลในเชิงยุทธศาสตร์ที่ใช้เหตุผลทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และองค์การมองผลประโยชน์สาธารณะว่าเป็นผลจากการพูดคุยเกี่ยวกับคุณค่าที่มีร่วมกันมองประชาชนว่าเป็นพลเมืองซึ่งมีทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ นักบริหารหรือข้าราชการมีบทบาทรับใช้ประชาชน (Serving) เพราะประชาชนคือเจ้าของประเทศตัวจริง ข้าราชการต้องมีบทบาทในการเจรจาไกล่เกลี่ยและเป็นตัวกลางที่จะทำให้เกิดค่านิยมร่วมกันในหมู่พลเมือง ชุมชน และกลุ่มต่าง ๆ กลไกที่จะทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบายคือการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุผลที่ตกลงร่วมกันมองว่ากลไกการตรวจสอบมีหลากหลาย ทั้งด้านกฎหมาย ค่านิยมของชุมชนบรรทัดฐานทางการเมือง มาตรฐานทางด้านวิชาชีพ และผลประโยชน์ของพลเมืองข้าราชการควรมีดุลยพินิจ แต่ต้องมีการควบคุมและตรวจสอบโครงสร้างองค์การควรเป็นแบบร่วมมือกันโดยมีผู้นำร่วมทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ ส่วนปัจจัยจูงใจข้าราชการและนักบริหารคือการได้รับใช้ประชาชนและการได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคม โดยแนวคิด NPS นี้ มีหลักสำคัญ 7 ประการได้แก่

1. บริการรับใช้พลเมือง ไม่ใช่ลูกค้า (Serve Citizens, Not Customers)
2. เน้นการค้นหาผลประโยชน์สาธารณะ (Seek the Public Interest)
3. เน้นคุณค่าความเป็นพลเมืองมากกว่าการเป็นผู้ประกอบการ (Value Citizenship over Entrepreneurship)
4. คิดเชิงกลยุทธ์ ปฏิบัติแบบประชาธิปไตย (Think Strategically, Act Democratically)
5. การตระหนักในความรับผิดชอบไม่ใช่เรื่องง่าย (Recognize that Accountability Is Not Simple)
6. การให้บริการมากกว่าการกำกับทิศทาง (Serve Rather than Steer)
7. ให้คุณค่ากับคน ไม่ใช่แค่ผลิตภาพ (Value People, Not Just Productivity)

จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่กับแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ในยุคต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าการบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) มีความเหมือนกับแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ (NPA) ค่อนข้างมาก ขณะที่มีความแตกต่างกับแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ดั้งเดิม (TPA) และแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) เป็นอย่างมาก

การบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) ให้ความสำคัญกับพลเมือง (Citizen First) ผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ความเป็นประชาธิปไตย (Democratic) ความสามารถในการรับผิดชอบต่อพลเมือง (Accountability) การเจรจาต่อรองเพื่อหาข้อสรุปและพันธสัญญาต่อพลเมืองและชุมชน (Community) เพื่อกระจายผลประโยชน์สาธารณะนั้นไปสู่สังคมอย่างแท้จริง ขณะที่ TPA ยังมองประชาชนเป็นเพียงผู้รับบริการจากรัฐ (Client) เน้นการบริหารภายในมากกว่าภายนอก ยังคำนึงถึงเรื่องประสิทธิภาพประสิทธิผลและประหยัดเป็นค่านิยมหลักในทางการบริหารจัดการองค์การแบบทางการที่เน้นสายการบังคับบัญชาผลประโยชน์สาธารณะถูกกำหนดโดยฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำ หรือกำหนดไว้แล้วในนโยบายและกฎหมายต่าง ๆ ความรับผิดชอบต่อเป็นเรื่องของผู้เชี่ยวชาญและนักบริหารระดับสูง กระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ จึงถูกผูกขาดอยู่ในกลุ่มนักการเมืองและข้าราชการ พลเมืองหรือประชาชนจึงเข้ามามีส่วนร่วมได้ในระดับที่จำกัด การปฏิบัติงานก็เป็นไปกฎเกณฑ์ กฎระเบียบ จนส่งผลให้เกิดการทำงานที่ขาดประสิทธิภาพและล่าช้า ข้าราชการก็ขาดแรงจูงใจในการทำงานและถูกปิดกั้นในความคิดสร้างสรรค์

สำหรับความแตกต่างระหว่างการบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) กับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) นั้นมีอยู่หลายประเด็นที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงเพราะความตั้งใจของ NPS ในการเป็นแนวคิดหรือวาทกรรมเชิงวิพากษ์ NPM ตั้งแต่ที่ NPS ไม่เห็นด้วยที่จะมองประชาชนเป็นลูกค้าเหมือน NPM แต่กลับเห็นว่าประชาชนคือพลเมืองที่ต้องการผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือผลประโยชน์ระยะยาวมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตนหรือผลประโยชน์ระยะสั้นในการบริการสาธารณะ นักบริหารรัฐกิจก็เป็นเพียงผู้รับผิดชอบต่อผู้ใช้ผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการไม่ ประสิทธิภาพและผลิตภาพไม่ใช่เรื่องที่มีความสำคัญมากไปกว่าความเสมอภาค เป็นธรรม และความรับผิดชอบต่อภาครัฐโดยเห็นว่าคุณค่าในเรื่องความเป็นธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อต่างหากที่เป็นเป้าหมายของการบริการสาธารณะการบริการของรัฐไม่ได้เป็นการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้แก่พลเมืองเท่านั้นแต่มันคือการส่งมอบความเป็นประชาธิปไตยไปสู่พลเมือง

จึงอาจสรุปได้ว่าแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) เป็นแนวคิดเชิงปทัสสถาน เน้นการวิพากษ์และมีลักษณะเป็นวาทกรรม (discourse) ที่มีเป้าหมายของการนำเสนอเพื่อการวิพากษ์วิจารณ์แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะการวิพากษ์แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) ซึ่งเป็นแนวคิดที่อาศัยรูปแบบการบริหารจากภาคเอกชนมาใช้ โดยประเด็นการวิพากษ์ที่สำคัญคือการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) ได้ทำให้เกิดช่องว่างในการบริหารภาครัฐ

โดยเฉพาะในเรื่องของความชอบธรรม ความสามารถรับผิดชอบได้ การตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและจริยธรรมในทางการบริหาร ซึ่งในหลายกรณีได้เบี่ยงเบนไปจากวิถีทางของประชาธิปไตยโดยเฉพาะในเรื่องของการอยู่นอกเหนือขอบเขตของหลักกฎหมายมหาชน การทุจริตเชิงนโยบายและความขัดแย้งต่อหลักผลประโยชน์สาธารณะ การที่สวมวิญญาณผู้ประกอบการมาทำหน้าที่บริหารภาครัฐนั้นทำให้เกิดการมองประชาชนเป็นเพียงลูกค้าให้ความสำคัญเฉพาะการสร้างคามพึงพอใจหรือผลประโยชน์เฉพาะหน้าในระยะสั้น ๆ เท่านั้น

1.3 การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG)

คำว่า การจัดการปกครอง (Governance) มีผู้แปลเป็นภาษาไทยไว้หลายคำ เช่น การจัดการสาธารณะ การบริหารกิจการบ้านเมือง คำว่า Governance ก็มีใช้คำใหม่ที่ฟังบัญญัติขึ้นแต่เป็นคำที่มาจากภาษาละติน ได้แก่ Gubernare หมายถึง การกำกับทิศทาง (Steer) การสั่งการ (Direct) และการปกครอง (Rule) โดยคำว่า Governance ถูกใช้ครั้งแรกเมื่อประมาณศตวรรษที่ 14 ในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งหมายถึง ที่นั่งของรัฐบาล (Seat of Government) (Loffler, 2005) และคำว่า Governance ก็ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายเมื่อธนาคารโลกเผยแพร่คำ ๆ นี้ขึ้นมาเพื่อให้เกิดนัยสำคัญในการพัฒนาประเทศที่ต้องเคารพกฎหมายและมีความเป็นประชาธิปไตย

ในขณะที่ Rhodes (1997) กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการปกครอง (Governance) ไว้คือ เป็นการเปลี่ยนความหมายของการปกครอง (Government) และเป็นกระบวนการเปลี่ยนเงื่อนไขข้อบังคับหรือวิธีการใหม่ในการปฏิบัติต่อสังคม โดยแบ่งการจัดการปกครอง (Governance) เป็น 6 ลักษณะ คือ

1. การจัดการปกครอง (Governance) ในฐานะที่เป็นรูปแบบของการแทรกแซงสาธารณะของอำนาจรัฐในการตัดสินใจดำเนินการบริหารที่ลดน้อยลง (Governance as the Minimal State) เป็นการใช้กลไกตลาดและกึ่งตลาดในการส่งมอบบริการสาธารณะ ซึ่งเท่ากับว่ารัฐถูกลดบทบาทลงโดยมีการแปรรูปการให้บริการต่าง ๆ ต่อสาธารณะ

2. การจัดการปกครอง (Governance) ในฐานะที่เป็นบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) เป็นรูปแบบของการขึ้นนำและการควบคุมหน่วยงานให้บริการมีความสามารถในการรับผิดชอบ (Accountability) เปิดเผยข้อมูลและมีความซื่อสัตย์ในการบริหารงาน คือ การที่ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทสำคัญ การดำเนินธุรกิจที่มีทิศทางและควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อทั้งงานของบริษัทและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

3. การจัดการปกครอง (Governance) ในฐานะที่เป็นการจัดการสาธารณะแบบใหม่ (New Public Management) คือ เน้นลัทธิการจัดการนิยม (Managerialism) และเศรษฐศาสตร์เชิงสถาบันแนวใหม่ (New Institutional Economics) ด้วยการเสนอให้การบริหารจัดการสาธารณะที่รัฐบาลจะต้องการแข่งขันตอบสนองประชาชนเสมือนเป็นลูกค้ามากกว่าเป็นผู้ถูกปกครอง ผู้บริหารงาน

ของรัฐมีบทบาทเช่นเดียวกับผู้ประกอบการ มีการแบ่งแยกตัดขอยระบบราชการ เพิ่มการแข่งขัน ด้วยการจ้างเหมาและใช้กลไกกึ่งตลาด และเพิ่มทางเลือกให้กับผู้มารับบริการ

4. การจัดการปกครอง (Governance) ในฐานะที่เป็นการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เป็นการจัดการที่เน้นประสิทธิภาพ ระบบการตัดสินใจ และกรอบกฎหมาย มีอิสระในการทำสัญญา การบริหารเงินทุนสามารถอธิบายได้ ความรับผิดชอบของตัวแทน เคารพในกฎหมายและสิทธิมนุษยชน และมีโครงสร้างทางสถาบันที่หลากหลายที่ธนาคารโลกนำไปใช้กับประเทศด้อยพัฒนา

5. การจัดการปกครอง (Governance) ในฐานะที่เป็นระบบการเชื่อมโยงทางสังคม (Socio-cybernetic System) ผ่านประเด็นนโยบายสาธารณะ เป็นการให้ความสำคัญกับการจำกัดอำนาจส่วนกลาง เป็นสังคมที่ไร้ศูนย์กลางเพียงแห่งเดียว แต่จะมีอยู่หลาย ๆ ที่และมีตัวแสดงที่หลากหลายในบริบทของนโยบายสาธารณะ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่จะกระตุ้นให้เกิดการรวมตัวกันของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อมาแสดงพลังในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน อีกทั้งยังช่วยกันกำหนดกติกาในการจัดการร่วมกันอีกด้วย

6. การจัดการปกครอง (Governance) ในฐานะที่เป็นเครือข่ายขององค์การที่จัดการดูแลได้ด้วยตนเอง (Self-organizing Network) เป็นการเปิดโอกาสให้มีตัวแสดงที่มากมายในการส่งมอบบริการภาครัฐทั้งฝ่ายรัฐ เอกชน และประชาชน ทำให้องค์กรต้องแลกเปลี่ยนทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายจึงต้องมีเครือข่าย โดยเครือข่ายไม่ได้มีเพียงภาครัฐ เครือข่ายเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมที่กว้างขวาง รวมถึงกระจายอำนาจให้รัฐบาลท้องถิ่นผ่านการจัดการเครือข่ายที่อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ (Trust) และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน หน่วยงานลักษณะนี้ต้องสามารถจัดการดูแลตนเองได้มิใช่มีความเป็นอิสระเพียงอย่างเดียว

การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG); รัฐเล็กลง สังคมใหญ่ขึ้น (Smaller Government, Bigger Society)

การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) เป็นแนวคิดที่ก่อกำเนิดขึ้นบนพื้นฐานของการดำรงอยู่ของแนวคิดการจัดการภาครัฐแบบดั้งเดิม (Public Administration: PA) และแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) และไม่ใช่กระบวนทัศน์ใหม่หรือการทำทลายแนวคิดแบบเดิมหรือจะเข้ามาแทนที่แนวคิดทั้งสองที่กล่าวมา แต่ NPG เป็นเครื่องมือเชิงมนโทัศน์ที่จะช่วยขยายความเข้าใจที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงไปของกระแสสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ที่มีความแตกต่างหลากหลายและมีความสลับซับซ้อนของปัญหาและความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งยังเป็นการเปิดมุมมองให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของวิธีการปฏิบัติงานของบุคคลในภาครัฐให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การมุ่งเน้นแต่เพียงการจัดการที่ดี (Good Governance) (ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประสิทธิภาพ ยุติธรรม ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม) ในยุคนี้ คงจะไม่เพียงพอกับบริบท และกระแสของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้สถานการณ์ที่ปัญหาความซับซ้อนของงาน สาธารณะที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก และปัญหาข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรของภาครัฐเอง รวมทั้งความ เข้มแข็งและความกระตือรือร้นของภาคประชาสังคมได้ทำให้พื้นที่สาธารณะกำลังเปิดกว้างต่อการ มีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลให้ NPG เกิดขึ้นเพื่อรองรับต่อปรากฏการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่กล่าวมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารจัดการปกครองอันแตกต่างหลากหลาย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องประสานความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) และตัวแสดงอื่น ๆ การชักจูงให้แต่ละฝ่ายนำทรัพยากรออกมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของส่วนรวม และการจัดการ ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการร่วมกันทำระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ (Loffler, 2005)

การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) มีรากฐานมาจากการศึกษาสถาบัน และเครือข่าย (Institutional and Network Theory) ที่ตั้งอยู่บนการพิจารณารัฐในลักษณะที่มีความ แตกต่างหลากหลายภายในตนเองหรือรัฐพหุลักษณะ (Plural State) ซึ่งเป็นการมองว่ารัฐเป็น ตัวแสดงที่ประกอบด้วยองค์กรและองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่พึ่งพาอาศัยกัน หลากหลายระดับ และหลายรูปแบบเข้ามามีบทบาทในการจัดให้มีบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน (A Plural State: Where Multiple Interdependent Actors Contribute to The Delivery of Public Services) ส่วนรัฐพหุนิยม (Pluralist State) เป็นบริบทที่ภาครัฐต้องเผชิญกับสภาพสังคมที่มีความแตกต่าง หลากหลายในมิติต่าง ๆ (A Pluralist State: Where Multiple Processes Inform The Policy-Making System) (Osborne, 2010) ดังนั้น แนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) จึง เป็นความพยายามที่จะทำความเข้าใจถึงการพัฒนากำหนดนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติและการ ส่งมอบบริการสาธารณะในสภาพของความเป็นจริง ภายใต้สถานการณ์ของรัฐในศตวรรษที่ 21 ที่มีทั้ง ความแตกต่างหลากหลายและความสลับซับซ้อนของตัวแสดงที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงานของ ภาครัฐ อีกทั้งความซับซ้อนของสังคมแบบพหุและความหลากหลายของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ภายในโครงสร้างของรัฐเอง

Kennett (2010) ได้นำเสนอว่าการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) เป็น ความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ระหว่างรัฐกับสังคม โดยที่กิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นสาธารณะมิได้ผูกขาดอยู่ที่ ภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่เกิดจากปฏิสัมพันธ์อันหลากหลาย (A Plurality of Actors) ของผู้คน จากหลาย ๆ ภาคส่วนที่คำนึงถึงผลประโยชน์และให้ความสนใจที่จะเข้ามามีบทบาทในกิจกรรม สาธารณะ Kennett มองว่า NPG เป็นการเปลี่ยนแปลงมุมมองจากการบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิม ที่ปกครองในเชิงสัมพันธมิตร (The Realist Perception of Old Government) และระบบเวสต์ฟาเลียน (Westphalian System) ที่มีการแบ่งแต่ละรัฐออกจากกันอย่างอิสระ และแต่ละรัฐมีอำนาจอธิปไตย

ไต่ถามเป็นของตนเอง มีความเป็นรัฐชาติและการรวมศูนย์อำนาจ แต่แนวคิด NPG มองการบริหาร ภาครัฐแบบเดิมว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่เท่านั้น เพราะ NPG คือ การมีทุก ๆ ภาคส่วนที่หลากหลายเข้าร่วมในกิจกรรมของภาครัฐทั้งการกำหนดนโยบาย การนำ นโยบายไปปฏิบัติ และการส่งมอบบริการสาธารณะ

มุมมองในการวิเคราะห์การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) จำแนก ออกเป็น 5 รูปแบบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (Osborne, 2010)

1. การจัดการปกครองในรูปแบบของสังคม-การเมือง (Socio-Political Governance) แนวทางนี้มุ่งให้ความสนใจในการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภาครัฐกับสังคม (institutional Relationship Within Society) โดยมีมุมมองว่า รัฐบาลหรือฝ่ายการเมืองไม่ใช่ ตัวแสดงหลักที่มีบทบาท ในการกำหนดนโยบายสาธารณะและส่งมอบบริการสาธารณะแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ สถาบันและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันกับตัวแสดงอื่น ๆ ในสังคม โดยการมองแบบรวมทั้งหมด (Totality) เพื่อ จะได้เข้าใจถึงการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ การวิเคราะห์แบบรวมทั้งหมด ดังกล่าวนี้น มุ่งว่ากระบวนการนโยบายมักขึ้นอยู่กับผู้กระทำการทางสังคมอันหลากหลายต่าง ๆ (Societal Actors) ที่ จะให้ความชอบธรรมและสามารถบรรลุผลในทางปฏิบัติแก่นโยบายเหล่านั้นได้ก็ต่อ เมื่อกระบวนการดังกล่าวดำเนินการภายใต้ความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันระหว่างภาครัฐกับภาคสังคม (Kooiman, 1999)

2. การจัดการปกครองในรูปแบบนโยบายสาธารณะ (Public Policy Governance) แนวคิดนี้ให้ความสนใจไปที่วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางด้านนโยบาย กับชุมชนเครือข่าย ต่าง ๆ (Policy Elites and Networks Interact) ในการสร้างสรรค์และมีอิทธิพลต่อการกำหนด กระบวนการนโยบายสาธารณะ การจัดการปกครองในรูปแบบนี้มองว่าศูนย์กลางของการกำหนด และการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมทั้งการส่งมอบบริการสาธารณะมิใช่หน้าที่ภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว อีกต่อไป แต่จะประกอบไปด้วยการทำงานร่วมกันของชุมชน และเครือข่ายต่าง ๆ ที่ประกอบไปด้วย ตัวแสดงที่หลากหลายภาคส่วนที่มีผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดการจัดการ ภาครัฐแบบดั้งเดิม (PA) ที่มีภาครัฐเป็นตัวแสดงหลักโดยมีกลุ่มนักการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบายและมีฝ่ายข้าราชการประจำเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ตามแนวคิดการเมืองและการบริหารควรแยก ออกจากกันของ Woodrow Willson (Willson, 2007)

3. การจัดการปกครองในรูปแบบของการบริหารราชการ (Administrative Governance) แนวคิดนี้ให้ความสนใจไปที่การประยุกต์ใช้การบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิม (Public Administration -PA) ให้เกิดประสิทธิผลกับการบริหารงานสาธารณะในบริบทปัจจุบัน พร้อมกับ เสนอให้ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติภายใต้หลักการการบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิมเสียใหม่ เพื่อให้ สอดคล้องกับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีความซับซ้อนของยุคสมัยปัจจุบัน การวิเคราะห์ในมุมมอง

ที่เปลี่ยนแปลงไปของแนวคิดนี้ให้ความสำคัญในการศึกษาแนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติและการส่งมอบบริการสาธารณะ และการพัฒนากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของกระแสสังคมโลกในยุคปัจจุบัน การจัดการปกครองในรูปแบบนี้ ยังอยู่บนหลักการบริหารงานภาครัฐแบบดั้งเดิม (PA) แต่ต้องมีการปรับปรุงสาระสำคัญในเรื่องของกรอบแนวคิดและหลักการปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการนำแนวคิด การจัดการปกครองสาธารณะมาปรับใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำบริการสาธารณะของรัฐจำนวนมากมาให้เครือข่ายขององค์กรไม่แสวงหากำไรและองค์กรเอกชนแสวงหากำไรเป็นผู้รับเหมาช่วงจนทำให้ภาครัฐเองกลายเป็น “รัฐกลวง” (Hollow State) (Ewalt, 2001) นั่นแสดงให้เห็นว่า รัฐไม่สามารถจัดการบริหารได้เพียงลำพังอีกต่อไป และในการบริหารราชการรัฐก็ไม่ใช่ตัวแสดงที่มีฐานะเหนือกว่าตัวแสดงอื่น ๆ ในสังคม ทำให้การบริหารจัดการสังคมปราศจากศูนย์กลางในการใช้อำนาจตัดสินใจ (Salamon, 2002; Lynn; Heinrich & Hill, 2001) และ Frederickson, 1999 อ้างถึงใน ไททัศน์ มาลา, 2561)

4. การจัดการปกครองในรูปแบบของระบบสัญญา (Contract Governance) แนวคิดนี้ให้ความสนใจไปยังการบริหารงานสาธารณะภายใต้กรอบแนวคิด การจัดการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Management: NPM) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำกลไกการสร้างความสัมพันธ์เชิงพันธสัญญา (Contractual Relationships) มาใช้สำหรับการส่งมอบบริการสาธารณะของภาครัฐ และเสนอให้นำรูปแบบของการจัดการปกครองมาใช้ ในฐานะของการเปิดให้บริษัทเอกชนทำหน้าที่รับทำสัญญาในการให้บริการสาธารณะแก่สาธารณชน โดยรัฐจะต้องมีการประสานงานและกำกับติดตามการดำเนินงานของบริษัทรับทำสัญญาต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างจริงจังจะทำให้ประชาชน มีความพึงพอใจในบริการที่ได้รับ แนวคิดนี้มองว่ารัฐสมัยใหม่ต้องแบกความรับผิดชอบในระบบ การให้บริการสาธารณะจึงต้องมีการอาศัยระบบการทำสัญญาแทนระบบราชการแบบดั้งเดิม (Kettl 1993 และ Kettl, 2000 อ้างถึงใน Osborne (2010)

5. การจัดการปกครองในรูปแบบของเครือข่าย (Network Governance) แนวคิดนี้ให้ความสนใจไปที่การวิเคราะห์ถึงวิธีการทำงานของเครือข่ายที่มีการประสานงานร่วมกันระหว่างองค์กรจัดการตนเองต่าง ๆ (Self-Organizing of Inter-organizational Networks) ในการจัดตั้งตนเองของเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรดังกล่าวนี้ ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะ โดยมีรัฐเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนหนึ่ง (A Partner) ของเครือข่ายดังกล่าวอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ แนวคิดนี้คล้ายคลึงกับแนวคิดการจัดการปกครองในรูปแบบนโยบายสาธารณะ (Public Policy Governance) หากแตกต่างกันตรงที่แนวคิดการจัดการปกครองในรูปแบบนโยบายสาธารณะให้ความสนใจต่อบทบาทของชนชั้นนำทางนโยบายในการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเครือข่าย เพื่อการริเริ่มและกำหนดกระบวนการนโยบายสาธารณะ แต่แนวคิดการจัดการปกครองในรูปแบบของเครือข่าย มุ่งความสนใจไปที่บทบาท

ของเครือข่ายของตัวแสดงที่มีบทบาทร่วมในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติและกระบวนการนโยบายสาธารณะของภาครัฐ (Osborne, 2010)

การจัดการปกครองท้องถิ่นและการประยุกต์ใช้ NPG

การจัดการปกครองท้องถิ่น (Local Governance) เมื่อมีการนำคำว่า Governance มาใช้แทนคำว่า Government การจัดการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถกำหนดลักษณะตามคำนิยามของ Rhodes (1997) ได้ดังนี้

1. การปรับขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุก ๆ รูปแบบให้มีขนาดที่กะทัดรัดและเล็กลง เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวในการบริหารงาน โครงสร้างภายในองค์กร ควรจะมีความเหมาะสมในการจัดการปกครองด้วย และยังต้องใช้กลไกตลาดและกึ่งตลาดในการส่งมอบบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีภาคีเครือข่าย (Network Governance) ในการจัดการปกครอง เพื่อทำการตรวจสอบและควบคุมการใช้อำนาจของท้องถิ่น หน่วยงานท้องถิ่นที่ให้บริการจะต้องมีความสามารถในการรับผิดชอบ (Accountability) เปิดเผยข้อมูลและมีความซื่อสัตย์ในการบริหารงานของท้องถิ่น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการสาธารณะแบบใหม่ (New Public Management) คือ เน้นลัทธิการจัดการนิยมและเศรษฐศาสตร์เชิงสถาบันแนวใหม่ ซึ่งเป็นการนำหลักการของเอกชนมาประยุกต์ใช้กับการจัดการปกครองท้องถิ่น ด้วยการเสนอให้การบริหารจัดการสาธารณะที่ท้องถิ่นจะต้องการแข่งขันตอบสนองประชาชนเสมือนเป็นลูกค้ามากกว่าเป็นผู้ถูกปกครอง เพิ่มการแข่งขันด้วยการจ้างเหมาและใช้กลไกกึ่งตลาด และเพิ่มทางเลือกให้กับผู้มารับบริการ
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เป็นการจัดการที่ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการปกครองท้องถิ่น เน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตัวแสดงอื่น ๆ
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีระบบการเชื่อมโยงทางสังคม (Socio-cybernetic System) ผ่านประเด็นนโยบายสาธารณะ เป็นการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจไปพร้อม ๆ กับท้องถิ่น ดังนั้น ท้องถิ่นจึงมีหน้าที่ที่จะกระตุ้นให้เกิดการรวมตัวกันของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อมาแสดงพลังในการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน อีกทั้งยังช่วยกันกำหนดกติกาในการจัดการร่วมกันอีกด้วย
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการเครือข่ายของท้องถิ่นที่จัดการดูแลได้ด้วยตนเอง (Self-organizing Network) ซึ่งทำงานในลักษณะของเครือข่ายที่พึ่งพาอาศัยกัน โดยเป็นการเปิดโอกาสให้มีตัวแสดงที่มากมายในการส่งมอบบริการสาธารณะทั้งฝ่ายรัฐ เอกชน และ

ประชาชน ทำให้ท้องถิ่นต้องแลกเปลี่ยนทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายจึงต้องมีเครือข่าย โดยเครือข่ายไม่ได้มีเพียงท้องถิ่น เครือข่ายเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมที่กว้างขวาง รวมถึงกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นผ่านการจัดการเครือข่ายที่อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ (Trust) และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน หน่วยงานลักษณะนี้ต้องสามารถจัดการดูแลตนเองได้มิใช่มีความเป็นอิสระเพียงอย่างเดียว

สำหรับการประยุกต์ใช้เครื่องมือจากแนวคิด NPG ในการจัดการปกครองท้องถิ่นนั้น Cheema (2005) ได้อธิบายถึงการนำแนวคิด NPG มาประยุกต์ใช้ในการจัดการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการส่งเสริมให้ท้องถิ่นต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดการภาครัฐในระดับภูมิภาค และระดับประเทศต่อไป โดยท้องถิ่นจะต้องมีการใช้เครื่องมือในการทำงาน ดังนี้

1. ในระดับรัฐ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิม ที่เน้นสายการบังคับบัญชาอันก่อให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน ไปเป็นการทำงานเป็นทีมมากขึ้น (Shift from the Traditional form of Hierarchy in Government Organizations to Team-Orientation) นั่นคือรัฐจะต้องมีการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระในการตัดสินใจ

2. ปรับเปลี่ยนบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากผู้ให้บริการโดยตรง เป็นผู้ที่คอยกำกับดูแล มีบทบาทของผู้กระตุ้นและกำกับทิศทาง และมุ่งเน้นระบบตลาดมากขึ้น (Shift from Direct Delivery of Services to a Catalytic and Steering Role and Market-Orientation) และเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการส่งมอบบริการสาธารณะของท้องถิ่นด้วย เช่น การเปิดโอกาสให้เอกชนหรือภาคส่วนอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดให้มีบริการสาธารณะ เป็นต้นว่าการจัดการขยะ การจัดการศึกษา การดูแลผู้สูงอายุและคนพิการ

3. การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการปฏิรูปกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรค และก่อให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานไปสู่การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับชุมชนและตัวแสดงอื่น ๆ (Shift from Bureaucratic Red-Tape to Community Empowerment) เช่น การแก้ไขกฎระเบียบให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

4. การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องเปลี่ยนแปลงจากการให้ความสำคัญต่อปัจจัยนำเข้าไปสู่การมุ่งเน้นผลการดำเนินงาน (Shift from Input to Result-Orientation) เพื่อให้การทำงานในท้องถิ่นมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เช่น การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. รัฐบาลกลางจะต้องมีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกแบบโครงการและนโยบาย รวมทั้งการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Shift from Centralized to Decentralized and Participatory Modes of Policy and Programs Design and Implementation) โดยจะต้องมีความเชื่อว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย การตรวจสอบและการเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ภาคประชาสังคม เช่น การให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ (Participatory Budgeting)

6. การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องเปลี่ยนจากการตัดสินใจที่มักกระทำแบบปิดลับไปสู่การเปิดเผยเพื่อรองรับการตรวจสอบทางการบริหาร ทางการเงิน และทางการเมือง (Shift from Secrecy in Decision-Making to Administrative, Financial and Political Accountability) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ เช่น การให้ประชาชนหรือภาคส่วนอื่น ๆ ได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

7. การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องเปลี่ยนจากการวางบทบาทเป็นพ่อขุนอุปถัมภ์ตามแบบฉบับของข้าราชการไปสู่การเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ชุมชนและการให้องค์กรภาคประชาสังคมเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น (Shift from Bureaucratic Paternalism to Community Empowerment and Active Engagement of Civil Society Organizations) โดยมีความเชื่อว่าภาคประชาสังคมที่เข้มแข็งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตย เช่น การจัดเวทีสาธารณะหรือเวทีสภาเมือง เพื่อให้ประชาชนได้นำเสนอปัญหาและความต้องการของตน แล้วนำไปกำหนดเป็นนโยบายต่อไป

นอกจาก Cheema แล้วยังมีนักวิชาการที่เสนอเครื่องมือในการจัดการภาครัฐตามแนวคิด NPG อีกท่านหนึ่งคือ Peter (2010) โดย Peter ได้เรียกเครื่องมือในการบริหารจัดการภาครัฐนี้ว่า Meta-governance เนื่องจากการนำแนวคิด NPG มาปรับใช้ในการจัดการภาครัฐ เน้นอนว่ามีผลในเชิงบวก แต่ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีปัญหาอันเป็นผลในเชิงลบตามมา ซึ่ง Peter กล่าวว่า มีปัญหาอย่างน้อย 4 ประการคือ 1) ปัญหาการตัดสินใจของเครือข่ายที่มีอาณาฉันทามติเพื่อให้ข้อตกลงนั้นยุติลงได้โดยง่าย 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้อยู่นอกเครือข่าย 3) ปัญหาการประสานงาน และ 4) ปัญหาความรับผิดชอบ เมื่อเป็นเช่นนี้ Peter จึงมองว่าจำเป็นที่จะต้องนำกลไกที่เรียกว่า Meta-governance เข้ามาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีรัฐเข้ามากำกับและควบคุมท้องถิ่นและภาคประชาชนให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการซึ่งเขาเรียกว่าการจัดการของการจัดการปกครองสาธารณะ (The Governance of Governance) โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการปกครองท้องถิ่นได้ คือ 1) การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการรักษาความสมดุลระหว่างการควบคุมกับการให้อิสระแก่หน่วยงานย่อย ภาคประชาสังคม และกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งกระทำผ่านการควบคุมต่อสิ่งแวดล้อมของการกระทำมากกว่าที่จะใช้วิธีการควบคุมโดยตรงต่อการกระทำดังกล่าว

2) การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องใช้วิธีการจัดการที่เน้นผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) เป็นเครื่องมือสำคัญของ Meta-governance โดยการระบุเป้าประสงค์ของงานสาธารณะของท้องถิ่น พร้อมกับสร้างเครื่องมือวัดปัจจัยนำออก (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่เหมาะสม 3) การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ ให้ความสำคัญกับการประสานงานเชิงนโยบายกับหน่วยงานระดับย่อย ๆ 4) การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องลดการใช้กฎระเบียบที่เป็นทางการมาเป็นเครื่องมือที่อ่อนนุ่มที่อยู่บนพื้นฐานของการประนีประนอมและการเจรจาต่อรอง ซึ่งเครื่องมือที่อ่อนนุ่มคือการสร้างความไว้วางใจ (Mutual Trust) และการสร้างค่านิยมร่วม (Common Values) และในที่สุดสิ่งเหล่านี้ก็จะกลายเป็นทุนทางสังคมที่สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นได้

Loffler (2005) ได้ให้ข้อเสนอว่า การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ที่มีรูปแบบการบริหารงานแบบดั้งเดิม สามารถเปลี่ยนมาเป็นการจัดการปกครองท้องถิ่น (Local Governance) ได้ ด้วยการนำแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) มาปรับปรุงวิธีการทำงานของท้องถิ่นด้วยการ 1) เสริมสร้างภาวะผู้นำองค์กรให้ไปเป็นผู้นำแบบเครือข่ายที่มุ่งพัฒนาชุมชน ประสานให้แต่ละเครือข่ายในท้องถิ่นมีนโยบายที่เชื่อมโยงและเข้ากันได้ จัดการให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีแรงจูงใจและความคาดหวัง 2) การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการรักษาความสมดุลทางการเมืองระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ มีการวางแผนชุมชนร่วมกัน เมื่อมีปัญหาที่หาทางออกร่วมกัน 3) การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการตลาดแรงงานพัฒนาผู้ร่วมงานให้ทำงานได้ทุก ๆ ด้าน ให้ความสำคัญต่อผลลัพธ์ของบริการที่มีต่อคุณภาพชีวิตของทุก ๆ ภาคส่วน สร้างแรงจูงใจโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานใช้ความสามารถได้กว้างและหลากหลาย 4) การจัดการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการความรู้และทรัพยากร การเตรียมงบประมาณท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ วัดต้นทุนทางการเงินและเวลาในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรและภาคส่วนต่าง ๆ ความโปร่งใสทางการคลังเพื่อสื่อสารไปยังภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อแสดงถึงความคุ้มค่าของเงินที่ใช้ดำเนินกิจกรรมสาธารณะ

สรุปได้ว่า การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) เป็นวาทกรรมทางเลือก (Alternative Discourse) ที่เปิดมุมมองทั้งทางทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้การบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิมที่ใช้ “กลไกราชการ” และแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) ที่ใช้ “กลไกตลาด” ในการบริหารงานอาจจะมีจุดอ่อน และไม่สามารถรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ได้ แนวคิด NPG ได้นำเสนอมุมมองในการวิเคราะห์และการทำความเข้าใจในกิจกรรมสาธารณะที่ไม่ได้มีภาครัฐเป็นเจ้าของผูกขาดอำนาจแต่เพียงฝ่ายเดียว ทั้งการกำหนดและการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ การส่งมอบบริการสาธารณะและ/หรือกิจกรรมสาธารณะอื่น ๆ

ล้วนแล้วแต่มีภาคส่วนและตัวแสดงอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากรัฐเข้ามามีส่วนร่วมด้วยทั้งสิ้น ทำให้กลายเป็นสังคมแบบพหุลักษณะและพหุนิยม การเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาครัฐตามแนวคิด NPG นี้ทำให้รัฐมีสภาพที่เล็กลงด้วยอำนาจและภาระหน้าที่ แต่สังคมจะใหญ่ขึ้น (Smaller Government, Bigger Society) ดังนั้น แนวคิด NPG จึงเป็นการใช้ “กลไกเครือข่ายและหุ้นส่วนภาคี” เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินนโยบายสาธารณะและการส่งมอบบริการสาธารณะแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับ การจัดการปกครองท้องถิ่น (Local Governance) ที่สามารถปรับเปลี่ยนการบริหารจากแนวคิดแบบดั้งเดิมที่เน้นระบบราชการและสายการบังคับบัญชาไปสู่การจัดการแบบเครือข่ายที่เปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมือกันของทุก ๆ ภาคส่วนในท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายและการส่งมอบบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะอื่น ๆ ได้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างพลังอำนาจและความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น มีทุนทางสังคม (Social Capital) ที่จะพลังอำนาจในการต่อรองและสร้างความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้นในสังคมต่อไป

จากแนวคิดแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) ที่เป็นการนำวิธีการทำงานหรือกลไกการจัดการแบบภาคเอกชนมาใช้ในภาครัฐ มีมาตรฐานวัดความสำเร็จที่ชัดเจน เน้นการควบคุมผลผลิตแทนการควบคุมทรัพยากร มีหน่วยการจัดการที่อิสระคล่องตัว เน้นการแข่งขันโดยเป้าหมายให้ประชาชนได้รับบริการที่ดี คุณภาพสูง มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กค.ตร.) คณะกรรมการสถานศึกษา แต่อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนมีข้อจำกัดหลายประการทำให้เป็นการมีส่วนร่วมที่ไม่เป็นอิสระจากภาครัฐ เนื่องจากมีข้อควรคำนึงหลายประการ เช่น การตั้งเป้าหมายจากประสิทธิภาพเชิงปริมาณ การจำกัดต้นทุนตามแนวทางภาคเอกชน อาจทำให้คุณภาพการบริการลดลง และการมุ่งเป้าหมายเป็นหลักโดยไม่คำนึงถึงวิธีการอาจสร้างปัญหาอื่น ๆ ตามมาทีหลัง ความเป็นประชาธิปไตยในองค์การอาจถูกจำกัด อำนาจเผด็จการการอาจเกิดขึ้น ส่วนการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) เป็นอีกหนึ่งแนวคิดในการจัดการภาครัฐที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการปกครองท้องถิ่นที่สามารถปรับเปลี่ยนการบริหารจากแนวคิดแบบดั้งเดิมที่เน้นระบบราชการและสายการบังคับบัญชาไปสู่การจัดการแบบเครือข่ายที่เปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมือกันของทุก ๆ ภาคส่วนในท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายและการส่งมอบบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะอื่น ๆ ได้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างพลังอำนาจและความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น มีทุนทางสังคม (Social Capital) ที่จะพลังอำนาจในการต่อรองและสร้างความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้นในสังคม ส่วนการบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความแตกต่างจากแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ดั้งเดิม เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณะการบริหารปกครองแบบประชาธิปไตยและการสร้างความผูกพันของพลเมืองซึ่งปฏิเสธตรรกะที่เน้นตลาดของกลุ่มการจัดการนิยมหรือกลุ่ม

การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) เป็นทางเลือกที่น่าจะเหมาะสมในยุคปัจจุบัน ที่รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐมีได้ทำหน้าที่ในการปกครองเพียงอย่างเดียวแต่ยังต้องทำหน้าที่เสมือนผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่พลเมือง ให้ความสำคัญแก่ความเป็นพลเมืองหรือให้ความสำคัญต่อการเป็นมนุษย์มากกว่าความเป็นผู้ประกอบการหรือผลผลิตที่ได้ จากที่กล่าวมาข้างต้น หากมีการนำจุดเด่นของแนวคิดต่าง ๆ มาใช้ เช่น การให้หน่วยการจัดการที่อิสระคล่องตัว มีมาตรฐานวัดความสำเร็จที่ชัดเจน มีการจัดการแบบเครือข่าย ใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น ใช้รูปแบบการบริหารแบบประชาธิปไตย เป็นแนวทางให้รัฐและหน่วยงานภาครัฐให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นช่วยพัฒนาหรือปกป้องดูแลท้องถิ่นตนเองให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การจัดรูปแบบดังกล่าวหากภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น จะสร้างความสำเร็จในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากสถานการณ์อาชญากรรมในปัจจุบันมีสถานการณ์รุนแรง อีกทั้งกำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น การสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านหรือชุมชนให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากนักวิชาการหลายท่าน นำมาเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

Arnstien (1969) กล่าวว่า ในการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่ได้มีบทบาทอะไรเลยนั้น ย่อมไม่เกิดผล ซึ่งการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพ ทางด้านผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักในการใช้อำนาจและสามารถควบคุมสถานการณ์กิจกรรมนั้นได้จะทำให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Berkley (1975) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นคือการที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้

William Erwin (1976) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมคือการที่ประชาชนนั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนา ในการคิด การตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเอง

Cohen & Uphoff (1981) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจแต่เพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม หรือปฏิบัติการ การตัดสินใจยังเกี่ยวกับ

การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ สังคม หรือส่วนตัวที่พึงจะได้รับ และการตัดสินใจยังส่งผลต่อการประเมินผลในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย และยังเพิ่มเติมอีกว่า เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมคือชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนารวมถึงลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ

เป็นผลการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง โดยเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือระหว่างกัน และการเห็นพ้องนั้นจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้นได้กระทำผ่านองค์การ ดังนั้น องค์การจะเป็นสื่อกลางให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ (ยุพาพร รูปงาม, 2545, น.5 อ้างถึงใน จีราพร สุขารมณ และวิเชียร รุจิธำรงกุล, 2562, น. 143) คนเรานั้นมีความต้องการทางกายและทางใจถ้าคนมีขวัญกำลังใจในการทำงานดีพอ ผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญกำลังใจไม่ดีผลงานก็จะต่ำไปด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากว่าขวัญกำลังใจเป็นสถานการณ์ทางด้านจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญกำลังใจให้ดีต้องพยายามสร้างจากทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่น การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญกำลังใจที่ดีก็จะทำให้เกิดสำนึกที่ดีในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญกำลังใจส่วนบุคคล และขวัญกำลังใจของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญกำลังใจของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญกำลังใจที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

สุทธิดา หิรัญเรือง (2565, น. 10) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็น การร่วมกันค้นหาปัญหาภายในชุมชน และสาเหตุของการเกิดปัญหานั้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในแนวทางของการกำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญความต้องการของประชาชนในชุมชนร่วมกันกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทั้งทางบวกและทางลบ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น

ปาริฉัตร ขาวทอง (2565, น.3) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในงาน คือ ความรู้หรือความเชื่อที่แสดงออกทางจิตใจที่มีต่องาน เป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกที่ผูกพันต่อบทบาทการทำงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน การมีความตระหนักว่างานมีความสำคัญต่อตนมากน้อยเพียงใด

ถวิลวดี บุรีกุล (2548 อ้างถึงใน อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, 2561, น. 50) ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมทั้งในแง่ของมิติความลึก ทั้งในเชิงกว้าง ดังนี้

การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชน พิจารณาช่วยเหลือโดยสมัครใจ โดยประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ และยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย

การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคมของกลุ่มคน การจัดกิจกรรมให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จำเป็นต้องคำนึงถึงวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี และทัศนคติของบุคคลเพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของชุมชนหรือประชาชน หมายถึง การที่บุคคล กลุ่มองค์กรชุมชน และผู้นำชุมชน ได้มีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และได้เรียนรู้กิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกัน ในการดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ของชุมชนด้วยความต้องการ ความสนใจความสมัครใจ หรือมีโครงการต่าง ๆ กระทำการเอื้อให้ประชาชนได้สำนึกต่อปัญหา สำนึกในอำนาจของตนเอง แล้วให้ชุมชนให้โอกาสและอำนาจของตนเองตัดสินใจเข้าร่วมเป็นตัวแทนพัฒนากลุ่มหรือองค์กร ทั้งการวิเคราะห์กำหนดหรือค้นหาปัญหา ค้นหาสาเหตุ การตัดสินใจทางเลือกแก้ปัญหา วางแผน และกำหนดอนาคตที่พึงปรารถนา หรือสิ่งที่ต้องการจะเป็นการร่วมลงมือปฏิบัติและการติดตามประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้น ที่สำคัญได้มีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และได้เรียนรู้กิจกรรมที่ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบถึงตนเอง

2.2 กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

Cohen and Uphoff (1980, อ้างถึงใน สุทธิดา หิรัญเรือง, 2565, น. 8-9) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ
 - 1.1 ขั้นตอนการริเริ่มตัดสินใจ
 - 1.2 ขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ
 - 1.3 ขั้นตอนการตัดสินใจปฏิบัติงาน
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การบริหารงานตามแผนงาน การประสานงานเพื่อดำเนินการ การให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น ด้านทุนทรัพย์
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งผลประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม ผลประโยชน์ส่วนบุคคลและส่วนรวม
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ หลังดำเนินการโครงการ

สถาบันพระปกเกล้า (2547 อ้างถึงใน ประคอง สุคนธ์จิตต์, สุนันทา งามเดโช และ ดาวพันธ์ เฉลยพงษ์, 2561, น. 188) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวคิดที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะของการที่ประชาชนได้เข้าไปร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนส่วนรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระทางความคิดความรู้ความสามารถในการกระทำและมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ โดยที่การมีส่วนร่วมของประชาชนต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด โดยเริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเอง การเข้าร่วมคิดถึงปัญหาพร้อมกันวางแผนในการดำเนินงาน ร่วมกันติดตามประเมินผลตลอดระยะเวลาที่ดำเนินงานตลอดจนไปถึงการรับผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ ในการทำงานเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขหรือหลักการที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) เกิดจากความเต็มใจ 2) ผู้มีส่วนร่วมต้องเท่าเทียม เสมอภาค และ 3) มีเสรีภาพไม่โดนบังคับจากผู้มีอำนาจ

Cohen and Uphoff (1890 อ้างถึงใน ปภาวรินทร์ นาจำปา, 2557) ได้สรุปขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำคือการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้องการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และใช้วิธีใด

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) การร่วมกันรับผลประโยชน์ทั้งในทางที่ดีและทางที่ไม่ดี การกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ต้องมีการสังเกตถึงความคิดเห็น ความชอบ และความคาดหวัง เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่ม

สุทธิดา หิรัญเรือง (2565, น. 8-9) ได้สรุปขั้นตอนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหาภายในชุมชน และสาเหตุของการเกิดปัญหานั้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในแนวทางของการกำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญความต้องการของประชาชนในชุมชน ร่วมกันกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทั้งทางบวกและทางลบ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น

โกวิท พวงงาม (2545, น. 8 อ้างถึงในนิวาส วิรัช, 2557, น. 10) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวบ้านจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่างๆมาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชาวบ้านสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวบ้านย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไปจึงอาจจะประสบความยากลำบาก

2.3 ระดับการมีส่วนร่วม

อรพรรณ นาคมหาชลาสินธุ์ (2550, 19-34 อ้างถึงในนิวาส วิรัช, 2557, น. 10-11) กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 5 ระดับดังนี้

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นน้อยสุด ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัยและประชาชนสามารถเข้าถึงได้

ระดับที่ 2 การเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระเป็นระบบ โดยหน่วยงานภาครัฐให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นปรึกษาหารือทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อเสนอ ความคิดเห็น ประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบาย การตัดสินใจและพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ระดับที่ 3 เป็นระดับที่หน่วยภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ และวิธีการทำงานโดยหน่วยงาน

ภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบ อำนาจความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน การมีส่วนร่วมระดับขั้นมักดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม ระดับที่ 4 การที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ

ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชน เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจ การบริหารงานและการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อเข้ามาทดแทนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐดำเนินการหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดนี้เน้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของดำเนินการภารกิจและภาครัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, น. 17 อ้างถึงใน นิवास วิรัช, 2557, น. 11) ได้กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมตามหลักการทั่วไปว่าแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลของตน /ครอบครัว/ชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย โดยแบ่งเป็น

3 กรณีแล้วแต่กิจกรรมในตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

- 3.1 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ
- 3.2 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ
- 3.3 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ

4. การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด

5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คืออาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน จะพบว่าโดยทั่วไปกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลากหลาย ในที่นี้ผู้ศึกษาได้แบ่งกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ตามกรอบแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1890 อ้างถึงใน ปภาวรินทร์ นาจำปา, 2557) เพื่อกำหนดกรอบให้เข้ากับสถานการณ์ ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งในที่นี้รวมถึงกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา ตัดสินใจและการวางแผนการดำเนินงาน และตัดสินใจต่อทางเลือกแห่งการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดในชุมชน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ การทำในสิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจไว้ รวมถึงการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่น และปรับให้เข้ากับการดำเนินงาน เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการให้ความช่วยเหลือด้านแรงงานหรือข้อมูล

การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ คือ การที่ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยได้รับประโยชน์ทั้งในด้านวัตถุ ด้านสังคมและด้านบุคคล เมื่อได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจกรรมและโครงการที่ได้ดำเนินการ เพื่อหาข้อดีและข้อเสียและนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.4 แนวคิดและทฤษฎีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีนักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และสมชาย หิรัญกิตติ (2550 อ้างถึงใน โอภาส จุเลิศตระกูล, 2564, น. 9) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจเป็นวิธีการชักนำพฤติกรรมของบุคคลให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ โดยสิ่งจูงใจจะเกิดขึ้นได้จากภายในและภายนอกตัวบุคคล เป็นแรงกระตุ้นหรือสิ่งเร้าเพื่อช่วยให้การกระทำต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทำให้บุคคลคนหนึ่งได้ทำงานด้วยความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นที่จะส่งมอบหมายงานที่อุทิศ เวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญา โดยมีความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบควบคู่ไปด้วย เป็นความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ สนธยา บุตรวาระ (2556) ซึ่งกล่าวถึง การจูงใจ ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า โดยจงใจให้กระทำหรือดิ้นรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่างซึ่งจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจ เป็นพฤติกรรมที่มีใช่เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา ลักษณะของการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา เช่น การขานรับเมื่อได้ยินเสียงเรียก การหันไปมองเมื่อมีคนเดินผ่านหน้า การยกหูโทรศัพท์เมื่อมีกริ่งดังขึ้น ตัวอย่างที่ยกมานี้ เป็นการตอบสนองสิ่งเร้าที่ยังไม่จัดว่าเป็นการจูงใจที่จะจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจ เช่น การที่เจ้าหน้าที่บัญชีพยายามทำบัญชีให้เรียบร้อยเพื่อต้องการค่าชมจากหัวหน้า การที่พนักงานขายตั้งใจมาทำงานสม่ำเสมอไม่ขาดงานและตั้งใจทำยอดขายเพราะหวังจะได้รับความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ การที่บุคคลตั้งใจในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม เพราะต้องการความมีชื่อเสียง ต้องการความปลอดภัยในชีวิตของตนเองและบุคคลในครอบครัว ความปลอดภัยของทรัพย์สิน ฯลฯ ตัวอย่างที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมมีความเข้มข้น มีทิศทาง มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการไปสู่จุดใดจึงมีใช่พฤติกรรมทั่ว ๆ ไปที่เกิดจากการตอบสนองสิ่งเร้าธรรมดา นอกจากนั้น พฤติกรรมการจูงใจที่เกิดขึ้น ยังเป็นผลเนื่องมาจากแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นที่เรียกว่า แรงจูงใจ และยังสอดคล้องกับ จุรี วรรณษาเจริญกุล (2558) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจ เป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นพลังที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลให้กระทำกิจกรรม หรือให้มีความต้องการในการปฏิบัติงานและทุ่มเทการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และประสบความสำเร็จ โดยถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้า หรือปัจจัยจูงใจต่าง ๆ เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทน การบังคับบัญชา

การได้รับการยกย่อง ยอมรับนับถือ ความเหมาะสมในปริมาณงานและปัจจัยอื่น ๆ เพื่อให้บุคคล ผู้ปฏิบัติงานแสดงออกซึ่งความต้องการในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะเป็นพลังผลักดันให้นำไปสู่การ บรรลุเป้าหมายและยังสอดคล้องกับ โอภาส จุเลิศตระกูล (2564, น. 10-11) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงกระตุ้นหรือผลักดันซึ่งเป็นกระบวนการเพิ่มพฤติกรรมให้กับตัวบุคคลให้มีความพยายาม ที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีผลการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยมีการศึกษาพฤติกรรมของบุคลากรนั้นว่ามีความต้องการในด้านใดมากที่สุด และนำความต้องการเหล่านั้นมาเป็นจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติงาน ซึ่งจากความสำเร็จข้างต้น ผู้ศึกษาสรุปว่า แรงจูงใจ เป็นแรงกระตุ้นหรือผลักดันในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้เป็นแรง กระตุ้นให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งแรงกระตุ้นดังกล่าวอาจเกิดจากการที่มีความ คาดหวัง ความต้องการ และเป้าหมายในชีวิต หรือความกลัว ทำให้เกิดแรงขับ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ แรงจูงใจจึงมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทิศทางใด ทิศทางหนึ่ง และรักษาพฤติกรรมนั้นไว้เพื่อรักษาความหวังหรือความต้องการของตนเอง

1. ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

นักวิชาการได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจไว้หลายทฤษฎี ดังนี้

1.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (Maslow's Hierarchy of Needs Theory)

Maslow (1943) (อ้างถึงใน รณฤทธิ์ สีชมนังศุ, 2560) มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความ ต้องการอยู่เสมอและไม่มีวันสิ้นสุด และมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกคนต่างดิ้นรนเพื่อต่อสู้ สู้จุดมุ่งหมายของตนเอง สิ่งที่มนุษย์ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งที่เขาได้รับหรือมีอยู่แล้ว เมื่อความต้องการ อย่างใดอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็ยังมีความต้องการนั้นต่อไป ลำดับขั้นความต้องการของ Maslow แสดงถึงลำดับขั้นตอนความต้องการที่ต้องตอบสนองเป็นลำดับขั้นจากข้างล่างไปสู่บนยอด ขอบข่ายทฤษฎีของ Maslow จะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐาน 3 ข้อ คือ

(1) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด

(2) ความต้องการของบุคคลจะถูกระเบียงลำดับความสำคัญ หรือเป็นลำดับขั้น

ความต้องการ

(3) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

นั้น ๆ ต่อไป

ซึ่ง Maslow ได้กล่าวถึง ลำดับขั้นของความต้องการ คือ ความต้องการของ คนเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปหามาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และ ความ ต้องการทางเพศ เป็นต้น

ระดับที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่อย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกายหรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงาน และการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

ระดับที่ 3 ความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

ระดับที่ 4 ความต้องการจะมีเกียรติยศชื่อเสียง ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจตนเองในเรื่องของความรู้ ความสามารถ และความสำคัญของบุคคล

ระดับที่ 5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน เป็นความต้องการในระดับสูงซึ่งเป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่าง ตามความนึกคิดของตนเอง เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นไปในแนวทางที่ดีที่สุดตามที่ตนคาดหวังไว้

จากทฤษฎีดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การจูงใจเป็นปัจจัยหนึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนได้ โดยเฉพาะถ้าการจูงใจนั้นเป็นเรื่องที่ตรงกับความต้องการขั้นพื้นฐานที่เกิดจากความพึงพอใจของมนุษย์แล้วก็จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ในที่สุด

1.2 ทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland (McClelland's motivation Theory)

McClelland (1961) (อ้างถึงใน รณฤทธิ์ สีฉมน์งศ์, 2560) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจ คือ แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัลแต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งMcClelland ได้เสนอทฤษฎีที่ว่าคนจะถูกจูงใจด้วยความต้องการ 3 อย่าง โดยให้เหตุผลว่า “แรงจูงใจของคนและประสิทธิภาพในงานต้องกระตุ้นด้วยความต้องการ 1 ใน 3 อย่างนี้ คือ

ความต้องการความสำเร็จ (Needs for Achievement) คนประเภทนี้จะแสวงหาความสำเร็จ ความต้องการที่จะทำเป้าหมายที่ท้าทายให้เป็นจริง มีความสำนึกในความสำเร็จของงานและหวังความก้าวหน้า จากการวิจัยของ McClelland พบว่า บุคคลที่ต้องการความสำเร็จ (n-Ach) สูง จะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย มีเป้าหมายชัดเจนในการทำงาน โดยเป้าหมายที่ตั้งมีความเป็นไปได้สูงที่จะบรรลุผลและพยายามดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย และต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเป็นผลจากการทำงาน ไม่ว่าจะป็นคำติชม เพื่อประเมินผลงานของตนเอง มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง กล้าที่จะเผชิญกับความล้มเหลวและปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการอำนาจเพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมและมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น บุคคลที่มีความต้องการอำนาจสูงจะแสวงหาวิถีทางเพื่อทำให้ตนมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือยกย่อง ต้องการความเป็นผู้นำ ต้องการงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่น และจะกังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้มีประสิทธิภาพ คนประเภทนี้จะมีความต้องการอย่างแรงกล้าที่มุ่งใจหรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ซึ่งสามารถทำให้เกิดรูปแบบของการแสวงหาอำนาจส่วนตัวโดยการเอาเปรียบผู้อื่น

ความต้องการความผูกพัน (Needs for Affiliation) คนประเภทนี้ต้องรักษามิตรภาพ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น และต้องการการยอมรับจากผู้อื่น บุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน โดยจะพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น มีความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับในตนเองและมีแนวโน้มที่จะยอมตามความปรารถนาหรือบรรทัดฐานของผู้อื่น รวมทั้งคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นสำคัญ

จากทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สัดส่วนความต้องการในแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนอาจมีความต้องการสูงกว่าคนอื่น ซึ่งจะต้องเข้าใจความต้องการของบุคคลนั้นก่อนจึงจะจูงใจให้บุคคลนั้นเกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม โดยนำความต้องการแต่ละด้าน (ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการอำนาจ และความต้องการความผูกพัน) ไปปรับใช้เพื่อจูงใจให้เกิดการมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร หน่วยงานหรือชุมชน

1.3 ปัจจัยแรงจูงใจของเฟรเดริก เฮอร์ซเบิร์ก (Frederick Herzberg)

ทฤษฎี 2 ปัจจัยของ เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two-Factor Theory) ได้มีการพัฒนา โดยเฟรเดริก เฮอร์ซเบิร์ก (Frederick Herzberg) ในปี ค.ศ. 1950-1959 และในช่วงแรกของ ปี ค.ศ. 1960-1969 (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2550 อ้างถึงใน กมลพร กัลยาณมิตร, 2559, น. 179) ซึ่งเสนอแนะว่าความพึงพอใจในการทำงาน ประกอบด้วย 2 แนวคิด คือ แนวคิดที่มีขอบเขตจากความพึงพอใจ (Satisfaction) ไปยังความไม่พึงพอใจ (No Satisfaction) และการได้รับอิทธิพลจากปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) และแนวคิดที่มีขอบเขตจากความไม่พึงพอใจ (Dissatisfaction) ไปยังการไม่มีความไม่พึงพอใจ (No Dissatisfaction) และได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอนามัย (Hygiene Factors) หรือกล่าวได้ว่า ทฤษฎี 2 ปัจจัย ประกอบด้วย (1) ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นในการทำงาน และ (2) ปัจจัยสุขอนามัยหรือปัจจัยที่ช่วยลดความไม่พึงพอใจในการทำงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นในการทำงาน (Motivation Factors or Motivators) เป็นปัจจัยภายในหรือความต้องการภายในของบุคลากรที่มีอิทธิพลในการสร้าง

ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง เป็นกลุ่มปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้ ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความพึงพอใจ และเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ทัศนคติทางบวกและการจงใจที่ แท้จริง

(2) ปัจจัยอนามัยหรือปัจจัยที่ช่วยลดความไม่พึงพอใจในการทำงาน (Maintenance or Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง เป็นเพียงสิ่งที่สกัดกั้น ไม่ให้บุคลากรเกิดความไม่พอใจ แต่ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็น ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นที่ต้องได้รับการสนองตอบ เพราะถ้าไม่มีให้หรือให้ไม่เพียงพอจะทำให้บุคลากร เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน

ทฤษฎีแรงจูงใจของเฟรดริก เฮอร์ซเบิร์ก ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของ ความพอใจที่เกิดจากแรงจูงใจตามองค์ประกอบของทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮอร์ซเบิร์ก ถ้าเมื่อใดปัจจัย จูงใจ (Motivation Factors) ลดลงต่ำกว่าระดับที่ควรจะเป็นอย่างมาก ประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผลของการทำงานก็จะลดต่ำไปด้วย แต่ในทางกลับกัน ถ้าปัจจัยอนามัย (Hygiene Factors) ลดต่ำกว่าระดับที่ควรจะเป็นหรือขาดไป ก็จะทำให้บุคลากรเกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติงาน รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อถอย และหมดกำลังใจในการทำงาน จนอาจเป็นสาเหตุทำให้บุคลากรตัดสินใจ ลาออกจากงานในที่สุด

1.4 ปัจจัยแรงจูงใจของสกินเนอร์ (Skinner)

Skinner (1938 อ้างถึงใน ศิริชญาภรณ์ ภูมิพิริยะสกุล, 2563, น. 27) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เสนอแนวความคิดว่าพฤติกรรมและผลของการกระทำพฤติกรรมใดๆ เกิดมา จากความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม โดยสิ่งแวดล้อมและเงื่อนไขการกระทำจะมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น ซึ่งเป็นทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ (Operant Conditioning theory) แนวคิดการวางเงื่อนไขการกระทำของ Skinner (1938) นี้ จะใช้ผลของการกระทำเป็นตัวควบคุม กล่าวคือ หากต้องการผลการกระทำที่เป็นเชิงบวกก็ต้องควบคุมด้วยการเสริมแรง (Reinforcement) เช่น ชมเชยเพื่อให้กำลังใจ ให้รางวัล แต่หากเป็นผลการกระทำที่ไม่ตรงกับที่ต้องการก็จะควบคุม ด้วยการลงโทษ (Punishment) เช่น ไม่ส่งงานตามเวลาที่กำหนดครึ่งหักคะแนน (Punishment)

หลักการและแนวคิดที่สำคัญของสกินเนอร์

(1) เกี่ยวกับการวัดพฤติกรรมตอบสนอง สกินเนอร์ เห็นว่าการศึกษานักจิตวิทยา ควรจำกัดอยู่เฉพาะพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน และพฤติกรรมที่สังเกตได้นั้น สามารถวัดได้โดยพิจารณาจากความถี่ของการตอบสนองในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือพิจารณาจาก อัตราการตอบสนอง (Response rate) นั้นเอง

(2) อัตราการตอบสนองและการเสริมแรง สกินเนอร์ เชื่อว่าโดยปกติการ พิจารณาว่าใครเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใดนั้นจะสรุปเอาจากการเปลี่ยนแปลงการตอบสนอง

(หรือพูดกลับกันได้ว่า การที่อัตราการตอบสนองได้เปลี่ยนไปนั้น แสดงว่าเกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้ว) และการเปลี่ยนแปลงอัตราการตอบสนองจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการเสริมแรง (Reinforcement) นั้นเอง สิ่งเร้านี้สามารถทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เราเรียกว่าตัวเสริมแรง (Reinforcer) สิ่งเร้าใดที่ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราการตอบสนองเราเรียกว่าไม่ใช่ตัวเสริมแรง (Nonreinforcer)

(3) ประเภทของตัวเสริมแรง ตัวเสริมเรงนั้นอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ อาจแบ่งเป็นตัวเสริมแรงบวกกับตัวเสริมแรงลบ หรืออาจแบ่งได้เป็นตัวเสริมแรงปฐมภูมิกับตัวเสริมแรงทุติยภูมิ

(3.1) ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcer) หมายถึง สิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้รับหรือนำเข้ามาในสถานการณ์นั้นแล้วจะมีผลให้เกิดความพึงพอใจ และทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเข้มข้นขึ้น เช่น อาหาร คำชมเชย ฯลฯ

(3.2) ตัวเสริมแรงลบ (Negative Reinforcer) หมายถึง สิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อตัดออกไปจากสถานการณ์นั้นแล้ว จะมีผลให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเข้มข้นขึ้น เช่น เสียงดัง แสงสว่างจ้า คำตำหนิ ร้อนหรือเย็นเกินไป ฯลฯ

(3.3) ตัวเสริมแรงปฐมภูมิ (Primary Reinforcer) เป็นสิ่งเร้าที่จะสนองความต้องการทางอินทรีย์โดยตรง ซึ่งเปรียบได้กับ UCS. ในทฤษฎีของพาฟลอฟ เช่น เมื่อเกิดความต้องการอาหาร อาหารก็จะเป็นตัวเสริมแรงปฐมภูมิที่จะลดความหิวลง เป็นต้น

จากทฤษฎีแรงจูงใจข้างต้น สรุปได้ว่าแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก ได้แก่ ความรู้ ความรู้สึกนึกคิด ซึ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรม

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลรับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกทำให้มองเห็นเป้าหมาย เร้าให้เกิดความต้องการ และแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายนั้น ได้แก่ การเสริมแรงด้วยสิ่งล่อใจต่าง ๆ เช่น การขึ้นเงินเดือน การได้รับตำแหน่ง คำชมเชย เป็นต้น

2. ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการศึกษา ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดและทฤษฎีมาสรุปเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

Koufman (n.d. อ้างถึงใน ญัฐสินี สมคิด, 2553, น. 20) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับ Cohen & Uphoff (1977 อ้างถึงใน กฤษณ์ มีบำรุง, 2556) ได้เสนอถึงบริบทของการมีส่วนร่วมว่าในการพิจารณาการมีส่วนร่วมจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความซับซ้อนอย่างมากด้วย ซึ่งนำมากล่าวเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ปัจจัยทางกายภาพและชีววิทยา ได้แก่ อายุและเพศ ระดับการศึกษาสถานภาพทางสังคม อาชีพ รายได้และทรัพย์สิน และระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้นำกรอบแนวคิดของ Koufman และ Cohen & Uphoff (อ้างถึงใน ญัฐสินี สมคิด, 2553, น. 20 ; กฤษณ์ มีบำรุง, 2556) มากำหนดปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น

2.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ

จากการสรุปปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

(1) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก ได้แก่ ความรู้ ความรู้สึกนึกคิด ซึ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรมซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญา เวสารัชช (2528, น. 170 อ้างถึงใน อธิพงษ์ ต้นศิริ, 2560 น. 13-14) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชนบท ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจภายใน คือ ปัจจัยภายในบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน หรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคี และยังสอดคล้องกับ House (1981 อ้างถึงใน กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล, 2563, น. 12) ได้แบ่งรูปแบบของพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายใน คือ การสนับสนุนทางอารมณ์ (Emotional Support) หมายถึง การสนับสนุนด้านการยกย่องการให้ความรัก ความผูกพัน ความเอาใจใส่ และความเห็นอกเห็นใจ การยอมรับนับถือ และเห็นคุณค่าระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกันและการสนับสนุนโดยการให้การประเมินเปรียบเทียบ (Appraisal Support) หมายถึงการเห็นพ้อง การรับรอง หรือการยอมรับในสิ่งที่คนอื่นได้แสดงออกมา (Affirmation) และการได้รับข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อนำไปประเมินตนเอง และการเปรียบเทียบตนเองกับคนอื่นในสังคม เพื่อให้เกิดความมั่นใจ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กองระบาทวิทยา (2542 อ้างถึงใน อรอนงค์ ไทยเกิด, 2560 น. 13-14) ได้วิเคราะห์ทางการศึกษา (Education Diagnosis) ซึ่งเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมซึ่งนำไปถึงพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วม ในส่วนของปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ปัจจัยนำ

ซึ่งปัจจัยที่เป็นพื้นฐานและก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลหรือในอีกด้านหนึ่ง ปัจจัยนี้จะเป็นความพึงพอใจของบุคคลซึ่งได้มาจากประสบการณ์ในการเรียนรู้ อาจมีผลทั้งในทาง สนับสนุนหรือยับยั้งการแสดงพฤติกรรมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของบุคคลปัจจัยซึ่งเป็น องค์ประกอบของปัจจัยโน้มน้าวได้แก่ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ การรับรู้

จากแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น สรุปได้ว่าแรงจูงใจภายในที่ผลต่อการ มีส่วนร่วมของประชาชน ของ Herzberg (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2550 อ้างถึงใน กมลพร กัลยาณมิตร, 2559, น. 179) โดยใช้ตัวแปรของ กองระบาตวิทยา (2542 อ้างถึงใน อรอนงค์ ไทยเกิด, 2560 น. 13-14) ที่กล่าวถึงปัจจัยนำ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นพื้นฐานและก่อให้เกิดแรงจูงใจภายใน ในการ แสดงพฤติกรรมของบุคคลได้แก่ ความรู้ เจตคติ การตระหนักรู้ ซึ่งเป็นแรงสนับสนุนด้านอารมณ์ ที่เกิดจากการได้รับข้อมูล ค่านิยม ความเชื่อ ลักษณะทางจิตวิทยาการคุณค่าระหว่างบุคคล ที่เกี่ยวข้องกัน (ปรัชญา เวสารัชช์, 2528, น. 170 อ้างถึงใน อธิพงษ์ ต้นศิริ, 2560 น. 13-14; House, 1981 อ้างถึงใน กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล, 2563, น. 12; กองระบาตวิทยา, 2542 อ้างถึงใน อรอนงค์ ไทยเกิด, 2560 น. 13-14)

(2) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคล รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกทำให้มองเห็นเป้าหมาย เร้าให้เกิดความต้องการ และแสดง พฤติกรรมไปสู่เป้าหมายนั้น ได้แก่ การเสริมแรงด้วยการรับรู้สถานการณ์ในชุมชน หรือ การเสริมแรง ด้วยสื่อต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, น. 170 อ้างถึงใน อธิพงษ์ ต้นศิริ, 2560, น. 13-14) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม การพัฒนาชนบท ในส่วนแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัยปัจจัยกดดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ และยังคงคล้อง กับ Cohen & Uphoff (1977 อ้างถึงใน กฤษณ์ มีบำรุง, 2556) ได้เสนอถึงบริบทของการมีส่วนร่วมว่า ในการพิจารณาการมีส่วนร่วมจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัย ทางสังคมปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม และปัจจัยทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ House (1981 อ้างถึงใน กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล, 2563, น. 12) ได้แบ่งรูปแบบของพฤติกรรมทำให้ แรงจูงใจโดยให้การสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Support) หมายถึง การให้การตักเตือนคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำไปใช้ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากภาวะเจ็บป่วยนั้นได้โดยตรงตามความจำเป็นในเรื่องวัตถุ สิ่งของหรือ เงิน แรงงาน เวลา และการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมและการสนับสนุนด้านสิ่งของ (Instrumental Support) เป็นการช่วยเหลือด้านแรงงานเงิน และบริการที่จำเป็น และยังคงคล้องกับ Thoits (1982 อ้างถึงใน เอกภพ จันทร์สุคนธ์ และปัทมา สุพรรณกุล, 2563, น. 4) ซึ่งได้กล่าวถึงแรงจูงใจภายนอก

เกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ 1) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational Support) หมายถึง การได้รับคำแนะนำคำอธิบาย ความรู้ และการได้รับข้อมูลป้อนกลับ 2) การสนับสนุนด้านสิ่งของแรงงาน (Instrumental Support) หมายถึง การได้รับความช่วยเหลือทางวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเงินทอง และแรงงาน และยังสอดคล้องกับ แนวคิดของ กองระบาศวิทยา (2542 อ้างถึงใน อรอนงค์ ไทยเกิด, 2560 น. 13-14) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมซึ่งนำไปถึงพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ปัจจัยเอื้อ (enabling factors) หมายถึงสิ่งที่เป็นทรัพยากรที่จำเป็นในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลชุมชนรวมทั้งลักษณะที่จะช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ ด้วยและความสามารถที่จะใช้ทรัพยากรต่าง ๆ และความสามารถในการเข้าถึงได้ง่ายเป็นตัวเร่งในการแสดงพฤติกรรมหรือช่วยให้การแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นไปได้ง่ายขึ้น

จากแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น ผู้ศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดแรงจูงใจภายนอกที่ผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ Herzberg (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2550 อ้างถึงใน กมลพร กัลยาณมิตร, 2559, น. 179) และใช้แนวคิดการเสริมแรงของ Skinner (1938 อ้างถึงใน ศิริชญากรณ์ ภูมิพิริยะสกุล, 2563, น. 27) ได้แก่ การสนับสนุนที่ภาครัฐจัดให้และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (ปรัชญา เวสารัชช์, 2528, น. 170 อ้างถึงใน อธิพงษ์ ต้นศิริ, 2560 น. 13-14; Cohen & Uphoff, 1977 อ้างถึงใน กฤษณ์ มีบำรุง, 2556 ;House, 1981 อ้างถึงใน กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล, 2563, น. 12 ;Thoits, 1982 อ้างถึงใน เอกภพ จันทร์สุคนธ์ และปัทมา สุพรรณกุล, 2563, น. 4 ; กองระบาศวิทยา, 2542 อ้างถึงใน อรอนงค์ ไทยเกิด, 2560 น. 13-14)

3. แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 มุ่งเน้นดำเนินการอย่างต่อเนื่องภายใต้แผนปฏิบัติการด้านป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 ซึ่งเป็นแผนชี้้นำการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด และลดระดับปัญหาของการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างน้อยร้อยละ 50 ภายใน 3 ปี และลดระดับของปัญหาจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศภายในปี พ.ศ. 2580 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และแผนระดับต่าง ๆ โดยใช้เป็นกรอบ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อมุ่งลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคม สร้างความมั่นคงปลอดภัย และลดความเดือดร้อนของประชาชนจากผลกระทบดังกล่าว ประกอบด้วย 5 มาตรการ ได้แก่ มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรการการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย มาตรการการป้องกันยาเสพติด มาตรการการบำบัดรักษายาเสพติด มาตรการการบริหาร

จัดการอย่างบูรณาการสำหรับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565) ซึ่งในที่นี้ ผู้วิจัย ได้เลือกเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 มาตรการการป้องกันยาเสพติด

ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน ตามแนวชายแดนและการพัฒนาทางเลือก

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน ตามแนวชายแดน มีการจัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชน เข้มแข็ง เอาชนะยาเสพติด 9 ชั้นตอน ตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย จำนวน 353 หมู่บ้าน/ชุมชน และมีประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 1,488 หมู่บ้าน/ชุมชน

2. แนวทางการป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม

ดำเนินการในมิติประชากรเป้าหมาย โดยสร้างการรับรู้ เพิ่มภูมิคุ้มกัน เพื่อลดผู้เสพรายใหม่ และในมิติพื้นที่เป้าหมาย โดยสร้างพื้นที่ปลอดภัย ปรับสภาพแวดล้อม เพื่อป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มแรงงาน และกลุ่มประชาชนทั่วไป ส่งผลให้สามารถสร้างการรับรู้และเพิ่มภูมิคุ้มกันในกลุ่มประชากรทั่วไป 59,150,344 ราย จำแนกเป็น เด็กและเยาวชน 8,406,202 ราย แรงงาน 1,151,244 ราย และประชาชน 49,592,898 ราย ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน เสียงตามสายในโรงเรียน สถานประกอบการ และ Social Media เป็นต้น และสร้างภูมิคุ้มกันในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในสถานศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือการสอนยาเสพติดในสถานศึกษา ภายใต้ชื่อ “รู้คิด รู้ทัน ป้องกันยาเสพติด” (Be Smart Say No To Drugs) โดยใช้สอนในหลักสูตรเรียนที่ 1/2564 เป็นต้นไป

3. แนวทางการปรับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

มุ่งเน้นการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการป้องกันยาเสพติด โดยใช้กลไกดำเนินงานและบูรณาการภาคส่วนที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ ภายใต้โครงการ “ตำบลมั่นคง” เพื่อสร้าง “พื้นที่ปลอดภัย” ทั้งในสถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อดูแลช่วยเหลือกลุ่มเสี่ยง เยียวยาแก้ไขปัญหากลุ่มที่ประสบปัญหา และเพิ่มปัจจัย/พื้นที่บวกรเพื่อป้องกันยาเสพติด รวมถึงการจัดหรือควบคุม เฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยง/พื้นที่เสี่ยง เช่น แหล่งมั่วสุ่มในชุมชน ร้านค้าแฝงสถานบันเทิง เป็นต้น โดยจัดระเบียบสังคม และเฝ้าระวังให้มีอิทธิพล เหนี่ยวนำประชาชนเข้าสู่วงจรยาเสพติด ทั้งนี้ ได้ดำเนินการแล้วในพื้นที่ 5,488 ตำบล/50 เขต จากเป้าหมาย 5,976 ตำบล/50 เขต คิดเป็น ร้อยละ 91.90

3.2 มาตรการการบำบัดรักษายาเสพติด

แนวทางการดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดให้เข้าถึงการบำบัดรักษาและการลดอันตรายหรือผลกระทบจากยาเสพติดนอกจากการบำบัดรักษาในระบบปกติ ได้พัฒนาแนวทางการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาผู้ใช้ผู้เสพยาเสพติด พัฒนาศักยภาพครอบครัวในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลบุตรหลานที่ใช้ยาเสพติด และภายหลังการบำบัดรักษาการพัฒนาแนวทางการติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด โดยผลักดันให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีบทบาทในการติดตามผู้ผ่านการบำบัด พัฒนานโยบายยาเสพติดแนวใหม่ โดยใช้การสาธารณสุขนำ ได้แก่ 1) คลินิกให้คำปรึกษาด้านจิตสังคมในระบบศาล 25 แห่ง เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ 2) การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดในผู้ป่วยยาเสพติดทุกรายทั่วประเทศ เพื่อรองรับผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้าถึงได้ยาก ทั้งนี้ การบำบัดรักษา เน้นรูปแบบการบำบัดฟื้นฟูผู้ใช้ยาเสพติดโดยชุมชน (Community Based Treatment: CBTx) ซึ่งได้ผลักดันให้อยู่ในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด ส่งผลให้สามารถนำผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาทุกระบบ 168,569 ราย ให้บริการเพื่อลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด 37,412 คน ติดตามดูแลผู้ผ่านการบำบัด 154,051 ราย และให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติดให้กลับคืนสู่สังคม 1,023 คน

จากมาตรการดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวคิดที่ต้องการให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยภาพมาตรการการปลูกฝังเจตคติให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ การให้การสนับสนุนจากภาครัฐ การดึงผู้เสพยามาบำบัดรักษาด้วยการดูแลของชุมชน การสนับสนุนด้านข่าวสาร ซึ่งเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่ใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก

4. บทบาทของฝ่ายปกครองและตำรวจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในสังคมไทยเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นอย่างมาก ในการแก้ไขปัญหานี้อย่างยิ่งยวดจำเป็นต้องบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในระดับจังหวัด มีหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ได้แก่ กรมการปกครอง สังกัดกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2559)

4.1 บทบาทของฝ่ายปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ เป็นภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายปกครอง เนื่องจากเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งจากแผนยุทธศาสตร์กรมการปกครอง ประเด็นการรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวยความเป็นธรรมให้สังคมสงบสุข มีเป้าประสงค์เพื่อใช้กลไกการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมของฝ่ายปกครองและประชาชนในพื้นที่สร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเอาชนะปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

กรมการปกครองเป็นหน่วยงานซึ่งมีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่อยู่ในทุกพื้นที่ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดและอำเภอ มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ การอำนวยความเป็นธรรม การปกครองท้องที่ การอาสารักษาดินแดน และการทะเบียน เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และเกิดความสงบสุขในสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะนโยบายและจัดทำแผน มาตรการ ติดตาม และประเมินผลด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย การสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ในหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง และการอำนวยความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายใน งานการข่าว งานกิจการชายแดน งานควบคุมดูแลชาวเขาและชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพและผู้หลบหนีเข้าเมือง งานสัญชาติและงานกิจการมวลชน
4. สนับสนุนและส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งทุกระดับ
5. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน
6. ดำเนินการพัฒนาและบริหารการปกครองท้องที่ในระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
7. ดำเนินการและพัฒนาระบบงานทะเบียนราษฎร งานบัตรประจำตัวประชาชน และงานทะเบียนอื่นรวมทั้งการบริหารจัดการฐานข้อมูลกลางเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
8. ดำเนินการและพัฒนาบุคลากรในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
9. ดำเนินการสื่อสารเพื่อการบริหารงาน การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน

10. อำนาจการและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของนายอำเภอ

11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายโดยมีข้าราชการฝ่ายปกครอง ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และหมายความร่วมมือถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสารวัตรกำนัน

โครงสร้างการบริหารงานของกรมการปกครอง

ภาพที่ 2.1 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของกรมการปกครอง

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2559

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้แบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง ออกเป็นราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาคในส่วนของราชการบริหารส่วนภูมิภาค ระดับจังหวัด กำหนดให้มีหน่วยงาน “ที่ทำการปกครองจังหวัด” ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด กำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของที่ทำการปกครองอำเภอ และที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยมีปลัดจังหวัด เป็นหัวหน้าบังคับบัญชา และแบ่งโครงสร้างภายในออกเป็น 3 กลุ่มงาน/ฝ่าย ได้แก่

1. กลุ่มงานปกครอง
2. กลุ่มงานความมั่นคง
3. กลุ่มงาน/ฝ่ายการเงินและบัญชี

ในระดับอำเภอ กำหนดให้มีหน่วยงาน “ที่ทำการปกครองอำเภอ” ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่อำเภอ ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอำเภอ ดำเนินงานเกี่ยวกับราชการอื่นที่มีใช้ของส่วนราชการใด ตามที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยมีนายอำเภอ เป็นหัวหน้าบังคับบัญชา และแบ่งโครงสร้างภายในออกเป็น 5 กลุ่มงาน/ฝ่าย ได้แก่

1. กลุ่มงาน/ฝ่ายบริหารงานปกครอง
2. ฝ่ายทะเบียนและบัตร
3. ฝ่ายความมั่นคง
4. ฝ่ายอำนวยความสะดวก
5. งานการเงินและบัญชี

ซึ่งนอกจากอำนาจหน้าที่ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้ว ฝ่ายปกครองยังมีอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ 14/2563 ลงวันที่ 30 เมษายน 2563 เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับพื้นที่ จัดตั้งศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับต่างๆ และพื้นที่เฉพาะ เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับพื้นที่ ประกอบด้วย

1. ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด เรียกโดยย่อว่า คอ.ปส.จ. เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่จังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1.1 จัดวางระบบข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติด ติดตามและประเมินสถานการณ์ ปัญหาเสพติดในพื้นที่จังหวัดและปัญหาที่เกี่ยวข้อง

1.2 จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการต่างๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่จังหวัด รongรับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด และแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่กำหนดขึ้น โดยร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงาน ภาคเอกชน หรือองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

1.3 สั่งการหรือมอบหมายให้ส่วนราชการและหน่วยงานในพื้นที่ จังหวัด ดำเนินการในลักษณะบูรณาการทั้งแผนงาน งบประมาณและการปฏิบัติ เพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.4 อำนวยการ ประสานงาน เร่งรัด ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่จังหวัด ของส่วนราชการ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

1.5 จัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด กลุ่มเสี่ยงต่างๆ

1.6 จัดกิจกรรมรณรงค์ และค้นหาผู้เสพยาเสพติดสมัครใจเข้ารับการรักษา และจัดให้มีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดในชุมชนอย่างเพียงพอ

1.7 ควบคุม กำกับ ติดตาม บูรณาการด้านการคัดกรอง บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพ ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ ลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด

1.8 ควบคุม กำกับ มาตรฐานศูนย์คัดกรอง สถานบำบัดผู้ติดยาเสพติด สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้เป็นไปตามมาตรฐาน

1.9 อำนวยการจัดตั้งและขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

1.10 กำหนดเป้าหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและจัดชุดเฉพาะกิจเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายหรือเสริมการปฏิบัติงานตามที่ได้รับร้องขอ

1.11 ประสานการปฏิบัติกับกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตำรวจภูธรภาค และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้บังเกิดผลในการป้องกันปราบปราม สืบสวน ขยายผล ตรวจยึดทรัพย์สิน และทำลายเครือข่ายของยาเสพติด

1.12 จัดชุดสืบสวนตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือคำร้องเรียนของประชาชน และให้มีผลการปฏิบัติอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

1.13 เสนอผู้มีอำนาจหน้าที่หรือผู้อำนวยการ ศอ.ปส. ในการพิจารณาให้คุณให้โทษ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบและที่เกี่ยวข้อง

1.14 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่จังหวัด และให้คำแนะนำแก่องค์กร หน่วยงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระบบการดำเนินงาน

1.15 จัดทำและส่งเสริมสนับสนุนแนะนำการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล

1.16 ให้ผู้อำนวยการ ศอ.ปส.จ. มีอำนาจในการมอบหมายหน้าที่และจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกระดับและทุกแบบ ในพื้นที่ของจังหวัด เพื่ออำนวยความสะดวกสนับสนุนหรือร่วมปฏิบัติการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ชุมชนเมือง และหมู่บ้าน/ชุมชน ในเขตชนบท

1.17 รายงานผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้ศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ทราบทุกระยะ

1.18 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเพื่อสนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามที่ได้รับมอบหมายจากศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

2. ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ เรียกโดยย่อว่า ศป.ปส.อ. เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่อำเภอ มีนายอำเภอ เป็นผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.1 สืบสวน และรวบรวมข้อมูลผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดทุกรายในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งให้มีการติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวจากสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ

2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่อำเภอ รองรับแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด

2.3 จัดชุดปฏิบัติการประจำตำบลทำหน้าที่ปลุกพลังมวลชน ขับเคลื่อนกระบวนการประชาคม สร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.4 จัดชุดปฏิบัติการจัดระเบียบสังคม การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด นพเขาสู่กระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.5 จัดชุดปราบปรามยาเสพติด กัดค้น ปราบปรามปิดล้อมตรวจค้นผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ ประสานการปฏิบัติการหน่วยงานภาคี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการปฏิบัติในภารกิจที่เกินขีดความสามารถ

2.6 จัดชุดสืบสวนตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือคำร้องเรียนของประชาชนและให้มีผลการปฏิบัติอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

2.7 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือหน่วยงานในพื้นที่ปฏิบัติงานด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.8 ติดตามดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและมอบหมายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทำหน้าที่ติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดอย่างชัดเจน

2.9 อำนวยการจัดตั้งและขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่

2.10 เสนอผู้มีอำนาจในการให้คุณให้โทษ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบ

2.11 รายงานผลการปฏิบัติงาน สถานการณ์ปัญหาเสพติดในภาพรวมเสนอต่อศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรมการปกครอง ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด และระบบสารสนเทศ

2.12 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเพื่อสนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามที่ได้รับมอบหมายจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด

4.2 บทบาทของตำรวจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

การปราบปรามยาเสพติดเป็นภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม การบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อย สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหน่วยอยู่ในบังคับบัญชากระจายอยู่ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานีตำรวจถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่ง เพราะปฏิบัติหน้าที่ดูแลประชาชนอย่างใกล้ชิด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2565)

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2565.

แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ราย 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570

ตามแผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ราย 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มุ่งยึดแนวความคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ต้นน้ำ - กลางน้ำ - ปลายน้ำ ในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ

1. ในพื้นที่แหล่งผลิตภายนอกประเทศ ใช้การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อกดดันและยุติบทบาทแหล่งผลิตภายนอกประเทศ ด้วยการอาศัย 10 งานการข่าว การปฏิบัติการ ข้อมูลข่าวสาร และการพัฒนาพื้นที่และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนตามแนวชายแดน รวมไปถึงการสกัดกั้นสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์การผลิต และนักเคมี ไม่ให้เข้าสู่แหล่งผลิต

2. การสกัดกั้นการนำเข้าส่งออกยาเสพติดทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการสกัดกั้นตามจุดตรวจ/จุดสกัดของเส้นทางคมนาคม และพื้นที่ตอนใน

3. การปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติด โดยมุ่งเน้นการทำลายโครงสร้างการค้า ยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่รัฐที่ปล่อยปละละเลย ทุจริต หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผ่านทางการบูรณาการด้านการข่าวการสืบสวนทางเทคโนโลยี การสืบสวนทางการเงินและสกุลเงิน ดิจิทัล รวมไปถึงการปราบปรามยาเสพติดในแหล่งพักเก็บยาเสพติดภายในประเทศ

4. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดน โดยใช้กลยุทธ์ตามแนวทางการพัฒนาทางเลือก เพื่อพัฒนาพื้นที่และประชาชนตามแนวชายแดนและพื้นที่พิเศษที่มีปัญหายาเสพติด ด้วยการสลายโครงสร้างปัญหา และบูรณาการการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ตามแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์แนวทางดำเนินงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และศาสตร์พระราชา ซึ่งเป็นกรอบการแก้ไขปัญหายาเสพติด และลดปัญหาเชิงโครงสร้างหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และสร้างการเป็นอาสาป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิดในหมู่บ้านตามแนวชายแดน

5. การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม โดยการปลูกฝังค่านิยมและองค์ความรู้ที่เหมาะสม อันจะส่งผลกระทบต่อความคิดและโน้มน้าวให้เกิดความเห็นที่คล้อยตามอย่างถูกต้อง

6. การปรับระบบนิเวศ (สภาพแวดล้อม) ที่เหมาะสม โดยการเสริมสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

7. การดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ให้เข้าถึงการบำบัดรักษา และการลดอันตราย หรือผลกระทบจากยาเสพติด โดยการคัดกรอง ประเมินวินิจฉัยที่มีประสิทธิภาพ กำหนดแผนการดูแลและให้การบำบัดรักษาที่เหมาะสม มีมาตรฐาน พร้อมทั้งให้การติดตามช่วยเหลือ พื้นฟูสมรรถภาพที่ครอบคลุม

ทุกมิติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมชุมชน ได้อย่างปกติสุขและเท่าเทียม

โครงการชุมชนยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจร ตามยุทธศาสตร์ชาติ

หนึ่งในแนวทางสำคัญเพื่อแก้ปัญหายาเสพติดที่เป็นวาระแห่งชาติ คือการลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่อย่างจริงจัง โดยแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในปี พ.ศ.2564 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดทำ “โครงการชุมชนยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจร ตามยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อสร้าง “ชุมชนยั่งยืน” ปลอดภัยจากยาเสพติด ค้นหาผู้เสพในชุมชนเข้าสู่การบำบัดพัฒนาชีวิต และสร้างโอกาสใหม่ในการดำเนินชีวิต โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน เสริมสร้างให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เข้าใจ และตระหนักถึงปัญหาพิษภัยของยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง อีกทั้งยังถือเป็นต้นเหตุของปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ ประกอบกับปัจจุบันการเสพยาเสพติดถือเป็นการเจ็บป่วย โรคสมองติดยา ซึ่งเป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยมีกระบวนการตั้งแต่การค้นหาคัดกรอง บำบัด ฟื้นฟู และติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ เพื่อลดจำนวน และทำให้ผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดหมดไปจากชุมชน/หมู่บ้าน อย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยในปี พ.ศ. 2566 สามารถค้นหาผู้เสพและรู้จักปัญหาในชุมชน 1,483 จุด ค้นหาผู้เสพได้กว่า 25,000 ราย

5. ข้อมูลสรุปปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

5.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

อำเภอเมืองชุมพร เป็นอำเภอหนึ่งในจำนวน 8 อำเภอของจังหวัดชุมพร ตั้งอยู่ตำบลท่าตะเภา (ปัจจุบันเป็นเขตเทศบาลเมืองชุมพร) และอยู่บริเวณส่วนกลางของจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นบริเวณคอคอดกระทางฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ ประมาณ 498 กิโลเมตร และทางรถไฟประมาณ 476 กิโลเมตร

อาณาเขต

อำเภอเมืองชุมพร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอปะทิว อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

การปกครอง

ประกอบด้วยตำบล จำนวน 17 ตำบล (ตำบลท่าตะเภาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชุมพร)
61 หมู่บ้าน 53 ชุมชน (1 เทศบาลเมือง 9 เทศบาลตำบล 9 องค์การบริหารส่วนตำบล) แสดงในตาราง
ที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามรายตำบล

ลำดับ	พื้นที่	ชาย	หญิง	รวม
1	ปากน้ำ	6,497	6,796	13,293
2	บางหมาก	6,457	7,120	13,577
3	นาทุ่ง	5,554	6,515	12,069
4	นาชะอัง	3,342	3,674	7,016
5	ตากแดด	5,290	5,741	11,031
6	บางลึก	4,352	4,582	8,934
7	หาดพันไกร	2,666	2,852	5,518
8	วังไผ่	6,126	6,818	12,944
9	วังใหม่	5,513	3,773	9,286
10	บ้านนา	4,660	4,809	9,469
11	ขุนกระทิง	2,110	2,103	4,213
12	ทุ่งคา	3,469	3,742	7,211
13	วิสัยเหนือ	2,989	3,226	6,215
14	หาดทรายรี	2,092	2,131	4,223
15	ถ้ำสิงห์	1,661	1,774	3,435
16	ท่ายาง	5,040	5,279	10,319
17	ท่าตะเภา	5,076	5,691	10,767
รวมทั้งสิ้น		72,894	76,626	149,520

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร, 2565.

5.2 ประเด็นปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอเมืองชุมพร

ปัญหาเสพติด สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่อำเภอเมืองชุมพร ในช่วงปีที่ผ่านมา ยังมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างแพร่หลายกระจายอยู่ตามหมู่บ้าน/ชุมชนต่าง ๆ มีทั้งผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้สมคบ ผู้สนับสนุนช่วยเหลือ ผู้เสพ/ผู้ติด และกลุ่มเสี่ยง เหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สถานการณ์ด้านความมั่นคง ฯลฯ ที่มีส่วนให้ปัญหาเสพติดขยายตัวมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม และสร้างปัญหาความเดือดร้อนในหมู่บ้าน/ชุมชน นั้น ๆ การค้ายาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยาบ้ายังคงเป็นตัวสำคัญหลักที่มีการค้ามากที่สุด รวมไปถึงการครอบครองและเสพ รองลงเป็นกัญชา ยาไอซ์ นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มนักค้ายาเสพติดเข้ามาเคลื่อนไหวทำการค้าในพื้นที่อำเภอเมืองชุมพรมากขึ้น โดยลักลอบนำยาบ้า ไอซ์ เข้ามาเพื่อจำหน่ายตามสถานบันเทิงต่าง ๆ และกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มว่างงาน และรับจ้าง ซึ่งยาเสพติดเป็นต้นเหตุแห่งการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในพื้นที่ ทั้งยาบ้า กัญชา ยาไอซ์ โดยที่แพร่ระบาดมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ยาบ้า กัญชา และยาไอซ์ (ที่ว่าการอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร, 2565) ซึ่งตำบลที่มีปัญหาหรือแนวโน้มในการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ ดังนี้

ตำบลปากน้ำ

ปัญหาแรงงานต่างด้าวในพื้นที่

สาเหตุของปัญหา เกิดจากแรงงานต่างด้าวเข้ามามากมีทั้งถูกกฎหมายและหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งแรงงานต่างด้าวเป็นแหล่งรวมของโรคติดต่อ และอาชญากรรมต่าง ๆ

ตำบลนาชะอัง

ปัญหาการดูแลรักษาทรัพย์สินและการป้องกันการเสี่ยงต่อภัยอันตรายยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร

สาเหตุของปัญหา เนื่องจากเด็กและเยาวชน มีความเสี่ยงในการมั่วสุมและ เสพยาเสพติด ทำให้มีความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

ตำบลบางหมาก

ปัญหาการดูแลรักษาทรัพย์สินและการป้องกันการเสี่ยงต่อภัยอันตรายยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร

สาเหตุของปัญหา เนื่องจากเด็กและเยาวชน มีความเสี่ยงในการมั่วสุมและ เสพยาเสพติด ทำให้มีความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

ตำบลท่ายาง

ปัญหาการดูแลรักษาทรัพย์สินและการป้องกันการเสี่ยงต่อภัยอันตรายยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร

สาเหตุของปัญหา เนื่องจากเด็กและเยาวชน มีความเสี่ยงในการมั่วสุมและ เสพยาเสพติด ทำให้มีความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

ตำบลตากแดด

ปัญหาการดูแลรักษาทรัพย์สินและการป้องกันการเสี่ยงต่อภัยอันตรายยังไม่ได้รับ การดูแลเท่าที่ควร

สาเหตุของปัญหา เนื่องจากเด็กและเยาวชน มีความเสี่ยงในการมั่วสุมและ เสพยา เสพติด ทำให้มีความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

ตำบลทุ่งคา

ปัญหาเสพติด

สาเหตุของปัญหา

1. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีผลประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด
3. ปัญหาครอบครัว

เห็นได้ว่า ในเขตอำเภอชุมพร จำนวน 17 ตำบล มีปัญหาเสพติดในพื้นที่ที่มี ปัญหารุนแรงมากจำนวน 1 ตำบลได้แก่ ตำบลทุ่งคา และมีปัญหาในระดับรุนแรง จำนวน 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลปากน้ำ ตำบลนาชะอัง ตำบลบางหมาก ตำบลท่ายาง และตำบลตากแดด ส่วนอีก 11 ตำบล มีปัญหาในระดับน้อย แต่อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยตลอด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาจะขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้

กัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดย มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และ3) เพื่อข้อเสนอแนะและแนวทางการมี ส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถามกับเครือข่ายภาคประชาชน จำนวน 121 คน

โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เครือข่ายภาคประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พบว่า ภาครัฐต้องให้ความสำคัญและให้การสนับสนุน การดำเนินงานของเครือข่ายควบคู่ไปกับการดำเนินงานของภาครัฐโดยถือว่า “ภาคประชาสังคม คือ หน่วยงานที่ทำงานแก้ไขปัญหาเสพติดแบบพลังคู่ขนานในแต่ละระดับควบคู่ไปกับภาครัฐ” รวมทั้งการพัฒนาแกนนำเครือข่ายเน้นการพึ่งพาตนเองเป็นหลักประสานเชื่อมโยงกับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ตลอดเวลา และติดตามประเมินผลผู้ที่เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหายั่งยืน โดยการประสานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ธัญกนกรัตน์ จิระโคคนิธิชโยธ (2565) ได้ศึกษา แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ของพระสงฆ์และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และประชาชนตามหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเถรวาท 2) ศึกษาสภาพปัญหาของพระสงฆ์และประชาชนในการดำเนินโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 3) ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 25 รูป/คน ประกอบด้วย พระสงฆ์ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี หรือผู้แทน เจ้าหน้าที่เทศบาล นักวิชาการสาธารณสุข และประชาชน แล้วนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และประชาชนตามหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ 3 ขั้นตอน คือ (1) การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (2) การมีส่วนร่วมขั้นเตรียมการ (3) การมีส่วนร่วมในขั้นตัดสินใจปฏิบัติการ เช่น การเทศนาหรือการแสดงธรรม จัดแสดงธรรมชัตเถลนังกโโทษคดียาเสพติด 2) การมีส่วนร่วมของภาครัฐ 2 ขั้นตอน คือ (1) แนวทางการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (2) แนวทางภารกิจของเทศบาลเมืองหนองคาย 3) การมีส่วนร่วมของภาครัฐ

และเอกชน คือ โครงการ To Be Number One ในทุกละหม่อมหญิง อุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรภณวดี ทรงเป็นองค์ประธานโครงการ โดยความร่วมมือรวมพลังจากภาครัฐและเอกชน กระตุ้นและปลุกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความเข้าใจ และตระหนักในการแก้ไขปัญหายาเสพติด 4) การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืนใน 4 ขั้นตอน คือ (1) ปลุกจิตสำนึก (2) การคัดเลือกผู้นำ/คณะกรรมการชุมชน (3) ติดตามและประเมินผล (4) ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำศีล 5 ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันด้วย

สภาพปัญหาของพระสงฆ์และประชาชนในการดำเนินโครงการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า มี 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ปัญหาด้านภูมิประเทศ จังหวัดหนองคายติดกับ สปป.ลาว จะมีการลักลอบและขนย้ายยาเสพติดอยู่เป็นประจำ 2) ปัญหาด้านประชาชน สาเหตุของการติดยาเสพติด เพราะอยากรู้ อยากลอง ติดเพื่อน เข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ราคาถูก มีการซื้อขายอย่างแพร่หลาย เช่น ยาบ้า ยาไอซ์ กัญชาอัดแท่ง ในหมู่บ้าน ซึ่งทั้งผู้เสพและผู้ค้า มีปัญหาเศรษฐกิจ ตกงาน ว่างงาน ปัญหาครอบครัว พ่อแม่หย่าร้างกัน เด็กขาดความอบอุ่น จึงหันไปพึ่งยาเสพติด บางแห่งผู้ติดยาเสพติดเป็นพระสงฆ์ 3) ปัญหาด้านผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่บ้านเมือง ผู้นำชุมชนบางแห่งขาดความเอาใจใส่อย่างจริงจังในการแก้ปัญหายาเสพติด เจ้าหน้าที่บ้านเมืองไม่เข้มงวดในการจับกุมผู้กระทำความผิดหรืออาจมีส่วนได้เสียกับยาเสพติด

บทบาทของพระสงฆ์ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ใน 3 บทบาท คือ 1) บทบาทด้านจิตวิญญาณ นำกิจกรรมทางพุทธศาสนา แก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน เช่น สวดมนต์ ไหว้พระ เติมน้ำจมนม นั่งสมาธิ พระสงฆ์เทศน์ธรรมะสอนคนในชุมชนให้เข้าใจในหลักธรรมแล้วนำไปประพฤติปฏิบัติ อบรมคุณธรรม/จริยธรรม อบรมศีลธรรมในโรงเรียน 2) บทบาทด้านสงเคราะห์ชุมชน ช่วยเหลือทุนแก่ชุมชนให้ อิมกาย อิมใจ อิมบุญ สร้างเครือข่ายเข้มแข็ง สู่อความยั่งยืนเป็นพลัง “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันสอดส่องดูแลชุมชน หากพบผู้เสพ ถือเป็นผู้ป่วยส่งบำบัดรักษา 3) บทบาทด้านพัฒนาชุมชน วัดและพระสงฆ์ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างศรัทธาให้กับชุมชน ตั้งศูนย์ป้องกันยาเสพติดในชุมชน โดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง อบรมความรู้เรื่องยาเสพติด และความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ชี้แนะให้เห็นโทษยาเสพติด เป็นอันตรายต่อชีวิตและบั่นทอนสุขภาพ สร้างชุมชนต้นแบบ (ปลอดยาเสพติด) และโครงการโรงเรียนสีขาว

สุชาติ พริกเล็ก (2565) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน ในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสานวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

จำนวน 21 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคเชิงพรรณนา การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร็จซี่และมอร์แกน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการศึกษาพบว่า 1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.32$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\bar{X}=2.33$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.26$) ตามลำดับ 2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พบว่า 1) ด้านการตัดสินใจ ควรจัดให้มีการทำประชาคมเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงแผนในการพัฒนาชุมชนและกำหนดวันให้เหมาะสม 2) ด้านการปฏิบัติงาน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของประชาชน 3) ด้านการติดตามประเมินผล ควรจัดทำหนังสือรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละปี เพื่อชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบ นำเสนอผลการดำเนินงานผ่านทางโซเชียลมีเดียเพื่อง่ายต่อการติดตามตรวจสอบ 4) ด้านการรับผลประโยชน์ ควรดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ให้ตรงตามความต้องการของประชาชน

สุชาวดี สมสีดา และ ศิพร โกวิท (2563) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว One-Way ANOVA (F-test) และเมื่อพบว่าค่า F มีความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการปราบปรามยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการป้องกันยาเสพติด และด้านการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เรื่องยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ของประชาชนที่มีเพศ

ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

โกสินทร์ ประกอบพร (2562) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติด โดยใช้การสุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จำนวน 399 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เพื่อแบ่งเป็นสัดส่วนตามจำนวนประชากรแต่ละตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน, T-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ รายได้ 15,001-25,000 บาท มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่เฉลี่ย 19 ปี และไม่มีตำแหน่งในเขตพื้นที่

ข้อมูลเกี่ยวกับการให้แรงสนับสนุนทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างตระหนักในปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย มีการรับรู้ปัญหาในภาพรวม ในระดับสูง และมีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมในระดับสูง

ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดโดยรวม มีส่วนร่วมในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากในด้านการปฏิบัติการ ด้านผลประโยชน์และด้านการตัดสินใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในด้านการประเมินผล

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในภาพรวมและในรายด้านแตกต่างกัน เพศต่างกันมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการ ด้านการประเมินผล และการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมแตกต่างกัน รายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจแตกต่างกัน

ระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการแตกต่างกัน การมีตำแหน่งในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล และการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .05

ความสัมพันธ์ระหว่างการให้แรงสนับสนุนทางสังคมกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติด พบว่า การตระหนักในปัญหาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ในระดับต่ำในทิศทางเดียวกัน และความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในด้านผลประโยชน์ในระดับต่ำในทิศทางตรงกันข้ามกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทวัต กิตติสุรัตน์พงศ์ (2562) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากผู้ที่อาศัยเขตเทศบาลเมืองท่าข้าม จำนวน 392 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เพื่อแบ่งเป็นสัดส่วนตามชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน, t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 29-39 ปี การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพธุรกิจส่วนตัว รายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท มีระยะเวลาที่อาศัยต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจของวิธีการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับดี รองลงมา มีความรู้ระดับต่ำ มีการติดต่อสื่อสารและการรับข้อมูลข่าวสารโดยรวม อยู่ในระดับได้รับนาน ๆ ครั้ง โดยสื่อที่ได้รับข่าวสารมากที่สุด ได้แก่ วิทยุ/หอกระจายข่าวเสียงตามสายในชุมชน อยู่ในระดับบ่อย ๆ และสื่อที่ได้รับน้อยที่สุด คือ เข้าร่วมอบรม ประชุม กับหน่วยงานราชการ หรือ เทศบาล และ สื่อทางโซเชียลมีเดีย อยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานโดยรวมและในรายด้าน อยู่ในระดับน้อย โดยมากที่สุดในด้านการวางแผน รองลงมา ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรายงานผลการตรวจสอบ และด้านการติดตามผล เรียงตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานในภาพรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกัน เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมแตกต่างกัน รายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในภาพรวมและในรายด้านแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวางแผน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความรู้ความเข้าใจของวิธีการในการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม ในระดับค่อนข้างต่ำในทิศทางตรงกันข้ามกัน และด้านการติดต่อสื่อสารและการรับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม ในระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

แนวทางในการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น เทศบาลเมืองท่าข้ามควรปรับปรุงแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น

อดิศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และทัชชกร แสงทองดี (2562) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลบางพลัด แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลบางพลัด แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร และ 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลบางพลัด

แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางพลัด แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 393 คน จากประชากรทั้งหมด 23,311 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการป้องกันอาชญากรรม และด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณี 2 ตัวอย่าง (t-test independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลบางพลัด แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.40, S.D.=0.30) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันอาชญากรรม (\bar{X} =3.49, S.D.=0.58) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.38, S.D.=0.39) รองลงมาคือ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.32, S.D.=0.36) 2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลบางพลัด แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับผลการศึกษา และอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิสเรศ เลิศวิไล (2562) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อตอบโจทยวัตถุประสงค์ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ประกอบด้วยกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มอาสาสมัครและกลุ่มประชาชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมในด้านการตัดสินใจ ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น การรณรงค์โครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่อง เข้าร่วมกิจกรรม

หรือโครงการ การประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ร่วมปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจประชาสัมพันธ์ ด้านการรับผลประโยชน์จากโครงการในเรื่อง ชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น ส่วนใหญ่ผลประโยชน์จะอยู่กับส่วนรวมมากกว่า และในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนกลุ่มที่เข้าประเมินผลจะประเมินผลในลักษณะของประชุมเสนอความคิดเห็น แนวทางแก้ไขตอบแบบประเมิน และลงพื้นที่สำรวจผลที่ได้รับจากโครงการ

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ ประชากรแฝง กฎหมายไม่เอื้อต่อเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง ปกป้องเด็กมากเกินไป ปัญหาแหล่งมั่วสุ่ม งบประมาณสนับสนุน และประชาชนไม่กล้าแจ้งปัญหาที่แท้จริงและแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี ประกอบไปด้วย การประชาสัมพันธ์ลงพื้นที่เข้าถึงประชาชนจัดโครงการรณรงค์ การสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม การผลักดันจากผู้นำชุมชน ความปลอดภัย จากผู้แจ้งปัญหา และการสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์

ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และคณะ (2561) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลศรีนครินทร์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลศรีนครินทร์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลศรีนครินทร์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ ตำบลศรีนครินทร์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 113 คน และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้การสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลศรีนครินทร์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังต่อไปนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขคือลักษณะทางภูมิศาสตร์มีการเชื่อมโยงหลายเส้นทางเนื่องจากเป็นรอยต่อ 3 จังหวัดคือ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และบุรีรัมย์ จึงง่ายต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดคณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนิน

กิจกรรมร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างจริงจัง ผู้นำร่วมวางแผน ติดตาม และ ประเมินผลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ธวัชชัย สนธิธมโม (2561) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 กลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองสระแก้ว จำนวน 392 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน แบบตัวต่อตัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.26$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X}=3.28$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X}=3.12$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=3.35$) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี อาชีพ และระดับการศึกษา ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี เพศ อายุและรายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรค และเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 1) การตัดสินใจ วันทำงานไม่ตรงกัน เสียงประชาสัมพันธ์ ไม่ค่อยได้ยินเสียง บางจุดเสียงตามสาย ไม่ทั่วถึง จึงทำให้ ไม่ได้รับข่าวสารเท่าที่ควร 2) การดำเนินงาน ผู้บริหาร

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่น้อย ประชาชนขาดความรู้ และหน่วยงานล่าช้า แก้ไขปัญหาไม่ตรงจุด ประชาชนมีอายุมากแล้ว ไม่สะดวกเข้าร่วมงานกับชุมชนบ่อยนัก 3) การรับผลประโยชน์ ชุมชนของบประมาณจะไม่ค่อยได้รับผล ทำเรื่องยื่นขอไป หลายชุมชน เลยทำให้บางชุมชนไม่ได้รับการอนุมัติให้เกิดการพัฒนาชุมชน 4) การประเมินผล ประชาชนขาดความร่วมมือ ไม่มีความรู้เรื่องแผนพัฒนา หน่วยงานยังไม่ชัดเจนเรื่องแก้ไขปัญหาในชุมชน ประชาชนที่ค้าขายให้ความร่วมมือของคนในชุมชน ยังขาดการประสานงานให้มีส่วนร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 1) การตัดสินใจ ควรมีการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเสียงตามสายให้ทั่วถึง หน่วยงานควรให้ความสำคัญชุมชนทุกชุมชนให้เท่ากันในการส่งงบประมาณให้ชุมชนได้พัฒนา ถ้ามีการประชุม ควรเห็นเป็นวันหยุดหรือวันว่างงาน 2) การดำเนินงาน อยากรให้นายกเทศมนตรีควรลงพื้นที่พบปะประชาชนให้บ่อย ๆ อยากรให้ทางเจ้าหน้าที่บ้านเมืองปฏิบัติหน้าที่เข้มงวดกวาดล้าง ยาเสพติด อยากรให้มีงานสำหรับวัยรุ่นในวัยเรียน ทำให้สร้างรายได้ช่วยเหลือครอบครัว 3) การรับผลประโยชน์ ฝึกอบรมประชาชน ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ความสำคัญทุกชุมชน และให้บริการที่ทั่วถึงทุกชุมชนได้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง อยากรให้ดูแลผู้สูงอายุได้มีคุณภาพที่ดีกว่านี้ ในด้านอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การเจ็บป่วยที่มีหมอ มียาให้ทันเห็นการณยาม ลูกหลานไม่ช่วยดูแล 4) การประเมินผล ควรให้มีผู้แดงประจำชุมชน สอบถามถึงปัญหาให้แท้จริง ปฏิบัติจริง ในการแก้ไขเจาะให้ตรงประเด็นนั้น ๆ ควรมีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น

พุทธิพร พงศ์นันท์กุลกิจ (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี จำนวน 108 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 8 ชุด คือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ความผูกพันในครอบครัว พฤติกรรมการเปิดรับสื่อด้วยปัญหาการมองโลกในแง่ดี ความแข็งแกร่งในชีวิต และพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสัมประสิทธิ์แบบสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 (SD=8.5) ซึ่งตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด ได้แก่ ความแข็งแกร่งในชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อด้วยปัญญา และ ทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด ($\beta=.81, p < .001$; $\beta=.23, p < .05$; $\beta=-.29, p < .05$ ตามลำดับ) ซึ่งตัวแปรทั้งสาม สามารถ

ร่วมทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด ได้ร้อยละ 61.5 ($R^2=.615$, Adjust $R^2=.604$, $F=4.840$, $p < .001$)

พิมลวัฒนา กลิ่นจันทร์ (2560) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตตำบลไผ่ล้อม อำเภอกาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตตำบลไผ่ล้อม อำเภอกาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตตำบลไผ่ล้อม อำเภอกาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตตำบลไผ่ล้อม อำเภอกาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 362 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตตำบลไผ่ล้อม อำเภอกาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตตำบลไผ่ล้อม อำเภอกาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการศึกษาสภาพปัญหา ด้านการวางแผน แตกต่างกัน ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการศึกษาสภาพปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการศึกษาสภาพปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกัน และประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วม ต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการศึกษาสภาพปัญหา ด้านการวางแผน และการดำเนินงาน แตกต่างกัน

สังคม ศุภรัตน์กุล (2560) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ของการรับรู้ ทักษะคติกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในพื้นที่การค้าและการระบาด จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษา ระดับการรับรู้ ระดับทักษะคติและระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในพื้นที่การค้าและการระบาด ที่ผ่านการเข้าค่ายอบรมด้านยาเสพติดแล้ว จังหวัดอุดรธานี เก็บข้อมูลโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จากจำนวน 169 ตัวอย่าง โดยแบบสอบถามที่มีค่าความน่าเชื่อถือเท่ากับ 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติอนุมาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เรื่องยาเสพติดในระดับดี ($\bar{X}=4.13$; $SD.=0.66$) มีทัศนคติที่ดีต่อการต้านภัยยาเสพติดของเยาวชน ($\bar{X}=4.02$; $SD.=0.58$) และมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.27$; $SD.=0.59$) ในส่วนการรับรู้เรื่องยาเสพติด ($r=0.199$; $p\text{-value}<.05$) และทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดของวัยรุ่น ($r=0.485$; $p\text{-value}<0.01$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปผลได้ว่า เมื่อมีการรับรู้เรื่องยาเสพติดมากขึ้นและมีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อสถานการณ์การเสพยาเสพติดของเยาวชนส่งผลให้พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดดีขึ้นตามลำดับ

อรอนงค์ ไทยเกิด (2560) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะของของประชาชนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 384 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test, F-test และสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี มีการศึกษาระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะเกี่ยวกับ ปัจจัยนำเข้า พบว่า ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะ อยู่ในระดับดี ปัจจัยเอื้อในการคัดแยกขยะของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ และ ปัจจัยเสริมการคัดแยกขยะ ประชาชนได้รับนาน ๆ ครั้ง

การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะโดยรวม ประชาชนมีส่วนร่วมบางครั้ง สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมบางครั้งในด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการดำเนินการ และไม่มีส่วนร่วมเลยในด้านการประเมินผล และ ด้านการวางแผน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ระดับการศึกษา และอาชีพ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ โดยภาพรวมและในรายด้าน เพศต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในทุก ๆ ด้านยกเว้นด้านการวางแผน และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในทุก ๆ ด้าน ยกเว้นในด้านการประเมินผล

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ พบว่า ปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และ ปัจจัยเอื้อในการคัดแยกขยะ มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำกับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ

ชนภรณ์ สังสนา (2559) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในบ้านคลองม่วงเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลลำพญากลาง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในบ้านคลองม่วงเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลลำพญากลาง อำเภอมวกเหล็กจังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนในบ้านคลองม่วงเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลลำพญากลางอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี จำนวน 190 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติทดสอบค่า t (t-test) และสถิติทดสอบ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรและมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท
2. ประชาชนในบ้านคลองม่วงเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลลำพญากลาง อำเภอมวกเหล็กจังหวัดสระบุรี มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันยาเสพติดกับด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อยและด้านการบำบัดรักษา ยาเสพติดกับด้านการปราบปรามยาเสพติด อยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. ประชาชนในบ้านคลองม่วงเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลลำพญากลาง อำเภอมวกเหล็กจังหวัดสระบุรี ที่มีเพศและอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในภาพรวมแตกต่างกัน

สมจินตนา คุ่มภัย (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนใน องค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของชาวชุมชนต่อกลยุทธ์สร้างการมีส่วนร่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนใน อบต. ต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนใน อบต. ต้นแบบ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคลของชาวชุมชน และกลยุทธ์สร้างการมีส่วนร่วมของ อบต. ต้นแบบ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่มีการบูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 21 อบต.โดยรวบรวมข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 512 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 85.33 และสถิติที่ใช้ใน

การวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า ชาวชุมชนเห็นว่า อบต. สร้างการมีส่วนร่วมแก่ชาวชุมชน ระดับปานกลาง โดยชาวชุมชนมีส่วนร่วมประชุมหมู่บ้านมากที่สุด ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig <.05) ได้แก่ อาชีพ รายได้ของชาวชุมชน อบต. ใช้กลยุทธ์จัดกิจกรรมหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และ อบต. สื่อสารให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชาวชุมชนอย่างชัดเจน ซึ่งมีผลทางบวกแก่การมีส่วนร่วมของชาวชุมชน แต่การให้อิสระแก่ชาวชุมชนดำเนินกิจกรรมหรือโครงการกันเองกลับมีผลให้ชาวชุมชนมีส่วนร่วมลดลง

อรรวรรณ จุลวงษ์ (2559) ได้ศึกษา ปัจจัยทำนายความสำเร็จของการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในบ้านพักกำลังพลกองทัพบก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความสำเร็จของการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในบ้านพักกำลังพลกองทัพบก กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติดและความสำเร็จในการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติด ตามกรอบแนวคิดแบบจำลอง PRECEDE – PROCEED การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความตรงของเนื้อหา และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบราวน์ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.86 และ 0.89 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และปัจจัยสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติด คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ครอบครัวที่อบอุ่นจะเป็นเกราะป้องกันปัญหาเสพติด (\bar{X} =4.82, S.D.=0.45) ชุมชนบ้านพักมีการลงโทษอย่างเฉียบขาดต่อผู้ที่เสพสารเสพติด (\bar{X} =3.77, S.D.=1.05) และในชุมชนมีแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ / ลานกีฬา (\bar{X} =3.99, S.D.=0.79) ตามลำดับ ส่วนความสำเร็จในการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในชุมชนบ้านพักที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทุกคนในชุมชนบ้านพักมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลเฝ้าระวังป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน (\bar{X} =4.17, S.D.=0.78) การวิเคราะห์ตัวแปรทำนายความสำเร็จในการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในชุมชนบ้านพักพบว่าตัวแปรปัจจัยภายนอก (r =.692, p <.01) และ ปัจจัยภายใน (r =.238, p <.01) สามารถทำนายความสำเร็จในการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในชุมชนบ้านพัก โดยมีประสิทธิภาพการทำนาย ร้อยละ 50.7 (Adjusted R²=.507, F=10.772, p <.01) ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการการสร้ารูปแบบการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในบ้านพักกำลังพลกองทัพบกโดยที่ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนมีส่วนร่วม

Mario Ianniello (2018) ได้ศึกษา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษา การทบทวนอย่างเป็นระบบการศึกษาเป็นการนำเสนอการทบทวนวรรณกรรมเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพลเมือง เพื่อระบุอุปสรรคในการดำเนินการและวิธีที่ประสบความสำเร็จสูงสุดในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ตัวแปรทั้งสามชุดส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ปัจจัยเชิงบริบท รวมถึงความไม่สมดุลของข้อมูลและทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ การจัดการองค์กร รวมถึงเกณฑ์การเป็นตัวแทนของชุมชนและการออกแบบกระบวนการและรูปแบบการจัดการกระบวนการ รวมถึงพลวัตของกลุ่มและคุณภาพการทำงานร่วมกัน โดยมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ กำหนดการตัดสินใจในขั้นตอนขององค์กร และสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างหน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการศึกษาสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมแบบครึ่งใจไม่น่าจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ประสบความสำเร็จ

Cicely, M. (2020) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการโรคระบาด ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนถือเป็นสิ่งสำคัญในการตอบสนองโดยรวมต่อการป้องกันโรคติดเชื้อ โควิด 19 จากการศึกษาพบว่า ตั้งแต่การปฏิบัติตามมาตรการล็อกดาวน์ ไปจนถึงการผ่อนคลายข้อจำกัดของประเทศ เห็นได้ชัดว่าการสนับสนุนจากชุมชนผ่านการเป็นอาสาสมัคร สามารถช่วยเหลือชุมชนต้องการความช่วยเหลือซึ่งในประเทศอังกฤษมีอาสาสมัครจำนวน 1 ล้านคนรวมเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยประชาชนได้ช่วยเหลือจากงานง่าย ๆ ระหว่างกัน เช่น การตรวจสอบความเป็นอยู่ ในขณะที่ล็อกดาวน์แต่ประชาชนมีการตอบสนองตรงกันข้ามกันเมื่อภาครัฐใช้อำนาจในการบังคับเนื่องจากมาตรการที่ไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน และมีแนวโน้มในการร่วมมือกันมากขึ้น ซึ่งเมื่อสังคมเกิดเหตุการณ์ที่ไม่มั่นคงต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ผู้บริหารต้องมีความรู้ในการจัดการ และความเข้าใจต่อความต้องการของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อสามารถจัดการให้ประชาชนในสังคมอยู่ร่วมกันได้

Doris Knickmeyer (2020) ได้ศึกษา ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการแยกขยะในครัวเรือน: การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการรีไซเคิลในเขตเมืองซึ่งเนื่องจากความหนาแน่นของประชากร การขยายตัวของเมืองและการพัฒนาอุตสาหกรรมยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปริมาณขยะในเมืองทั่วโลกก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม พื้นที่เขตเมืองที่มีขนาดกะทัดรัดยังคงมีอัตราการรีไซเคิลที่มีประสิทธิภาพต่ำ การปรับปรุงประสิทธิภาพการรีไซเคิลเพื่อนำวัสดุที่มีคุณภาพ ประหยัดทรัพยากร และกำจัดของเสียออกจากหลุมฝังกลบเป็นของความท้าทายเร่งด่วนในยุคของเรา การก้าวไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสาธารณะในการจัดการขยะและการคัดแยกขยะล่วงหน้าที่บ้าน ในกระบวนการสร้างและปรับปรุง ระบบ การจัดการขยะ มูลฝอยชุมชน (MSWMS) ที่มีประสิทธิภาพดี ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในครัวเรือนมักถูกประเมินต่ำเกินไป แต่มีความสำคัญสูงสุด บทความนี้รวบรวม

ทฤษฎีและแนวปฏิบัติที่ดีจากเมืองต่างๆ ทั่วโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานและผู้กำหนดนโยบายจากภูมิภาคที่แตกต่างกัน เพื่อออกแบบกลยุทธ์ในอนาคตเพื่อกระตุ้นพฤติกรรม การแยกขยะในครัวเรือน จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างละเอียด จะมีการให้ภาพรวมทั่วไปของปัจจัยทางสังคมหลักที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมารีไซเคิลในครัวเรือน และระบุแรงจูงใจที่สำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามมาด้วยการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีระดับสากล และคำแนะนำสำหรับเขตเมือง โดยได้รับความสนใจเป็นพิเศษในบริบทที่มีความหนาแน่นสูง ผลลัพธ์จากการรวมกันนี้ควรจะทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้ปฏิบัติงานและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติม โดยมุ่งเน้นที่การปรับปรุงพฤติกรรมมารีไซเคิลในเขตเมืองที่กำหนดและปรับให้เหมาะกับสถานการณ์ในท้องถิ่น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้ศึกษาจะทำการรวบรวมข้อมูล จากผู้ที่มีภูมิลำเนาปรากฏตามกฎหมายทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบการวิจัยตัดขวาง (Cross Sectional Studies) คือ เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว โดยจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ตัวแปรที่ศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิลำเนาปรากฏตามกฎหมายทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำนวน 149,520 คน (ที่ว่าการอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร, 2565) โดยจำแนกตามตำบล ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ปี พ.ศ. 2565 จำแนกเป็นตำบล

ลำดับ	พื้นที่	รวม
1	ปากน้ำ	13,293
2	บางหมาก	13,577
3	นาทุ่ง	12,069
4	นาชะอัง	7,016
5	ตากแดด	11,031
6	บางลึก	8,934
7	หาดพันไกร	5,518
8	วังไผ่	12,944

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	พื้นที่	รวม
9	วังใหม่	9,286
10	บ้านนา	9,469
11	ขุนกระหิง	4,213
12	ทุ่งคา	7,211
13	วิสัยเหนือ	6,215
14	หาดทรายรี	4,223
15	ถ้ำสิงห์	3,435
16	ท่ายาง	10,319
17	ท่าตะเภา	10,767
รวมทั้งสิ้น		149,520

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร, 2565.

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) การคำนวณที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ฮานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) สามารถคำนวณหาจำนวนตัวอย่างได้ ดังนี้

สูตรการคำนวณ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ศึกษา
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้
 (ในการศึกษานี้กำหนดให้ = 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{149,520}{1 + (149,520)(0.05)^2}$$

$$n = 398.93$$

จากการคำนวณเพื่อลดการคลาดเคลื่อนและเพื่อความลงตัว ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 399 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากต้องการศึกษาความคิดเห็นจากประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำนวน 17 ตำบล (ตำบลท่าตะเภาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชุมพร) ดังนั้น การกระจายการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อแบ่งเป็นสัดส่วนโดยการใช้เทียบบัญญัติไตรยางศ์ ซึ่งจะได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามแต่ละตำบล ได้จากสูตร

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล} = \frac{\text{จำนวนประชากรในตำบล} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรในเขตอำเภอเมืองชุมพร}}$$

โดยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบลดังนี้

1.	ตำบลปากน้ำ	$\frac{13,293 \times 399}{149,520}$	=	35
2.	ตำบลบางหมาก	$\frac{13,577 \times 399}{149,520}$	=	36
3.	ตำบลนาทุ่ง	$\frac{12,069 \times 399}{149,520}$	=	32
4.	ตำบลนาชะอัง	$\frac{7,016 \times 399}{149,520}$	=	19
5.	ตำบลตากแดด	$\frac{11,031 \times 399}{149,520}$	=	29
6.	ตำบลบางลึก	$\frac{8,934 \times 399}{149,520}$	=	24
7.	ตำบลหาดพันไกร	$\frac{5,518 \times 399}{149,520}$	=	15
8.	ตำบลวังไผ่	$\frac{12,944 \times 399}{149,520}$	=	35
9.	ตำบลวังใหม่	$\frac{9,286 \times 399}{149,520}$	=	25
10.	ตำบลบ้านนา	$\frac{9,469 \times 399}{149,520}$	=	25

11. ตำบลขุนกระหิง	$4,213 \times 399$	=	11
	149,520		
12. ตำบลทุ่งคา	$7,211 \times 399$	=	19
	149,520		
13. ตำบลวิสัยเหนือ	$6,215 \times 399$	=	17
	149,520		
14. ตำบลหาดทรายรี	$4,223 \times 399$	=	11
	149,520		
15. ตำบลถ้ำสิงห์	$3,435 \times 399$	=	9
	149,520		
16. ตำบลท่ายาง	$10,319 \times 399$	=	28
	149,520		
17. ตำบลท่าตะเภา	$10,767 \times 399$	=	29
	149,520		

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีกระบวนการในการศึกษา ดังนี้

2.1 วิธีสร้างเครื่องมือการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดข้อความให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนดข้อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยที่แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แรงจูงใจภายในแบ่งเป็น 2 กลุ่มคำถาม ได้แก่

1) เจตคติที่ท่านมีต่อปัญหายาเสพติดมีลักษณะเป็นคำถาม
สอบถามระดับความคิดเห็น จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเชิงบวกในข้อที่ 1, 5-8 และ คำถามเชิงลบ
ในข้อ 2-4 ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2) การตระหนักรู้ในปัญหายาเสพติดมีลักษณะเป็นคำถาม
สอบถามระดับความคิดเห็น จำนวน 10 ข้อลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจภายนอกแบ่งเป็น 2 กลุ่มคำถาม ได้แก่

1) การสนับสนุนที่ภาครัฐมีลักษณะเป็นคำถามสอบถามระดับ
ความคิดเห็น จำนวน 9 ข้อลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารมีลักษณะเป็นคำถาม
สอบถามระดับความคิดเห็น จำนวน 11 ข้อลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนใน
เขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร มีลักษณะเป็นคำถามสอบถามระดับความคิดเห็น จำนวน 20 ข้อ
ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ทั้งนี้ ลักษณะคำถามของแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบ
Likert's scale โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบคำถามแต่ละข้อ ดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก

เห็นด้วย/มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด	มีค่าคะแนน 5
เห็นด้วย/มีส่วนร่วมในระดับมาก	มีค่าคะแนน 4
เห็นด้วย/มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนน 3
เห็นด้วย/มีส่วนร่วมในระดับน้อย	มีค่าคะแนน 2
เห็นด้วย/มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน 1

ข้อคำถามเชิงลบ (ตอนที่ 2 ส่วนที่ 1)

เห็นด้วยในระดับมากที่สุด	มีค่าคะแนน 1
เห็นด้วยในระดับมาก	มีค่าคะแนน 2
เห็นด้วยในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนน 3
เห็นด้วยในระดับน้อย	มีค่าคะแนน 4
เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน 5

ตอนที่ 4 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open ended) เป็น
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขต
อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่า ครอบคลุมวัตถุประสงค์ จากการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ IOC ของแบบสอบถาม โดยได้ค่าทุกรายการข้อคำถาม มากกว่า 0.50 ทุกรายการ แล้วจึงนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำไปใช้ในการทดลองใช้

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับลักษณะประชากรที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.95 ถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริง(กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, น. 134)

4. การหาค่าความเที่ยงตรง ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเพื่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาถึงความเหมาะสมในข้อคำถามแต่ละข้อ และสำหรับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาในแบบสอบถาม ผู้ศึกษามีการนำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเรียบร้อยแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

4.1 นายนวรรตน์ วงศ์ปิ่นเพชร

ตำแหน่ง นายอำเภอเมืองชุมพร

4.2 นายสุชิน จันทร์ปาน

ตำแหน่ง ป้องกันจังหวัดชุมพร/หัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร (ศอ.ปส.จ.ชพ.)

4.3 นายตฤชกร สายศิวานนท์

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ/รองหัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร (ศอ.ปส.จ.ชพ.)

ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่มีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

คะแนน +1	เมื่อข้อคำถามวัดได้ตรงหรือมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์
คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงหรือมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์
คะแนน -1	เมื่อข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงหรือสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

จากนั้น ผู้ศึกษาจึงได้นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน หาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตรของโรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinell and Hambleton, 1977 อ้างใน สุพจน์ โกสียะจินดา, 2550) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ทำการพิจารณา

ในการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ที่ได้จากการคำนวณจากสูตรดังกล่าว โดยมีค่าดัชนีระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 ซึ่งมีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป สามารถคัดเลือกข้อคำถามนั้นไว้ใช้ได้

ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขและปรับปรุง

ทั้งนี้การวิเคราะห์ค่า IOC แต่ละข้อคำถาม ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน จนได้แบบสอบถาม 66 ข้อ และส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงก่อนนำไปทดลอง (Try out) กับประชากรที่คล้ายคลึงกันกับประชากรจริงต่อไป การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของรายการข้อคำถามด้วยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำผลการแสดงความคิดเห็นที่ได้มาวิเคราะห์ค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) แล้วได้ค่า IOC ที่มีค่า 0.66-1 สรุป IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปจัดทำแบบสอบถามสำหรับนำไปใช้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 399 คน ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในแต่ละตำบล โดยได้รับความช่วยเหลือจากผู้นำชุมชนในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. ข้อมูลสถิติและข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
2. ข้อมูลแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ แนวทางในการแจ้งเบาะแส การให้ข่าวสาร และการจัดทำโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ปปส., กรมการปกครอง, การปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวทางการดำเนินงานการบำบัดฟื้นฟูโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนของกรมการแพทย์ สำนักงานกระทรวงสาธารณสุข
3. ข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยแรงจูงใจกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.2 สถิติเชิงอนุมาน

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test ในกรณีที่ตัวแปรปัจจัยทางด้านบุคคลที่ศึกษาแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม สำหรับตัวแปรเพศ ใช้สถิติทดสอบ F-test ในกรณีที่ตัวแปรปัจจัยทางด้านบุคคลที่ศึกษาแบ่งได้มากกว่า 2 กลุ่ม สำหรับตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และใช้วิธี Scheffe' เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญและวิเคราะห์การถดถอย

เชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบตัวแปรอิสระ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัย
แรงจูงใจที่สามารถไปอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้การสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นจากประชาชนต่อ
ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนใน
เขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร” แบ่งการวิเคราะห์ผลการศึกษา
ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
เสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำแนก
ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขต
อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ปรากฏผล
ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลบุคคล	จำนวน (n=399 คน)	ร้อยละ (100.00)
เพศ		
ชาย	124	31.08
หญิง	275	68.92

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลบุคคล	จำนวน (n=399 คน)	ร้อยละ (100.00)
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	32	8.02
20-30 ปี	71	17.79
31-40 ปี	130	32.58
41-50 ปี	118	29.57
51 ปีขึ้นไป	48	12.03
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	209	52.38
ปริญญาตรี	154	38.60
สูงกว่าปริญญาตรี	36	9.02
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	38	9.52
เกษตรกร / ประมง	137	34.34
รับจ้างทั่วไป	43	10.78
ค้าขาย	49	12.28
พนักงานบริษัทเอกชน	27	6.77
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	64	16.04
ธุรกิจส่วนตัว	41	10.28
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	102	25.56
15,000-25,000 บาท	183	45.86
25,001 – 35,000 บาท	73	18.30
35,001 – 45,000 บาท	24	6.02
45,001 บาท ขึ้นไป	17	4.26

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลบุคคล	จำนวน (n=399 คน)	ร้อยละ (100.00)
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่		
น้อยกว่า 1 ปี	13	3.26
1 – 5 ปี	65	16.29
6-10 ปี	71	17.79
11 ปีขึ้นไป	250	62.66

จากตารางที่ 4.1 การสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 399 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.92 ที่เหลือเป็นเพศชาย ร้อยละ 31.08 ส่วนใหญ่ มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 32.58 รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 29.57 มีอายุ 20-30 ปี ร้อยละ 17.79 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 12.03 และน้อยที่สุด มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 8.02 ส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 52.38 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 38.60 และน้อยที่สุด มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 9.02 ส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร/ประมง ร้อยละ 34.34 รองลงมา อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 16.04 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 12.28 อาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 10.78 อาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 10.28 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 9.52 และน้อยที่สุด อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 6.77 ส่วนใหญ่ มีรายได้ 15,000-25,000 บาท ร้อยละ 45.86 รองลงมา มีรายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 25.56 มีรายได้ 25,001-35,000 บาท ร้อยละ 18.30 มีรายได้ 35,001-45,000 บาท ร้อยละ 6.02 และน้อยที่สุด มีรายได้ 45,001 บาท ขึ้นไป ร้อยละ 4.26 ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 62.66 รองลงมา มีระยะเวลา 6-10 ปี ร้อยละ 17.79 มีระยะเวลา 1 – 5 ปี ร้อยละ 16.29 และน้อยที่สุด มีระยะเวลา น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 3.26

2. ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

การวิเคราะห์ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แรงจูงใจภายใน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคำถาม ได้แก่

- 1) เจตคติที่ท่ามมีต่อปัญหายาเสพติด
- 2) การตระหนักรู้ในปัญหายาเสพติด

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจภายนอก แบ่งเป็น 2 กลุ่มคำถาม ได้แก่

- 1) การสนับสนุนที่ภาครัฐ
- 2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

แรงจูงใจภายใน		\bar{X}	S.D.	ระดับ
-	เจตคติที่มีต่อปัญหายาเสพติด	3.74	0.46	มาก
-	การตระหนักรู้ในปัญหายาเสพติด	4.28	0.46	มากที่สุด
รวม		4.01	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับแรงจูงใจภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีแรงจูงใจในภายในเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$) และมีจูงใจภายในเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อปัญหายาเสพติด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$)

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงงใจภายใน

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงงใจภายใน ด้านเจตคติที่มีต่อปัญหา ยาเสพติด

แรงงใจภายใน ด้านเจตคติที่มีต่อปัญหาเสพติด	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาระดับชาติ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการจึงจะประสบผลสำเร็จ	4.55	0.59	มากที่สุด
หากพบเห็นหรือทราบว่าผู้ใดเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติด จะแจ้ง เบาะแสแม้อาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของตัว ท่านเอง	2.68	1.28	ปานกลาง
คนทั่วไปควรมีส่วนร่วมในการช่วยเจ้าหน้าที่การจับกุมผู้ค้ายา เสพติด	3.15	1.26	ปานกลาง
ปัญหาเสพติดเป็นเรื่องใกล้ตัว แม้คนในครอบครัวไม่มีใคร ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด	2.89	1.29	ปานกลาง
การที่ประชาชนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อหาแนวทางในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นเรื่องที่สมควร อย่างยิ่ง	4.41	0.66	มากที่สุด
คนในชุมชนของท่านมีความสนใจและตื่นตัวในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด	3.74	1.07	มาก
ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องรีบหา แนวทางป้องกันและแก้ไขก่อนปัญหาอื่น	4.29	0.68	มากที่สุด
เมื่อท่านพบเห็นเด็กหรือเยาวชนมั่วสุมเสพยาเสพติด ท่าน จะแจ้งเบาะแสให้ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ทางราชการทราบ	4.22	0.71	มากที่สุด
รวม	3.74	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับแรงงใจภายในด้านเจตคติที่มีต่อปัญหาเสพติด
ของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

มีความตระหนักในปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดในข้อปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาระดับชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจึงจะประสบผลสำเร็จ ($\bar{X}=4.55$) รองลงมาในข้อการที่ประชาชนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด เป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง ($\bar{X}=4.41$) ปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องริหาแนวทางป้องกันและแก้ไขก่อนปัญหาอื่น ($\bar{X}=4.29$) เมื่อท่านพบเห็นเด็กหรือเยาวชนมั่วสุมเสพยาเสพติด ท่านจะแจ้งเบาะแสให้ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ทางราชการทราบ ($\bar{X}=4.22$) มีความตระหนักในปัญหาอยู่ในระดับมากในข้อคนในชุมชนของท่านมีความสนใจและตื่นตัวในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ($\bar{X}=3.74$) มีความตระหนักในปัญหาอยู่ในระดับปานกลางในข้อ คนทั่วไปควรมีส่วนร่วมในการช่วยเจ้าหน้าที่การจับกุมผู้ค้ายาเสพติด ($\bar{X}=3.15$) ปัญหา ยาเสพติดเป็นเรื่องใกล้ตัว แม้คนในครอบครัวไม่มีใครยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ($\bar{X}=2.89$) และน้อยที่สุดในข้อ หากพบเห็นหรือทราบว่าผู้ใดเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติด จะแจ้งเบาะแสแม้อาจมีผลกระทบด้านความปลอดภัยของตัวท่านเอง ($\bar{X}=2.68$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายใน ด้านการตระหนักรู้ในปัญหา ยาเสพติด

แรงจูงใจภายใน		\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการตระหนักรู้ในปัญหา ยาเสพติด				
-	ผู้ติดยาเสพติด มักสร้างปัญหาให้สังคม เช่น ลักเล็กขโมยน้อย ประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินผู้อื่น และก่ออาชญากรรมต่าง ๆ	4.49	0.61	มากที่สุด
-	เด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากต้องเสียนอนาคต เพราะติด ยาเสพติด	4.52	0.58	มากที่สุด
-	ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น	4.42	0.60	มากที่สุด
-	คนในครอบครัวมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดโดยตรง	4.37	0.71	มากที่สุด
-	ท่านรับรู้/สนใจปัญหา ยาเสพติดในชุมชนของท่าน	3.84	0.85	มาก
-	การปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร	4.29	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

แรงจูงใจภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการตระหนักรู้ในปัญหาสุขภาพ			
- สาเหตุหนึ่งของเยาวชนที่ติดยาเสพติดนั้นมาจากการคบเพื่อนและถูกชักจูงให้ทดลองเสพยาเสพติด	4.35	0.60	มากที่สุด
- ปัญหาสุขภาพที่ยากที่จะหาแนวทางแก้ไข เพราะมักเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้มีอิทธิพล	4.30	0.68	มากที่สุด
- ปัญหาสุขภาพทำให้รัฐบาลต้องเสียงบประมาณจำนวนมาก เพื่อใช้ในการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด	4.24	0.70	มากที่สุด
- ท่านติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพตัวอย่างสม่ำเสมอ	3.93	0.72	มาก
รวม	4.28	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับแรงจูงใจภายในด้านการตระหนักรู้ในปัญหาสุขภาพของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความตระหนักในปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดในข้อเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากต้องเสียนาคตเพราะติดยาเสพติด ($\bar{X}=4.52$) รองลงมาในข้อผู้ติดยาเสพติด มักสร้างปัญหาให้สังคม เช่น ลักเล็กขโมยน้อย ประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินผู้อื่นและก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ($\bar{X}=4.49$) ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X}=4.42$) คนในครอบครัวมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันปัญหาสุขภาพโดยตรง ($\bar{X}=4.37$) สาเหตุหนึ่งของเยาวชนที่ติดยาเสพติดนั้นมาจากการคบเพื่อนและถูกชักจูงให้ทดลองเสพยาเสพติด ($\bar{X}=4.35$) ปัญหาสุขภาพที่ยากที่จะหาแนวทางแก้ไข เพราะมักเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้มีอิทธิพล ($\bar{X}=4.30$) การปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ($\bar{X}=4.29$) ปัญหาสุขภาพทำให้รัฐบาลต้องเสียงบประมาณจำนวนมาก เพื่อใช้ในการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ($\bar{X}=4.24$) มีความตระหนักในปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดท่านติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพตัวอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.93$) และน้อยที่สุดในข้อท่านรับรู้/สนใจปัญหาสุขภาพดีในชุมชนของท่าน ($\bar{X}=3.84$)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจภายนอก

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายนอก

แรงจูงใจภายนอก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การสนับสนุนจากภาครัฐ	3.04	0.94	ปานกลาง
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	3.29	0.79	ปานกลาง
รวม	3.16	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับแรงจูงใจภายนอกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ได้รับแรงสนับสนุนในระดับปานกลางในทุก ๆ ข้อ โดยได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}=3.29$) มากกว่าได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายนอกด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ

แรงจูงใจภายนอก ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
- ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแส สายด่วน 1386 เกี่ยวกับยาเสพติด	3.00	1.21	ปานกลาง
- ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดผ่าน สำนักงาน ป.ป.ส.ส่วนกลาง/ส่วนภูมิภาค	2.83	1.23	ปานกลาง
- ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดผ่าน เว็บไซต์ ป.ป.ส.	2.76	1.23	ปานกลาง
- ในชุมชนของท่านมีระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วย ยาเสพติดโดยชุมชน	2.98	1.15	ปานกลาง
- ในชุมชนของท่านมีการติดตามการรักษาผู้ป่วยยาเสพติด โดย อสม. หรือคนในชุมชน	3.03	1.06	ปานกลาง
- ในชุมชนของท่านมีการตรวจตราจุดเสี่ยง แหล่งมั่วสุม จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรืออาสาสมัครในชุมชน	3.28	1.11	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

แรงจูงใจภายนอก ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
- ในชุมชนของท่านมีการจัดโครงการเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติด	3.20	1.13	ปานกลาง
- ในชุมชนของท่านมีลานกีฬาด้านกัยยาเสพติด	3.11	1.20	ปานกลาง
- ในชุมชนของท่านมีองค์กรหรือหน่วยงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การเข้าร่วมอาสาสมัครเดินเวรยาม หรือจุดตรวจ ในหมู่บ้าน/ชุมชน	3.14	1.22	ปานกลาง
รวม	3.04	0.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับแรงจูงใจภายนอกด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.04$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับแรงสนับสนุนในระดับปานกลางในทุกๆ ข้อ โดยได้รับมากที่สุดข้อในชุมชนของท่านมีการตรวจตราจุดเสี่ยง แหล่งมั่วสุม จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรืออาสาสมัครในชุมชน ($\bar{X}=3.28$) รองลงมาข้อในชุมชนของท่านมีการจัดโครงการเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติด ($\bar{X}=3.20$) ในชุมชนของท่านมีองค์กรหรือหน่วยงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การเข้าร่วมอาสาสมัครเดินเวรยาม หรือจุดตรวจ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ($\bar{X}=3.14$) ในชุมชนของท่านมีลานกีฬาด้านกัยยาเสพติด ($\bar{X}=3.11$) ในชุมชนของท่านมีการติดตามการรักษาผู้ป่วยยาเสพติดโดย อสม. หรือคนในชุมชน ($\bar{X}=3.03$) ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแส สายด่วน 1386 เกี่ยวกับยาเสพติด ($\bar{X}=3.00$) ในชุมชนของท่านมีระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดโดยชุมชน ($\bar{X}=2.98$) ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสำนักงาน ป.ป.ส.ส่วนกลาง/ส่วนภูมิภาค ($\bar{X}=2.83$) และน้อยที่สุดในข้อข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านเว็บไซต์ ป.ป.ส. ($\bar{X}=2.76$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจภายนอกด้านข้อมูลข่าวสาร

แรงจูงใจภายนอก ด้านข้อมูลข่าวสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
- หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	2.77	1.19	ปานกลาง
- วิทยุชุมชน	2.77	1.17	ปานกลาง
- โทรศัพท์/หนังสือพิมพ์/นิตยสาร วารสาร	4.04	0.89	มาก
- โปสเตอร์ ป้ายประกาศ ป้ายไวเนล	3.59	1.13	มาก
- การประชุม/อบรม สัมมนา	2.49	1.27	น้อย
- อินเทอร์เน็ต	4.02	0.94	มาก
การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโดยรวม	3.28	0.82	ปานกลาง
- บุคคลในครอบครัว	4.04	1.08	มาก
- เพื่อนบ้าน	3.21	1.25	ปานกลาง
- เพื่อนร่วมงาน	3.28	1.23	ปานกลาง
- อาสาสมัคร	2.83	1.08	ปานกลาง
- ผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	3.14	1.13	ปานกลาง
การรับคำแนะนำ คำชี้แจงจากบุคคลโดยรวม	3.30	0.94	ปานกลาง
รวม	3.29	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับแรงจูงใจภายนอกด้านข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) โดยการรับคำแนะนำ คำชี้แจงจากบุคคลโดยรวม ($\bar{X}=3.30$) มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโดยรวม ($\bar{X}=3.28$) สำหรับการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ มีคะแนนเฉลี่ยการได้รับมากที่สุดจาก โทรศัพท์/หนังสือพิมพ์/นิตยสาร วารสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) รองลงมาอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) โปสเตอร์ ป้ายประกาศ ป้ายไวเนลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) วิทยุชุมชนและ หอกระจายข่าว/เสียงตามสายมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.77$ S.D.=1.17, 1.19) และน้อยที่สุดจากการประชุม/อบรม สัมมนาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.49$)

การรับคำแนะนำ คำชี้แจงจากบุคคล มีคะแนนเฉลี่ยการได้รับมากที่สุดจาก บุคคลในครอบครัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) รองลงมาเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$) เพื่อนบ้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$) ผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$) และน้อยที่สุดได้รับจากอาสาสมัครอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.83$)

3. ผลวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านการตัดสินใจ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านการปฏิบัติการ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านการรับประโยชน์

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านการประเมินผล

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวม

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร โดยภาพรวมและในรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	\bar{x}	S.D.	ระดับ
- ด้านการตัดสินใจ	2.13	1.19	น้อย
- ด้านการปฏิบัติการ	2.19	1.12	น้อย
- ด้านการรับประโยชน์	2.05	0.97	น้อย
- ด้านการประเมินผล	1.94	1.14	น้อย
รวม	2.08	1.04	น้อย

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อยในทุก ๆ ด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในด้านการปฏิบัติการ ($\bar{X}=2.19$) รองลงมาในข้อ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}=2.13$) ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=2.05$) และน้อยที่สุดในข้อด้านการ ประเมินผล ($\bar{X}=1.94$)

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ในด้านการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการตัดสินใจ			
- ได้เข้าประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/สาเหตุของปัญหา ยาเสพติด ในชุมชน	2.22	1.28	น้อย
- ร่วมวิเคราะห์ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน	2.15	1.24	น้อย
- ร่วมเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	2.14	1.23	น้อย
- ให้คำปรึกษาการวางแผนป้องกันปัญหา ยาเสพติดแก่ชุมชน	2.07	1.19	น้อย
- มีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนป้องกันปัญหา ยาเสพติด	2.09	1.19	น้อย
รวม	2.13	1.19	น้อย

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ด้านการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อยในทุก ๆ ข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในข้อได้เข้าประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/สาเหตุของ ปัญหา ยาเสพติดในชุมชน ($\bar{X}=2.22$) รองลงมาในข้อร่วมวิเคราะห์ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน ชุมชน ($\bar{X}=2.15$) ร่วมเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ($\bar{X}=2.14$) มีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการ วางแผนป้องกันปัญหา ยาเสพติด ($\bar{X}=2.09$) และน้อยที่สุดในข้อให้คำปรึกษาการวางแผนป้องกัน ปัญหา ยาเสพติดแก่ชุมชน ($\bar{X}=2.07$)

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการปฏิบัติการ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร
จังหวัดชุมพรในด้านการปฏิบัติการ

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
- มีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ หรือเป็นอาสาสมัครใน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	2.12	1.17	น้อย
- มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของยาเสพติดให้ชุมชนได้รับทราบ	2.20	1.21	น้อย
- การมีส่วนร่วมในการร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้เกิด กระแสต่อต้านยาเสพติด	2.23	1.21	น้อย
- มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผู้เสพยาและผู้ค้ายาเสพติดในชุมชน	2.13	1.22	น้อย
- มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส หรือชักชวนผู้ติดยาเสพติดใน ชุมชนให้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟู	2.29	1.19	น้อย
รวม	2.19	1.12	น้อย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ด้านการปฏิบัติการโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีส่วนร่วม
ในระดับน้อยในทุกๆ ข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดข้อมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส หรือชักชวน
ผู้ติดยาเสพติดในชุมชนให้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ($\bar{X}=2.29$) รองลงมาในข้อการมี
ส่วนร่วมในการร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้เกิดกระแสต่อต้านยาเสพติด ($\bar{X}=2.23$) มีส่วน
ร่วมในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดให้ชุมชนได้รับทราบ
($\bar{X}=2.20$) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผู้เสพยาและผู้ค้ายาเสพติดในชุมชนของท่าน ($\bar{X}=2.13$) และ
น้อยที่สุดในข้อมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ หรือเป็นอาสาสมัครในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติด ($\bar{X}=2.12$)

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการรับประโยชน์

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร
จังหวัดชุมพรในด้านการรับประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการรับประโยชน์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
- เคยได้รับรางวัลหรือผลประโยชน์ตอบแทนในการดำเนินงาน ตามโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน	1.56	1.08	น้อยที่สุด
- ได้รับการสนับสนุนข้อมูล เอกสาร หรือสื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	2.12	1.21	น้อย
- ได้รับการยกย่องจากคนในชุมชนต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของท่าน	1.62	1.05	น้อยที่สุด
- ระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยเสพยาเสพติดสามารถช่วยคน ในครอบครัวหรือคนในชุมชนของท่านเลิกยาเสพติดได้	2.47	1.16	น้อย
- การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ของท่านมีความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวกับยาเสพติดลดลง	2.46	1.18	น้อย
รวม	2.05	0.97	น้อย

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ด้านการรับประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามี
คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในข้อระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยเสพยาเสพติดสามารถช่วยคนในครอบครัว
หรือคนในชุมชนของท่านเลิกยาเสพติดได้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.47$) รองลงมาในข้อการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่านมีความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวกับยาเสพติดลดลง
อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.46$) ได้รับการสนับสนุนข้อมูล เอกสาร หรือสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ
การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.12$) ได้รับการยกย่องจากคนในชุมชนต่อการ
ดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของท่านอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.62$)

และน้อยที่สุดในข้อเคยได้รับรางวัลหรือผลประโยชน์ตอบแทนในการดำเนินงานตามโครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.56$)

3.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการประเมินผล

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร
จังหวัดชุมพรในด้านการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	ระดับ
- มีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานป้องกัน ปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐตามสื่อต่าง ๆ	1.98	1.21	น้อย
- มีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมการป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน	2.03	1.22	น้อย
- มีส่วนรวมประเมินผลการปฏิบัติงานการป้องกันปัญหา ยาเสพติดภายในชุมชน	1.95	1.18	น้อย
- การมีส่วนร่วมในการติดตามผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด ในชุมชน	1.94	1.20	น้อย
- มีส่วนร่วมติดตามและประเมินการใช้งบประมาณ ในการป้องกันปัญหาเสพติด	1.81	1.13	น้อย
รวม	1.94	1.14	น้อย

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ด้านการประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีส่วนร่วม
ในระดับน้อยในทุกๆ ข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าในการ
ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมการป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน ($\bar{X}=2.03$) รองลงมาในส่วน
ร่วมติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐตามสื่อต่างๆ
($\bar{X}=1.98$) มีส่วนรวมประเมินผลการปฏิบัติงานการป้องกันปัญหาเสพติดภายในชุมชน ($\bar{X}=1.95$)

การมีส่วนร่วมในการติดตามผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดในชุมชน ($\bar{X}=1.94$) และน้อยที่สุดในข้อมีส่วนร่วมติดตามและประเมินการใช้งบประมาณในการป้องกันปัญหาเสพติด ($\bar{X}=1.81$)

4. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4.1 สมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ในการวิเคราะห์ว่าเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แตกต่างกัน ใช้สถิติ t-test ในการวิเคราะห์ซึ่งได้ข้อสรุป ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนจำแนกตามเพศ

ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม	ชาย		หญิง		t	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการตัดสินใจ	2.08	1.25	2.16	1.16	-0.593	0.553
ด้านการปฏิบัติการ	2.13	1.18	2.22	1.10	-0.813	0.417
ด้านการรับประโยชน์	2.10	1.11	2.02	0.91	0.735	0.463
ด้านการประเมินผล	1.98	1.20	1.93	1.12	0.475	0.635
รวม	2.07	1.14	2.08	0.99	-0.069	0.945

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการวิเคราะห์ว่าผลการเปรียบเทียบด้านอายุมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่แตกต่างกัน ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ซึ่งได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนจำแนกตามอายุ

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	4	10.32	2.58	1.845	0.119
	ภายในกลุ่ม	394	551.03	1.40		
	รวม	398	561.35			
ด้านการปฏิบัติการ	ระหว่างกลุ่ม	4	14.23	3.56	2.867	0.023*
	ภายในกลุ่ม	394	488.87	1.24		
	รวม	398	503.11			
ด้านการรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	4	6.20	1.55	1.642	0.163
	ภายในกลุ่ม	394	371.97	0.94		
	รวม	398	378.17			
ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	5.05	1.26	0.967	0.426
	ภายในกลุ่ม	394	514.27	1.31		
	รวม	398	519.32			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	7.71	1.93	1.807	0.127
	ภายในกลุ่ม	394	419.99	1.07		
	รวม	398	427.69			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในด้านการตัดสินใจด้านการรับผลประโยชน์ด้านการประเมินผลและผลสัมฤทธิ์โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในด้านการปฏิบัติการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' แสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		1.59	2.23	2.32	2.22	2.11
ต่ำกว่า 20 ปี	1.59	-	-0.64	-0.73*	-0.63	-0.52
20-30 ปี	2.23		-	-0.09	0.01	0.12
31-40 ปี	2.32			-	0.10	0.21
41-50 ปี	2.22				-	0.11
51 ปีขึ้นไป	2.11					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า อายุที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ดังนี้

- ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ 31-40 ปี

ในการวิเคราะห์ว่าผลการเปรียบเทียบด้านระดับการศึกษามีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่แตกต่างกัน ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ซึ่งได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	17.32	8.66	6.305	0.002*
	ภายในกลุ่ม	396	544.02	1.37		
	รวม	398	561.35			
ด้านการปฏิบัติการ	ระหว่างกลุ่ม	2	27.17	13.59	11.304	0.000*
	ภายในกลุ่ม	396	475.93	1.20		
	รวม	398	503.11			
ด้านการรับ ผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	2	16.26	8.13	8.894	0.000*
	ภายในกลุ่ม	396	361.91	0.91		
	รวม	398	378.17			
ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	31.37	15.68	12.727	0.000*
	ภายในกลุ่ม	396	487.95	1.23		
	รวม	398	519.32			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	22.46	11.23	10.974	0.000*
	ภายในกลุ่ม	396	405.23	1.02		
	รวม	398	427.69			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมและในรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe' แสดงในตารางที่ 4.17-4.21

ตารางที่ 4.17 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจ
จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		2.00	2.17	2.75
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.00	-	-0.16	-0.75*
ปริญญาตรี	2.17		-	-0.58*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.75			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ดังนี้

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี
- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.18 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการปฏิบัติการ
จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		2.00	2.30	2.89
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.00	-	-0.30*	-0.89*
ปริญญาตรี	2.30		-	-0.59*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.89			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ดังนี้

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี
- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี
- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับประโยชน์
จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		1.91	2.10	2.62
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.91	-	-0.19	-0.71*
ปริญญาตรี	2.10		-	-0.53*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.62			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับประโยชน์ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี
- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.20 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		1.74	2.04	2.72
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.74	-	-0.29*	-0.98*
ปริญญาตรี	2.04		-	-0.68*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.72			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการประเมินผล จำแนกเป็นรายคู่ พบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี
- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี
- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.21 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวม จำแนกตามระดับ
การศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		1.91	2.15	2.74
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.91	-	-0.24	-0.83*
ปริญญาตรี	2.15		-	-0.59*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.74			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวม จำแนกเป็นรายคู่ พบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมในภาพรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี
- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ในการวิเคราะห์ว่าผลการเปรียบเทียบด้านรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แตกต่างกัน ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ซึ่งได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F	Sig
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม		4	3.50	0.875	0.618	0.650
	ภายในกลุ่ม		394	557.85	1.416		
	รวม		398	561.35			
ด้านการปฏิบัติการ	ระหว่างกลุ่ม		4	3.52	0.879	0.693	0.597
	ภายในกลุ่ม		394	499.59	1.268		
	รวม		398	503.11			
ด้านการรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม		4	1.24	0.311	0.325	0.861
	ภายในกลุ่ม		394	376.93	0.957		
	รวม		398	378.17			

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	4.77	1.193	0.913	0.456
	ภายในกลุ่ม	394	514.55	1.306		
	รวม	398	519.32			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.61	0.403	0.372	0.828
	ภายในกลุ่ม	394	426.08	1.081		
	รวม	398	427.69			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการวิเคราะห์ว่าผลการเปรียบเทียบด้านอาชีพมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่แตกต่างกัน ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ซึ่งได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนจำแนกตามอาชีพ

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	6	12.74	2.12	1.518	0.171
	ภายในกลุ่ม	392	548.60	1.40		
	รวม	398	561.35			

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการปฏิบัติการ	ระหว่างกลุ่ม	6	20.29	3.38	2.745	0.013*
	ภายในกลุ่ม	392	482.82	1.23		
	รวม	398	503.11			
ด้านการรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	6	15.96	2.66	2.880	0.009*
	ภายในกลุ่ม	392	362.21	0.92		
	รวม	398	378.17			
ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	6	24.01	4.00	3.167	0.005*
	ภายในกลุ่ม	392	495.31	1.26		
	รวม	398	519.32			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6	15.79	2.63	2.505	0.022*
	ภายในกลุ่ม	392	411.90	1.05		
	รวม	398	427.69			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในด้านการตัดสินใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในด้านการปฏิบัติการด้านการรับผลประโยชน์ด้านการประเมินผลและผลสัมฤทธิ์โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' พบว่าด้านการปฏิบัติการและผลสัมฤทธิ์โดยรวม ไม่พบรายคู่ใดแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านการรับประโยชน์ ด้านการประเมินผล พบรายคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงในตารางที่ 4.24-4.25

ตารางที่ 4.24 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับประโยชน์ จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{x}	นักเรียน/นักศึกษา	เกษตรกร / ประมง	รับจ้างทั่วไป	ค้าขาย	พนักงานบริษัทเอกชน	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว
		2.04	1.89	2.01	2.00	1.99	2.49	1.99
นักเรียน/นักศึกษา	2.04	-	0.14	0.02	0.03	0.04	-0.45	0.05
เกษตรกร/ประมง	1.89		-	-0.12	-0.11	-0.10	-0.59*	-0.09
รับจ้างทั่วไป	2.01			-	0.01	0.02	-0.47	0.03
ค้าขาย	2.00				-	0.01	-0.48	0.02
พนักงานบริษัทเอกชน	1.99					-	-0.49	0.01
รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	2.49						-	0.50
ธุรกิจส่วนตัว	1.99							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับประโยชน์ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่าอาชีพที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 4.25 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการประเมินผล
จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{x}	นักเรียน/นักศึกษา	เกษตรกร / ประมง	รับจ้างทั่วไป	ค้าขาย	พนักงานบริษัทเอกชน	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว
		1.85	1.80	1.67	2.00	1.78	2.45	2.03
นักเรียน/นักศึกษา	1.85	-	0.04	0.17	-0.15	0.07	-0.61	-0.19
เกษตรกร/ประมง	1.80		-	0.13	-0.19	0.03	-0.65*	-0.23
รับจ้างทั่วไป	1.67			-	-0.32	-0.10	-0.78	-0.36
ค้าขาย	2.00				-	0.22	-0.46	-0.04
พนักงานบริษัทเอกชน	1.78					-	-0.68	-0.26
รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	2.45						-	0.42
ธุรกิจส่วนตัว	2.03							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการประเมินผล จำแนกเป็นรายคู่ พบว่าอาชีพที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ในการวิเคราะห์ว่าผลการเปรียบเทียบด้านรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แตกต่างกัน ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ซึ่งได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.50	0.88	0.618	0.650
	ภายในกลุ่ม	394	557.85	1.42		
	รวม	398	561.35			
ด้านการปฏิบัติการ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.52	0.88	0.693	0.597
	ภายในกลุ่ม	394	499.59	1.27		
	รวม	398	503.11			
ด้านการรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	4	1.24	0.31	0.325	0.861
	ภายในกลุ่ม	394	376.93	0.96		
	รวม	398	378.17			

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	4.77	1.19	0.913	0.456
	ภายในกลุ่ม	394	514.55	1.31		
	รวม	398	519.32			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.61	0.40	0.372	0.828
	ภายในกลุ่ม	394	426.08	1.08		
	รวม	398	427.69			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการวิเคราะห์ว่าผลการเปรียบเทียบด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่แตกต่างกัน ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ซึ่งได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ผลสัมฤทธิ์ของ การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	14.40	4.80	3.467	0.016*
	ภายในกลุ่ม	395	546.95	1.38		
	รวม	398	561.35			
ด้านการปฏิบัติการ	ระหว่างกลุ่ม	3	20.91	6.97	5.709	0.001*
	ภายในกลุ่ม	395	482.20	1.22		
	รวม	398	503.11			
ด้านการรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3	11.85	3.95	4.261	0.006*
	ภายในกลุ่ม	395	366.31	0.93		
	รวม	398	378.17			
ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	11.82	3.94	3.066	0.028*
	ภายในกลุ่ม	395	507.50	1.28		
	รวม	398	519.32			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	14.46	4.82	4.607	0.003*
	ภายในกลุ่ม	395	413.23	1.05		
	รวม	398	427.69			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมและในรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe' แสดงในตารางที่ 4.28-4.32

ตารางที่ 4.28 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่

ระยะเวลาที่อาศัย อยู่ในพื้นที่	\bar{x}	น้อยกว่า 1 ปี	1 – 5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
น้อยกว่า 1 ปี	2.37	-	-0.18	0.34	0.32
1 – 5 ปี	2.54		-	0.52	0.50*
6-10 ปี	2.03			-	-0.02
11 ปีขึ้นไป	2.05				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการตัดสินใจ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.29 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	\bar{x}	น้อยกว่า 1 ปี	1 – 5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
น้อยกว่า 1 ปี	2.35	-	-0.35	0.27	0.27
1 – 5 ปี	2.70		-	0.62*	0.62*
6-10 ปี	2.08			-	0.00
11 ปีขึ้นไป	2.08				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 6-10 ปี

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.30 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับประโยชน์
จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่

ระยะเวลาที่อาศัย อยู่ในพื้นที่	\bar{x}	น้อยกว่า 1 ปี	1 – 5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
น้อยกว่า 1 ปี	2.22	-	-0.21	0.28	0.24
1 – 5 ปี	2.42		-	0.49*	0.45*
6-10 ปี	1.93			-	-0.04
11 ปีขึ้นไป	1.97				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับประโยชน์ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 6-10 ปี
- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.31 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการประเมินผล
จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่

ระยะเวลาที่อาศัย อยู่ในพื้นที่	\bar{x}	น้อยกว่า 1 ปี	1 – 5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
น้อยกว่า 1 ปี	2.02	-	-0.31	0.19	0.14
1 – 5 ปี	2.33		-	0.50	0.45*
6-10 ปี	1.82			-	-0.05
11 ปีขึ้นไป	1.87				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการประเมินผล จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.32 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวม
จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นรายคู่

ระยะเวลาที่อาศัย อยู่ในพื้นที่	\bar{x}	น้อยกว่า 1 ปี	1 – 5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
น้อยกว่า 1 ปี	2.24	-	-0.26	0.27	0.24
1 – 5 ปี	2.50		-	0.53*	0.50*
6-10 ปี	1.97			-	-0.03
11 ปีขึ้นไป	1.99				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 เมื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวม จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมในภาพรวมที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ดังนี้

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 6-10 ปี
- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

4.2 สมมติฐาน ปัจจัยแรงจูงใจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4.2.1 แรงจูงใจภายในมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ในการวิเคราะห์ว่าผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภายในกับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพรใช้สถิติการถดถอยพหุคูณในการวิเคราะห์ ซึ่งได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของแรงจูงใจภายในมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ตัวแปรทำนาย	B	SE	Beta	t	p-value
เจตคติที่มีต่อปัญหาเสพติด (X_1)	-0.013	0.116	-0.006	-0.108	0.914
การตระหนักรู้ต่อปัญหาเสพติด (X_2)	0.234	0.115	0.104	2.043	0.042
Constant	1.124	0.586		1.919	0.056

R = 0.103; Adjusted R² = .006; SEest = 1.034; F = 2.140; p-value = .119

จากตารางที่ 4.33 พบว่า แรงจูงใจภายใน ได้แก่ เจตคติที่มีต่อปัญหาเสพติดและการตระหนักรู้ต่อปัญหาเสพติดไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

4.2.2 แรงจูงใจภายนอกมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ในการวิเคราะห์ว่าผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภายนอกกับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพรใช้สถิติการถดถอยพหุคูณในการวิเคราะห์ ซึ่งได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของแรงจูงใจภายนอกมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ตัวแปรทำนาย	B	SE	Beta	t	p-value
การสนับสนุนจากภาครัฐ(X_1)	0.409	0.063	0.371	6.439	0.000
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร(X_2)	0.237	0.076	0.180	3.120	0.002
Constant	0.059	0.195		0.301	0.764

R = 0.508; Adjusted R² = .258; SEest = .895; F = 68.900; p-value = .000

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ความน่าเชื่อถือของ Constant มันไม่ถึงระดับ .05 และสมการสามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ได้เท่ากับร้อยละ 25.8 ($R^2=.258$) ผู้ศึกษาหาค่าใหม่โดยตัดค่า Constant ออกจากสมการ ซึ่งพบว่าได้สมการที่สามารถพยากรณ์ได้สูงมากขึ้น แสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของแรงจูงใจภายนอกมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ตัวแปรทำนาย	B	SE	Beta	t	p-value
การสนับสนุนจากภาครัฐ(X_1)	.411	.063	.562	6.553	.000
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร(X_2)	.252	.059	.367	4.271	.000

R = 0.508; Adjusted R² = .853; SEest = .894; F = 1148.169; p-value = .000

จากตารางที่ 4.35 พบว่า แรงจูงใจภายนอกได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ(X_1) และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (X_2) สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ได้เท่ากับร้อยละ 85.3 ($R^2=.853$)

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B) ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร (Y) ของการสนับสนุนจากภาครัฐ (X_1) เท่ากับ .411และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (X_2) เท่ากับ .252ในส่วนของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร (Z_Y) ของ การสนับสนุนจากภาครัฐ (beta1) เท่ากับ 0.562และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (beta2) เท่ากับ 0.367ทั้งนี้การสนับสนุนจากภาครัฐ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยสูงที่สุดในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร (Y) รองลงมาคือ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (X_2)โดยตัวแปรทั้งสองมีค่า Beta เป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ได้ ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.411X_1 + 0.252X_2$$

ประสิทธิภาพของสมการพยากรณ์ การสนับสนุนจากภาครัฐ (X_1) และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (X_2) ร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร (Y) ของกลุ่มตัวอย่าง ได้ร้อยละ 85.3 ($R^2=.853$)

5. ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

จากผลการตอบในแบบสอบถามปลายเปิด สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปประเด็นปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ได้ดังนี้

5.1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

จากผลการตอบในแบบสอบถามปลายเปิด สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปประเด็นปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ได้ดังนี้

5.1.1 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

เป็นปัญหาที่ประชาชนส่วนใหญ่เลือกตอบมากที่สุด ซึ่งมีความคิดเห็นตรงกันว่าปัญหาเกิดจากประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือและเพิกเฉยในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

5.1.2 ปัญหาด้านการเกรงกลัวผู้มีอิทธิพล

เป็นปัญหาที่ประชาชนส่วนใหญ่เลือกตอบมารองลงมา ซึ่งปัญหาที่พบคือมีนักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลของชุมพร และผู้ค้ายาเสพติดกระทำความผิดเป็นผู้มีอิทธิพล ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานค่อนข้างยากและประชาชนไม่กล้าให้ข้อมูล

5.1.3 ปัญหาด้านการเข้าถึงยาเสพติด

ปัญหาที่พบ ได้แก่ ยาเสพติดราคาถูก ผู้เสพสามารถหาซื้อได้ทั่วไป ไม่เหมือนในอดีตที่มีราคาแพง ทำให้การเข้าถึงยาเสพติดยากกว่าปัจจุบัน จึงทำให้มีผู้เสพและผู้ติดยาเพิ่มมากขึ้น

5.1.4 ปัญหาด้านพื้นที่

ปัญหาที่พบ ได้แก่ อำเภอเมืองชุมพรเป็นพื้นที่ใหญ่ และมีจำนวนประชากรมาก ทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทำได้ยาก และในพื้นที่มียาเสพติดแพร่ระบาด และมีแหล่งสถานบันเทิงซึ่งเสี่ยงต่อการเป็นแหล่งแพร่ระบาด

5.1.5 ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

ปัญหาที่พบ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดมีไม่เพียงพอ ไม่มีหน่วยงานหลักที่เข้ามาแก้ไขปัญหา และผู้นำชุมชน ไม่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

5.1.6 ปัญหาด้านสังคม

ปัญหาที่พบ ได้แก่ รูปแบบการรวมกลุ่มในสังคมในพื้นที่เป็นสังคมเมืองที่ประชากรต่างคนต่างอยู่ไม่ใส่ใจปัญหาของชุมชนมากนักกลุ่มเยาวชนที่มีปัญหาทางครอบครัวมักมีความเสี่ยงที่จะยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด ซึ่งพบได้บ่อยในชุมชน มีการชักชวนกันระหว่างเพื่อนสนิท ทำให้การเสพยาเสพติดเป็นเรื่องปกติและปัญหาประชากรแฝงในพื้นที่มาจากที่อื่นเป็นจำนวนมาก ซึ่งประชากรแฝงที่มาจากคนติดยาเสพติด

5.1.7 ปัญหาด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ

ปัญหาที่พบ ได้แก่ การรณรงค์และให้ความรู้อย่างจริงจังมีน้อยมาก ขาดการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหา และประชาชนไม่ค่อยมีความรู้เรื่องยาเสพติด ประชาชนยังเห็นนโยบายของรัฐบาลยังไม่มีความชัดเจน

5.2 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

จากแบบสอบถามปลายเปิด กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ซึ่งสามารถจำแนกได้ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

5.2.1 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม

- 1) ประชาชนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการ สอดส่อง แจ้งเบาะแส และผู้นำชุมชนควรดำเนินการอย่างจริงจัง ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่เพิกเฉยถ้าประชาชนทุกคนใส่ใจปัญหายาเสพติดก็จะได้รับความร่วมมือในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด
- 2) สร้างช่องทางการกระจายข่าวสารในชุมชนให้มากขึ้น
- 3) การเปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าร่วมฟังปัญหาอย่างจริงจัง และเป็นหูเป็นตาให้กับชุมชนนั้น ๆ

5.2.2 ข้อเสนอแนะด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

- 1) เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกภาคส่วนควรดำเนินการแบบจริงจัง โดยกวาดล้างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการยาเสพติด ได้แก่ ผู้ค้า ผู้เสพ
- 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรมีการจับกุมอย่างจริงจัง ไม่มีกรณียกเว้นและต้องไม่เห็นแก่พวกพ้อง
- 3) เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเข้าถึงในชุมชนมากยิ่งขึ้น และไม่ควรปล่อยละเลยชุมชนเล็ก ๆ
- 4) ผู้นำชุมชนมีบทบาทที่เข้มงวดมากกว่าที่เป็นอยู่ และควรหมั่นตรวจสอบผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
- 5) ผู้นำชุมชนต้องเข้มแข็งและมีทีมงานที่เข้มแข็ง
- 6) เพิ่มระดับความเข้มงวดในการกวาดล้างจุดเสี่ยงในการแพร่ระบาดตามชุมชนต่าง ๆ/การเข้าถึงกลุ่มเสี่ยง เช่น สถานบันเทิง โรงเรียน ต้องเพิ่มความเข้มงวดยิ่งขึ้น/การรณรงค์จัดกิจกรรมเชิงป้องกันในชุมชนที่มีการแพร่ระบาดสูง/การ Re-X Ray ชุมชนที่แพร่ระบาดสูง จับกุมผู้ค้า บำบัดผู้เสพให้บ่อยครั้งขึ้น
- 7) ควรจัดสถานบำบัดฟื้นฟูผู้เสพ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องไม่ขาดหาย

5.2.3 ข้อเสนอแนะด้านสถาบันครอบครัว

ควรสร้างสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง และควรมีบทบาทสำคัญในการป้องกันไม่ให้คนในครอบครัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดช่วยกันดูแลบุตรหลานให้ห่างไกลยาเสพติด

5.2.4 ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

- 1) ภาครัฐควรเอาใจจริงเอาใจกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 2) ควรเพิ่มโทษทางกฎหมายสำหรับผู้ค้า/ผู้เสพยาเสพติดและมีบทลงโทษที่จริงจัง
- 3) ควรมีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเด็ดขาด
- 4) นโยบายของรัฐบาลที่ออกมาต้องเอื้อให้กับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
- 5) ควรมีงบประมาณให้ทุกหน่วยงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 6) ควรมีการรณรงค์และให้ความรู้เรื่องยาเสพติดอย่างจริงจังเพิ่มขึ้น

5.2.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการให้ความรู้และข้อมูลแก่ประชาชน

- 1) ควรรณรงค์ให้เยาวชนรู้จักคุณโทษของยาเสพติดอย่างชัดเจนเพื่อเป็นการปลูกฝังความเข้าใจตั้งแต่ต้น
- 2) ควรจัดโครงการอบรมการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และรู้จักการป้องกันอย่างถูกวิธี
- 3) ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่

4) ควรมีการจัดกิจกรรม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจ และตระหนักรู้ เห็นความสำคัญ และส่งเสริม สนับสนุนกิจการ การมีส่วนร่วมของเยาวชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ถึงปัญหา และผลกระทบของยาเสพติด

5) ควรจัดอบรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด และให้ความรู้เรื่อง ยาเสพติดแก่คนในชุมชน

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มิถุมิลำนเอนาปรากฎตามกฎหมายทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำนวน 399 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิจัยสรุปผลได้ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

1.1.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

1.1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

1.1.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิลำเนาปรากฎตามกฎหมายทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำนวน 149,520 คน โดยใช้สุตรการค่านวณกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 399 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

เครื่องมือในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยที่แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แรงจูงใจภายใน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคำถาม ได้แก่ เจตคติต่อปัญหายาเสพติด และการตระหนักรู้ในปัญหายาเสพติด ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจภายนอก แบ่งเป็น 2 กลุ่มคำถาม ได้แก่ การสนับสนุนที่ภาครัฐ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยนำแบบสอบถามแจกให้แก่ประชาชนผู้ที่มีภูมิลำเนาปรากฏตามกฎหมายทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ตามที่ได้จำแนกแบบโควตาในแต่ละตำบลจำนวน 399 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล 2 แบบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

- 1) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2 สถิติเชิงอนุมาน

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test ในกรณีที่ตัวแปรปัจจัยทางด้านบุคคลที่ศึกษาแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม สำหรับตัวแปรเพศ ใช้สถิติทดสอบ F-test ในกรณีที่ตัวแปรปัจจัยทางด้านบุคคลที่ศึกษาแบ่งได้มากกว่า 2 กลุ่ม สำหรับตัวแปร

อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และใช้วิธี Scheffe' เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ

2) ปัจจัยแรงจูงใจที่สามารถไปอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบตัวแปรอิสระ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้การสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นจากประชาชนต่อปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

1.3 ผลการศึกษา

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.92 ที่เหลือ เป็นเพศชาย ร้อยละ 31.08 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 32.58 รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 29.57 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 52.38 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 38.60 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง ร้อยละ 34.34 รองลงมา อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 16.04 ส่วนใหญ่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท ร้อยละ 45.86 รองลงมา มีรายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 25.56 ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 62.66 รองลงมา มีระยะเวลา 6-10 ปี ร้อยละ 17.79

2. การวิเคราะห์ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ระดับแรงจูงใจภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีแรงจูงใจภายในเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$) และมีจูงใจภายในเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อปัญหายาเสพติด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) และเมื่อแยกประเด็นเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ระดับแรงจูงใจภายในด้านเจตคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความตระหนักในปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดข้อปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาระดับชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจึงจะประสบผลสำเร็จ ($\bar{X}=4.55$) รองลงมาในข้อ การที่ประชาชนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

เป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง ($\bar{X}=4.41$) และน้อยที่สุดในข้อ หากพบเห็นหรือทราบว่ามีผู้จำหน่ายยาเสพติด จะแจ้งเบาะแสแม้อาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของตัวเอง ($\bar{X}=2.68$)

2) ระดับแรงจูงใจภายในด้านการตระหนักรู้ในปัญหาเสพติดของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความตระหนักในปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดในข้อเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากต้องเสียอนาคตเพราะติดยาเสพติด ($\bar{X}=4.52$) รองลงมาในข้อผู้ติดยาเสพติดมักสร้างปัญหาให้สังคม เช่น ลักเล็กขโมยน้อย ประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินผู้อื่น และก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ($\bar{X}=4.49$) และน้อยที่สุดในข้อท่านรับรู้/สนใจปัญหาเสพติดในชุมชนของท่าน ($\bar{X}=3.84$)

2.2 ระดับแรงจูงใจภายนอกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ได้รับแรงสนับสนุนในระดับปานกลางในทุก ๆ ข้อ โดยได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}=3.29$) มากกว่าได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเมื่อแยกประเด็นเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ระดับแรงจูงใจภายนอกด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.04$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับแรงสนับสนุนในระดับปานกลางในทุก ๆ ข้อ โดยได้รับมากที่สุดข้อในชุมชนของท่านมีการตรวจตราจุดเสี่ยงแหล่งมั่วสุม จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรืออาสาสมัครในชุมชน ($\bar{X}=3.28$) รองลงมาในข้อในชุมชนของท่านมีการจัดโครงการเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติด ($\bar{X}=3.20$) และน้อยที่สุดในข้อข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านเว็บไซต์ ป.ป.ส. ($\bar{X}=2.76$)

2) ระดับแรงจูงใจภายนอกด้านข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) โดยการรับคำแนะนำ คำชี้แจงจากบุคคลโดยรวม ($\bar{X}=3.30$) มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโดยรวม ($\bar{X}=3.28$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

(1) การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ มีคะแนนเฉลี่ยการได้รับมากที่สุดจากโทรทัศน์/หนังสือพิมพ์/นิตยสาร วารสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) รองลงมาอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) และน้อยที่สุดจากการประชุม/อบรม สัมมนาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.49$)

(2) การรับคำแนะนำ คำชี้แจงจากบุคคล มีคะแนนเฉลี่ยการได้รับมากที่สุดจากบุคคลในครอบครัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) รองลงมาเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$) และน้อยที่สุดได้รับจากอาสาสมัครอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.83$)

3) ระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อย

ในทุก ๆ ด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในการปฏิบัติการ ($\bar{X}=2.19$) รองลงมาในข้อด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}=2.13$) ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=2.05$) และน้อยที่สุดในข้อด้านการประเมินผล ($\bar{X}=1.94$) และเมื่อแยกประเด็นเป็นรายด้าน ดังนี้

(1) ด้านการตัดสินใจ พบว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อยในทุก ๆ ข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในการได้เข้าประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/สาเหตุของปัญหาเสพติดในชุมชน ($\bar{X}=2.22$) รองลงมาในข้อร่วมวิเคราะห์ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน ($\bar{X}=2.15$) และน้อยที่สุดในข้อให้คำปรึกษาการวางแผนป้องกันปัญหาเสพติดแก่ชุมชน ($\bar{X}=2.07$)

(2) ด้านการปฏิบัติการ พบว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อยในทุก ๆ ข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในการมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส หรือชักชวนผู้ติดยาเสพติดในชุมชนให้เข้าสู่กระบวนการการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ($\bar{X}=2.29$) รองลงมาในข้อการมีส่วนร่วมในการร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้เกิดกระแสต่อต้านยาเสพติด ($\bar{X}=2.23$) และน้อยที่สุดในข้อมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ หรือเป็นอาสาสมัครในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ($\bar{X}=2.12$)

(3) ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในการขอระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยเสพติดสามารถช่วยคนในครอบครัวหรือคนในชุมชนของท่านเสพติดได้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.47$) รองลงมาในข้อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านมีความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลงอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.46$) และน้อยที่สุดในข้อเคยได้รับรางวัลหรือผลประโยชน์ตอบแทนในการดำเนินงานตามโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.56$)

(4) ด้านการประเมินผล พบว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อยในทุก ๆ ข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในการมีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมการป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน ($\bar{X}=2.03$) รองลงมาในข้อมีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐตามสื่อต่าง ๆ ($\bar{X}=1.98$) และน้อยที่สุดในข้อมีส่วนร่วมติดตามและประเมินการใช้งบประมาณในการป้องกันปัญหาเสพติด ($\bar{X}=1.81$)

4) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า

ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านการตัดสินใจ ด้านการรับประโยชน์ ด้านการประเมินผล และผลสัมฤทธิ์โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านการปฏิบัติการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe' ดังนี้

ด้านการปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า อายุที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ 31-40 ปี

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมและในรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe' ดังนี้

ด้านการตัดสินใจ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านการปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วม
น้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านการรับประโยชน์ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน
มีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการ
มีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วม
น้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านการประเมินผล จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน
มีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการ
มีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการ
มีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วม
น้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
ในภาพรวม จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วม
ในภาพรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผลสัมฤทธิ์ต่อการ
มีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

- ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วม
น้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในด้านการตัดสินใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่
ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพ
ติดในด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับประโยชน์ ด้านการประเมินผล และผลสัมฤทธิ์โดยรวมแตกต่าง
กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe'

พบว่า ด้านการปฏิบัติการและผลสัมฤทธิ์โดยรวม ไม่พบรายคู่ใดแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านการรับประโยชน์ ด้านการประเมินผล พบรายคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

ด้านการรับประโยชน์ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า อาชีพที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ด้านการประเมินผล จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า อาชีพที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมและในรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกันมีระดับผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมและในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe' ดังนี้

ด้านการตัดสินใจ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

ด้านการปฏิบัติการ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 6-10 ปี

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

ด้านการรับประโยชน์ จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 6-10 ปี

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

ติดด้านการประเมินผล จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดในภาพรวม จำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมในภาพรวมที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 6-10 ปี

- ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 1-5 ปี ผลสัมฤทธิ์ต่อการมีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ 2 แรงจูงใจภายในมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจภายใน ได้แก่ เจตคติที่มีต่อปัญหาหยาเสพติด และการตระหนักรู้ต่อปัญหาหยาเสพติด ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 แรงจูงใจภายนอกมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารสามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เท่ากับร้อยละ 85.3

5) ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร สรุปได้ดังนี้

(1) ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ดังนี้

(ก) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นปัญหาที่ประชาชนส่วนใหญ่เลือกตอบมากที่สุด ซึ่งมีความคิดเห็นตรงกันว่า ปัญหาเกิดจากประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือและเพิกเฉยในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

(ข) ปัญหาด้านการเกรงกลัวผู้มีอิทธิพล เป็นปัญหาที่ประชาชนส่วนใหญ่เลือกตอบมากรองลงมา ซึ่งปัญหาที่พบคือ มีนักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลของชุมพร และผู้ค้ายาเสพติดกระทำการเป็นผู้มีอิทธิพล ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานค่อนข้างยาก และประชาชนไม่กล้าให้ข้อมูล

(ค) ปัญหาด้านการเข้าถึงยาเสพติด พบว่า ยาเสพติดในพื้นที่มีราคาต่ำ ทำให้ผู้เสพสามารถหาซื้อได้ทั่วไป เข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย จึงทำให้มีผู้เสพและผู้ติดยาเพิ่มมากขึ้น

(ง) ปัญหาด้านพื้นที่ พบว่า พื้นที่อำเภอเมืองชุมพรเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ และมีจำนวนประชากรมาก ทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทำได้ยาก และในพื้นที่มียาเสพติดแพร่ระบาดทั่วไป และมีแหล่งสถานบันเทิงซึ่งเสี่ยงต่อการเป็นแหล่งแพร่ระบาด

(จ) ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดมีไม่เพียงพอ ไม่มีหน่วยงานหลักที่เข้ามาแก้ไขปัญหายา และผู้นำชุมชน ไม่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

(ฉ) ปัญหาด้านสังคม พบว่า รูปแบบการรวมกลุ่มในสังคมในพื้นที่เป็นสังคมเมืองที่ประชากรต่างคนต่างอยู่ไม่ใส่ใจปัญหาของชุมชนมากนัก กลุ่มเยาวชนที่มีปัญหาทางครอบครัว มักมีความเสี่ยงที่จะยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด ซึ่งพบได้บ่อยในชุมชน มีการชักชวนกันระหว่างเพื่อนสนิท ทำให้การเสพยาเสพติดเป็นเรื่องปกติ และปัญหาประชากรแฝงในพื้นที่มาจากที่อื่นเป็นจำนวนมาก ซึ่งประชากรแฝงที่มาบางคนติดยาเสพติด

(ช) ปัญหาด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ พบว่า การรณรงค์และให้ความรู้ อย่างจริงจังจากภาครัฐมีน้อยมาก ขาดการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหา และประชาชนไม่ค่อยมีความรู้เรื่องยาเสพติด อีกทั้งนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับยาเสพติดในบางเรื่องยังไม่มีความชัดเจน

(2) ข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร สรุปได้ดังนี้

(ก) ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เห็นว่า ประชาชนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการ สอดส่อง แจ้งเบาะแส สร้างช่องทางการกระจายข่าวสารในชุมชนให้มากขึ้น

และเปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าร่วมฟังปัญหาอย่างจริงจัง และเป็นหูเป็นตาให้กับชุมชนนั้น ๆ อีกทั้งผู้นำชุมชนควรดำเนินการอย่างจริงจัง ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่เพิกเฉย

(ข) ข้อเสนอแนะด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ส่วนใหญ่เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกภาคส่วนควรดำเนินการแบบจริงจัง โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรมีการจับกุมอย่างจริงจัง ไม่มีกรณียกเว้น และต้องไม่เห็นแก่พวกพ้องโดยกวาดล้างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้แก่ ผู้ค้า ผู้เสพ และควรเข้าถึงในชุมชนมากยิ่งขึ้น และไม่ควรปล่อยละเลยชุมชนเล็ก ๆ ผู้นำชุมชนต้องมีความเข้มแข็งและมีทีมงานที่เข้มแข็งและต้องมีบทบาทให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และควรหมั่นตรวจสอบผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเพิ่มระดับความเข้มงวดในการกวดขันจุดเสี่ยงในการแพร่ระบาดของชุมชนต่าง ๆ การเข้าถึงกลุ่มเสี่ยง เช่น สถานบันเทิง โรงเรียน ต้องเพิ่มความเข้มงวดยิ่งขึ้น การรณรงค์ จัดกิจกรรมเชิงป้องกันในชุมชนที่มีการแพร่ระบาดสูง การ Re-X Ray ชุมชนที่แพร่ระบาดสูง จับกุมผู้ค้า บำบัดผู้เสพให้บ่อยครั้งขึ้นและการจัดสถานบำบัดฟื้นฟูผู้เสพควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

(ค) ข้อเสนอแนะด้านสถาบันครอบครัวส่วนใหญ่เห็นว่า ควรสร้างสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง และควรมีบทบาทสำคัญในการป้องกันไม่ให้คนในครอบครัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ช่วยกันดูแลบุตรหลานให้ห่างไกลยาเสพติด

(ง) ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐส่วนใหญ่เห็นว่าภาครัฐควรเอาจริงจังกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดควรมีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเด็ดขาดและนโยบายของรัฐบาลที่ออกมาต้องเอื้อให้กับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานและควรมีงบประมาณสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควรเพิ่มโทษทางกฎหมายสำหรับผู้ค้า/ผู้เสพยาเสพติด และมีบทลงโทษที่จริงจังและควรมีการรณรงค์และให้ความรู้เรื่องยาเสพติดอย่างจริงจังเพิ่มขึ้น

(จ) ข้อเสนอสำหรับการให้ความรู้และข้อมูลแก่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ควรรณรงค์ให้เยาวชนรู้ถึงคุณโทษของยาเสพติดอย่างชัดเจนเพื่อเป็นการปลูกฝังความเข้าใจตั้งแต่ต้นควรจัดโครงการอบรมการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และรู้จักการป้องกันอย่างถูกวิธี และควรมีการจัดกิจกรรม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจและตระหนักรู้ เห็นความสำคัญ และส่งเสริม สนับสนุนกิจการ การมีส่วนร่วมของเยาวชน ให้มีความรู้ความเข้าใจ ถึงปัญหา และผลกระทบของยาเสพติดและควรจัดอบรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดและให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่คนในชุมชนและเยาวชนในพื้นที่

2. อภิปรายผล

2.1 จากผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมและในรายด้าน อยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในด้านการปฏิบัติการ รองลงมาในข้อด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ และน้อยที่สุดในด้านการประเมินผล ซึ่งจากผลการศึกษาผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่พบคือ ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือและเพิกเฉยในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งนี้อาจเกิดจากการเกรงกลัวเนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้มีอิทธิพล ทำให้ประชาชนไม่กล้าให้ข้อมูล และขาดการมีส่วนร่วมเนื่องจากกลัวว่าจะไม่ปลอดภัย และยังสอดคล้องกับแรงจูงใจภายในด้านเจตคติที่ประชาชนเห็นว่าไม่ควรยุ่งเกี่ยวแม้ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติด จะไม่แจ้งเบาะแสเพราะกลัวถึงผลกระทบด้านความปลอดภัย และจากปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนเมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1943) (อ้างถึงใน รณฤทธิ์ ลิขมณังศุ, 2560) จะเห็นได้ว่าปัญหา ยาเสพติดจะส่งผลกระทบต่อลำดับขั้นของความต้องการของคนในระดับที่ 2 ได้แก่ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ทรัพย์สิน และการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม ซึ่งปัญหา ยาเสพติดประชาชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในชุมชน ก็อาจเป็นปัจจัยบวกในการจูงใจให้คน เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นหรือในทางตรงกันข้ามกัน ประชาชนในชุมชนมีความเกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพล กลัวจะเกิดอันตรายถ้าเข้าไปแจ้งเบาะแสหรือขัดขวาง ก็จะเป็นปัจจัยลบในการในการจูงใจให้คน เข้ามามีส่วนร่วมน้อยลง ซึ่งจากการศึกษา ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mario Ianniello (2018) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า อุปสรรคและแนวทางแก้ไขขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งวิธีที่ประสบความสำเร็จสูงสุดในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น โดยมีตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ปัจจัยเชิงบริบท รวมถึงความไม่สมดุลของข้อมูลและทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ การจัดการองค์กร รวมถึงเกณฑ์การเป็นตัวแทนของชุมชนและการออกแบบกระบวนการ และรูปแบบการจัดการกระบวนการ โดยมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ กำหนดการตัดสินใจในขั้นตอนขององค์กร และสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างหน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและยังสอดคล้องกับ พิมลวัฒนา กลิ่นจันทร์ (2560) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในเขต ตำบลไผ่ล้อม อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัญหา ด้านการ วางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชนภรณ์ สังสนา (2559) ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในบ้านคลองม่วงเหนือ มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในภาพรวมอยู่ใน ระดับน้อย และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อิศเรศ เลิศวิไล (2562) ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ ประชากรแฝง กฎหมายไม่เอื้อต่อเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองปกป้องเด็กมากเกินไป ปัญหาแหล่งมั่วสุม งบประมาณสนับสนุน และประชาชนไม่กล้าแจ้งปัญหาที่แท้จริงและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โกสินทร์ ประกอบพร (2562) และชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และคณะ (2561) ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในมากที่สุดในการปฏิบัติการ ด้านผลประโยชน์ และด้านการตัดสินใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน และน้อยที่สุดมีส่วนร่วมในการประเมินผล และยังใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ สุชาติ สมสีดา และ ศิพร โกวิท (2563) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ อติศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และทัชชกร แสงทองดี (2562) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อยู่ในระดับปานกลาง และขัดแย้งกับผลการศึกษาของชาติ พริกเล็ก (2565) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและยังขัดแย้งกับผลการศึกษาของธวัชชัย สนิตธมโม (2561) ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ สามารถนำไปอธิบายผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เท่ากับร้อยละ 7.7ส่วนเพศ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่มีผลในการทำนายผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ซึ่งจากผลการศึกษา ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางตรงกันข้ามกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะมีความเคยชินกับปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นเนื่องจากกรณีต่างๆ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยลง ซึ่งจากผลการศึกษา มีประเด็นที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้

2.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ซึ่งไม่มีผลในการทำนายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) อติศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และทัชชกร แสงทองดี (2562) ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และ คณะ (2561) รัชชัย สนดิธมโม (2561) สมจินตนา คุ่มภัย (2559) และ ชนภรณ์ สังสนา (2559) ซึ่งพบว่า เพศต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ สุชาวดี สมสีดา และ ศิพร โกวิท (2563) ทวัต กิตติสุรัตน์พงศ์ (2562) และ พิมลวัฒนา กลิ่นจันทร์ (2560) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เพศต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ซึ่งมีผลในการทำนายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โกสินทร์ ประกอบพร (2562) ทวัต กิตติสุรัตน์พงศ์ (2562) และ พิมลวัฒนา กลิ่นจันทร์ (2560) ซึ่งพบว่า อายุต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ กัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) สุชาวดี สมสีดา และ ศิพร โกวิท (2563) อติศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และ ทัชชกร แสงทองดี (2562) ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และ คณะ (2561) รัชชัย สนดิธมโม (2561) สมจินตนา คุ่มภัย (2559) และ ชนภรณ์ สังสนา (2559) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า อายุต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.3 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา ซึ่งมีผลในการทำนายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาวดี สมสีดา และ ศิพร โกวิท (2563) โกสินทร์ ประกอบพร (2562) รัชชัย สนดิธมโม (2561) พิมลวัฒนา กลิ่นจันทร์ (2560) และ ชนภรณ์ สังสนา (2559) ซึ่งพบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ กัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) ทวัต กิตติสุรัตน์พงศ์ (2562) อติศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และ ทัชชกร แสงทองดี (2562) ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และ คณะ (2561) และ สมจินตนา คุ่มภัย (2559) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.4 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ ซึ่งไม่มีผลในการทำนายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) อติศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และ ทัชชกร แสงทองดี (2562) และ ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และ คณะ (2561) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ สุชาวดี สมสีดา และ ศิพร โกวิท (2563) โกสินทร์ ประกอบพร (2562) ทวัต กิตติสุรัตน์พงศ์ (2562) รัชชัย สนดิธมโม (2561) พิมลวัฒนา กลิ่นจันทร์ (2560) สมจินตนา คุ่มภัย (2559) และ ชนภรณ์ สังสนา (2559) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.5 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อเดือน ซึ่งไม่มีผลในการทำนายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และคณะ (2561) และ ธวัชชัย สนดิธมโม (2561) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญแต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของทวัต กิตติสุรัตน์พงค์ (2562) อติศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และทัชชกร แสงทองดี (2562) พิมลวัฒนา กลิ่นจันทร์ (2560) สมจินตนา คุ่มภัย (2559) และ ชนภรณ์ สังสนา (2559) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.6 ปัจจัยส่วนบุคคล ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีผลในการทำนายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุชาติ สมสีดา และ ศิพร โกวิท (2563) และ ทวัต กิตติสุรัตน์พงค์ (2562) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของกัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 แรงจูงใจภายในมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจภายใน ได้แก่ เจตคติที่มีต่อปัญหายาเสพติด และการตระหนักรู้ต่อปัญหายาเสพติด ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ โกสินทร์ ประกอบพร (2562) ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างการให้แรงสนับสนุนทางสังคมกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติด พบว่า การตระหนักในปัญหายาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ในระดับต่ำในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังขัดแย้งกับผลการศึกษาของ พุทธิพร พงศ์นันท์กุลกิจ (2561) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด ได้แก่ ความแข็งแกร่งในชีวิต และทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด ($\beta = .81, p < .001$; $\beta = -.29, p < .05$ ตามลำดับ) และยังขัดแย้งกับผลการศึกษาของ สังคม ศุภรัตน์กุล (2560) ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้เรื่องยาเสพติด ($r=0.199$; $p\text{-value} < 0.05$) และทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดของวัยรุ่น ($r=0.485$; $p\text{-value} < 0.01$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชน คือ ควรสร้างสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง และควรมีบทบาทสำคัญในการป้องกันไม่ให้คนในครอบครัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ช่วยกันดูแลบุตรหลานให้ห่างไกลยาเสพติด และควรรณรงค์ให้เยาวชนรู้จักคุณค่าของยาเสพติดอย่างชัดเจนเพื่อเป็นการปลูกฝังความเข้าใจตั้งแต่ต้น โดยการจัดโครงการอบรมการป้องกันยาเสพติด การจัดกิจกรรม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจ และตระหนักรู้ มีความรู้

ความเข้าใจ ถึงปัญหา และผลกระทบของยาเสพติด แก่คนในชุมชน และเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรรวรรณ จุลวงษ์ (2559) ผลการวิเคราะห์ตัวแปรทำนายความสำเร็จในการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในชุมชนบ้านพัก พบว่า ตัวแปรปัจจัยภายใน ได้แก่ ครอบครัวที่อบอุ่นจะเป็นเกราะป้องกันปัญหาเสพติด มีความห่วงใยเกี่ยวกับปัญหาเสพติด ในชุมชนคนในชุมชนตระหนักถึงพิษภัยของสารเสพติดจะช่วยเฝ้าระวังป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอิสเรศ เลิศวิไล (2562) ผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีได้แก่ การจัดโครงการรณรงค์ การสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม

2.4 แรงจูงใจภายนอกมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เท่ากับร้อยละ 85.3 และจากการศึกษายังพบว่า ประชาชนในพื้นที่เห็นว่าการรณรงค์ให้เยาวชนรู้ถึงคุณโทษของยาเสพติดอย่างชัดเจนผ่านการจัดกิจกรรม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ควรจัดอบรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด และให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่คนในชุมชน และเยาวชนในพื้นที่และเห็นว่าการจัดสถานบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพุทธิพร พงศ์นันท์ทุกกิจ (2561) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้จ่ายเสพติด ได้แก่พฤติกรรมการเปิดรับสื่อด้วยปัญญา และทัศนคติต่อการใช้จ่ายเสพติด ($\beta = .23, p < .05$) และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอรอนงค์ ไทยเกิด (2560) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเอื้อกับการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยเอื้อมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในระดับค่อนข้างต่ำและปัจจัยเสริม ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยเอื้อดังกล่าว คือปัจจัยที่จัดให้โดยภาครัฐหรือภาคเอกชน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอรรวรรณ จุลวงษ์ (2559) ผลการวิเคราะห์ตัวแปรทำนายความสำเร็จในการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในชุมชนบ้านพัก พบว่าตัวแปรปัจจัยภายนอกได้แก่ มีระบบการส่งต่อเพื่อการบำบัด/ฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจที่ชัดเจนสำหรับผู้เสพมีขั้นตอนการแจ้งเบาะแสที่ชัดเจน มีการรณรงค์ต่อต้านปัญหาเสพติด($r = .692, p < .01$) สามารถทำนายความสำเร็จในการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในชุมชนบ้านพัก โดยมีประสิทธิภาพการทำนายร้อยละ 50.7 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทวีต กิตติสุรัตน์พงศ์ (2562) ผลการหาความสัมพันธ์พบว่า การติดต่อสื่อสารและการรับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม

ในระดับปานกลางในทิศทางเดียวกันและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของธัญกนกัรชต์ จิระโชคนิธิชโยธร (2565) ได้ศึกษา แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของพระสงฆ์และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า แนวทางที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของภาคเอกชน คือ โครงการ To Be Number One ในทุลกระหม่อมหญิง อุบลรัตน์ราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี ทรงเป็นองค์ประธานโครงการ โดยความร่วมมือร่วมพลังจากภาครัฐและเอกชน สามารถกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความเข้าใจ และตระหนักในการแก้ไขปัญหาเสพติดและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อิศเรศ เลิศวีไล (2562) ผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีได้แก่ การประชาสัมพันธ์ลงพื้นที่ เข้าถึงประชาชน การผลักดันจากผู้นำชุมชน และการสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมจินตนา คุ่มภัย (2559) ผลการศึกษาพบว่า การที่ อบต. ใช้กลยุทธ์จัดกิจกรรมหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และ อบต. สื่อสารให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชาวในชุมชนอย่างชัดเจน ซึ่งมีผลทางบวกแก่การมีส่วนร่วมของชาวในชุมชน ในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) กำหนดนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในปัจจุบัน เพื่อให้การดำเนินนโยบายเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) ในการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อย รวมถึงการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด ภาครัฐควรพิจารณาให้กฎหมายเอื้อต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ มากกว่าการมุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำความผิด

3) จัดสรรบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดให้กับหน่วยงานในระดับพื้นที่ อันจะเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้การนำนโยบายไป ปฏิบัติประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

3.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) ควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในเรื่องยาเสพติดให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น โทษและภัยของการใช้ยาเสพติด การปฏิเสธยาเสพติด การแจ้งเบาะแสผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การดูแลคนในครอบครัวให้ห่างไกล ยาเสพติด ตลอดจนการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น

2) ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างแรงจูงใจในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดให้กับประชาชนในพื้นที่ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแสผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การยกย่องเชิดชูบุคคลที่มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อสร้าง แรงจูงใจในการให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่

3) การดำเนินการด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดต้อง ดำเนินการอย่างจริงจัง และเร่งด่วน เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

4) บูรณาการการทำงานกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในการเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่

5) สื่อสารกับประชาชนให้เกิดความมั่นใจว่าหากให้ความร่วมมือในการแจ้ง เบาะแสข้อมูลยาเสพติดแล้ว ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่เปิดเผย ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้แจ้ง เบาะแส ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่กล้าที่จะให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่

6) สื่อมวลชน ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอข่าวยาเสพติด เนื่องจาก การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีความรุนแรง บางครั้งอาจทำให้ประชาชนเกิดความกลัวจน ไม่กล้ามีส่วนร่วม ดังนั้น การนำเสนอข่าวควรชี้้นำให้ประชาชนรู้สึกถึงความต้องการความปลอดภัย และดึงให้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

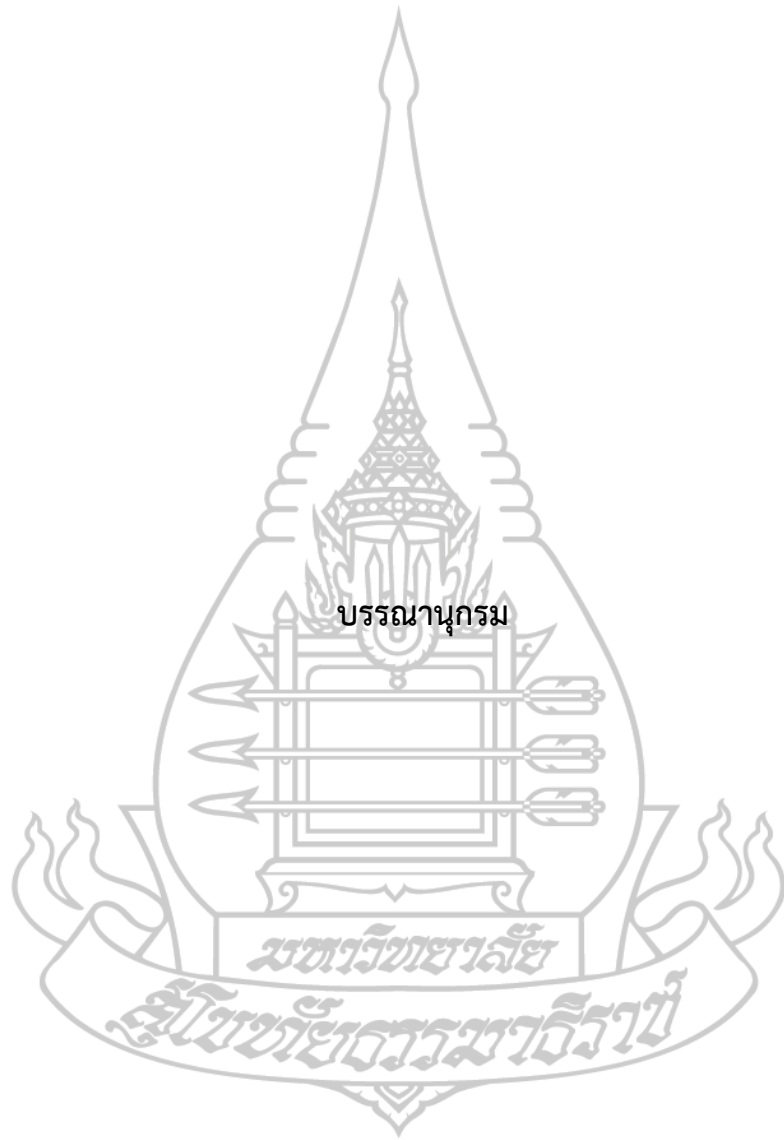
การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร และเพื่อให้ การวิจัยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ครั้งต่อไป ดังนี้

3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหา ยาเสพติดของประชาชนในอำเภออื่น ๆ และจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อ

ผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการจัดทำนโยบายในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ

3.2.3 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน
รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจมุมมองพฤติกรรม
และการใช้ชีวิตของประชากรในพื้นที่ได้ละเอียดมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการนำข้อมูลไปออกแบบเป็น
นโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยสุรินทร์

สุรินทร์พัฒนศึกษา

บรรณานุกรม

- กมลพร กัลยาณมิตร. (2559). แรงจูงใจ 2 ปัจจัย พลังสู่ความสำเร็จ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(3), 175-183.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2559). *แผนยุทธศาสตร์กรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔*. สืบค้นจาก https://multi.dopa.go.th/tspd/assets/modules/info_organ/uploads/c8b2182edbef0468c11aedf1223382f95b88c9699ad2d440687056376132742.pdf
- กฤษณ์ มีบำรุง. (2556). *การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- กัมพล เพ็ชรล้อมทอง. (2565). การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด : กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. *Journal of Modern Learning Development*, 7(5), 92-104.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2547). *หลักสถิติ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยารัตน์ ธีระธนะชัยกุล. (2563). *อิทธิพลของแรงสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุเขต กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- โกสินทร์ ประกอบพร. (2562). *การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จิราพร สุขารมณ และวิเชียร รุจิธำรงกุล. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี* : 140-146.
- จรี วรรณณาเจริญกุล. (2558). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ.

- ชนภรณ์ สังสนา. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
ในบ้านคลองม่วงเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลพญากลาง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี.
วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 4(3), 323-334.
- ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ และคณะ. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์. *งานประชุม
วิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 8/2561 “รัฐประศาสนศาสตร์ไทย 4.0 :
ประชารัฐนวัตกรรม และความท้าทาย*. 26 ตุลาคม 2561. อาคารนวัตปัญญา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ณัฐสินี สมคิด. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
ในเขตเทศบาลตำบลหนองตาคง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. (การค้นคว้าอิสระ
ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ทวิต กิตติสุรัตน์พงศ์. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงาน
ของเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ทวีศักดิ์ สุททกวาทิน. (2550). *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ระดับประเทศ
ครั้งที่ 1 เรื่อง การถ่ายโอนความสามารถด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์จากองค์การ
กลางบริหารงานบุคคลภาครัฐให้กับหัวหน้าส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสน-
ศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2545). *การปฏิรูประบบการบริหารงานภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- ที่ว่ากล่าวอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร. (2565). *บรรยายสรุปอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร*.
ถ่ายเอกสาร.
- ไททัศน์ มาลา. (2561). การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance: NPG):
แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการจัดการปกครองท้องถิ่น. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
(มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 8(1), 179-197.
- ธวัชชัย สนดิธมโม. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมือง
สระแก้วจังหวัดสระแก้ว*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- ธัญกนก รัชต์จิระโชคนิธิโยธธ. (2565). *แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติด ของพระสงฆ์และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมือง
หนองคาย จังหวัดหนองคาย*. *Journal of Modern Learning Development*, 7(1), 12-29.

- ธานีรินทร์ ศิลปจารุ. (2563). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ : ท่างหุ้นส่วนสามัญบิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นินุช บุญยฤทธิฐานนท์. (2551). *ผลลัพธ์การนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการปฏิรูประบบราชการของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. ไม่ได้ตีพิมพ์.
- นิवास วิรัช. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านเกาะกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา. ไม่ได้ตีพิมพ์.
- ปภาวรินทร์ นาจำปา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลคลองใหญ่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี. ไม่ได้ตีพิมพ์.
- ประคอง สุคนธจิตต์,สุนันทา งามเดโช และ ดาวพันธ์ เฉลยพงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชน. *วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัยเกริก*. 36(3), 181-200.
- ประจวบ แผลมหลัก และคณะ. (2557). *ปัญหาเสพติดในสังคมไทยมุมมองทางสังคมวิทยา*. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา*, 15(3):3-13.
- ปาริฉัตร ขาวทอง. (2565). *คุณภาพชีวิตในการทำงานและการมีส่วนร่วมในงานของบุคลากรในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. ไม่ได้ตีพิมพ์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พิมลวัฒนา กลิ่นจันทร์. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตตำบลไผ่ล้อมอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา. ไม่ได้ตีพิมพ์.
- พุทธิพร พงศ์นันท์กุลกิจ. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการเข้าเสพติดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 19 (ฉบับพิเศษ มกราคม – เมษายน 2561): 224-235.
- ภคพร กุลจิรันธร์. (2559). การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS). สืบค้นจาก <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=shirley129&month=09-2016&date=11&group=1&gblog=23>.
- รณฤทธิ์ สีชมนังศุ. (2560). *อิทธิพลของแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานกลุ่มธุรกิจ ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ. ไม่ได้ตีพิมพ์.

- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2545). *การปฏิรูประบบราชการภายใต้กระแสการจัดการภาครัฐใหม่ และข้อวิพากษ์*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- _____. (2556). *การจัดการภาครัฐแนวใหม่*. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- วสันต์ เหลืองประภัสร์. (2548). การจัดการภาครัฐแนวใหม่กับการบริหารการปกครองในระบอบประชาธิปไตย: สองกระแสความคิดในการบริหารงานภาครัฐ ลูกค้ำ หรือ พลเมือง. *รัฐศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 26(2), 35-86.
- ศิริชญาภรณ์ ภูมิพิริยะสกุล. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับทัศนคติในการใช้เวลาว่างของผู้ใช้บริการศูนย์เยาวชนในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. (2542). *ทฤษฎีและแนวความคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์*. เชียงใหม่: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). *คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ 11/2565ผนวกแนบท้ายคำสั่ง ศอ.ปส. ที่ ๑๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕*. ถ่ายเอกสาร.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข. (มปป.). *แผนยุทธศาสตร์ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2566*. สืบค้นจาก https://ncmc.moph.go.th/home/upload/web_download/rptk5fmp8q8sk0soko.pdf.
- สนธยา บุตรวาระ. (2556). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สมจินตนา คุ่มภัย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวตำบลในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนตำบลสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช*. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(2), 733-748.
- สมาน รังสิโยภักดิ์. (2546). *การบริหารราชการไทย: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991.
- สังคม ศุภรัตน์กุล. (2560). *ความสัมพันธ์ของการรับรู้ ทัศนคติกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในพื้นที่การค้าและการระบาด จังหวัดอุดรธานี*. *วารสารวิชาการเสพติด*, 5(1), 25-40.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๕*. สืบค้นจาก <http://thesis.swu.ac.th>.

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2565). *แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติราย 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570*. สืบค้นจาก <https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/plan66.pdf>.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดชุมพร. (2565). "จังหวัดชุมพรประชุมศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด" สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. สืบค้นจาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG221017165036533>.
- สุชาติ พริกเล็ก. (2565). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์*, 9(4), 436-465.
- สุชาติ สมสีดา และ ศิพร โกวิท. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 10(2), 91-97.
- สุทธิดา ทิรัญเรือง. (2565). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยกรณีศึกษา : เทศบาลตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. กรุงเทพมหานคร.
- สุพจน์ โกสียะจินดา. (2550). *การบริหารโครงการในระบบงานไอที*. กรุงเทพมหานคร.
- อดิศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และ ทักษกร แสงทองดี. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลบางพลัด แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร. *วารสารอาชญากรรมและความปลอดภัย*, 1(1), 1-14.
- อภิญา บำรุงจิตต์. (2560). การปฏิรูปราชการไทยสู่การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4* (วันที่ 4 สิงหาคม 2560) ณ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 1288-1320.
- อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ. (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลท่าแค จังหวัดลพบุรี. *วารสารร่วมพฤษ มหวิทยาลัยเกริก*. 36(3), 45-65.
- อรรธรณ จุลวงษ์. (2559). ปัจจัยทำนายความสำเร็จของการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในบ้านพักกำลังพลกองทัพบก. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 17(3), 178-186.
- อรอนงค์ ไทยเกิด. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. กรุงเทพมหานคร.

- อธิพงษ์ ต้นศิริ. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ศึกษารณีย์ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*
- อิสเรศ เลิศวิไล. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. (ภาคนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*
- เอกภพ จันท์สุคนธ์ และปัทมา สุพรรณกุล. (2563). *แรงสนับสนุนทางสังคมกับการควบคุมระดับ
น้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 14(2) : 1-7.*
- โอภาส จุเลิศตระกูล. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเจนเนอเรชั่นวาย
ในกรุงเทพมหานคร. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.*
- Arnstien, S. R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American
Institute of Planners*, 35(4).
- Berkley, G. E. (1975). *The Craft of Public Administration*. Boston: Allyn and Bacon.
- Cheema, G. S. (2005). From Public Administration to Governance: The Paradigm Shift
in the Link between Government and Citizens. *A paper presented at
the 6th Global Forum on Reinventing Government towards Participatory
and Transparent Governance. on 24-27 May 2005, Seoul, Republic of
Korea.*
- Christensen, T. & Laegreid, P. (2013). *The Ashgate research companion to new public
management*. New York: Ashgate.
- Cicely, M. (2020). Community participation is crucial in a pandemic. *The Lancet
Journals*, Volume 395(10238): 1676-1678. [https://www.thelancet.com/
action/showPdf?pii=S0140-6736%2820%2931054-0](https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2820%2931054-0)
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and
Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural
Development Committee Center for international Studies*. New York:
Cornell University Press.
- Davis, S. H. (1984). Why Principals Lose Their Jobs : Comparing the Perceptions of
Principals and Superintends. *Journal of School Leadership*, 10(1), 40-68.

- Denhardt, J. V. & Denhardt, R. B. (2007). *The New Public Services*. (Expanded Edition): Serving not Steering. Armonk, New York: M.E. Sharpe.
- Doris, K, (2020). Social factors influencing household waste separation: A literature review on good practices to improve the recycling performance of urban areas. *Journal of Cleaner Production*, Volume 245 (118605).
<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.118605>.
- Ewalt, J. A. G. (2001). *Theories of Governance and New Public Management: Links to Understanding Welfare Policy Implementation*. Paper prepared for presentation at the Annual Conference of the American Society for Public Administration, Newark, New Jersey, March 12.
- Kennett, P. (2010). Global Perspectives on Governance. In *The New Public Governance?: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance*. Stephen P. Osborne (ed.). London: Routledge.
- Kooiman, J. (1999). Social-political Governance: Overview, Reflections and Design. *Public Management Review*.1(1).
- Loffler, E. (2005). Governance and Government: Networking with External Stakeholders. In *Public Management and Governance*. Tony Bovaird and Elke Loffler (eds.) London: Taylor & Francis Group.
- Mario, I. (2018). Obstacles and solutions on the ladder of citizen participation: a systematic review. *Public Management Review*, 21(1).
<https://doi.org/10.1080/14719037.2018.1438499>.
- Osborne, S. P. (2010). Introduction: The (New) Public Governance: A Suitable Case for Treatment?. In *The New Public Governance?: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance*. Stephen P. Osborne (ed.). London: Routledge.
- Peters, B.G. (1995). *The Politics of Bureaucracy*. New York: Longman Publishers USA.
- _____. (2010). Meta-governance and Public Management. In *The New Public Governance?: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance*. Stephen P. Osborne (ed.). London: Routledge.
- Pierre, J. (1995). *The marketization of state: Citizens, consumer and the emergence of The public market*. Canada: McGill-Queen's University Press.

- Rhodes, R. A. W. (1997). *Understanding governance: Policy Networks, Governance, Reflexivity and Accountability*. Open University Press, Buckingham.
- Sovoie, D.J. (1995). *Globalization, nations states, and the civil service*. Canada: McGill-Queen's University Press.
- William, E. (1976). Electoral Participation in a Low Stimulus Election. *Rural Development*, 4(1).
- Wilson, W. (2007). The study of administration. in Shafritz, Jay, M. & Hyde, Albert, C. *Classics of Public Administration*. Wadsworth: Cengage Learning.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

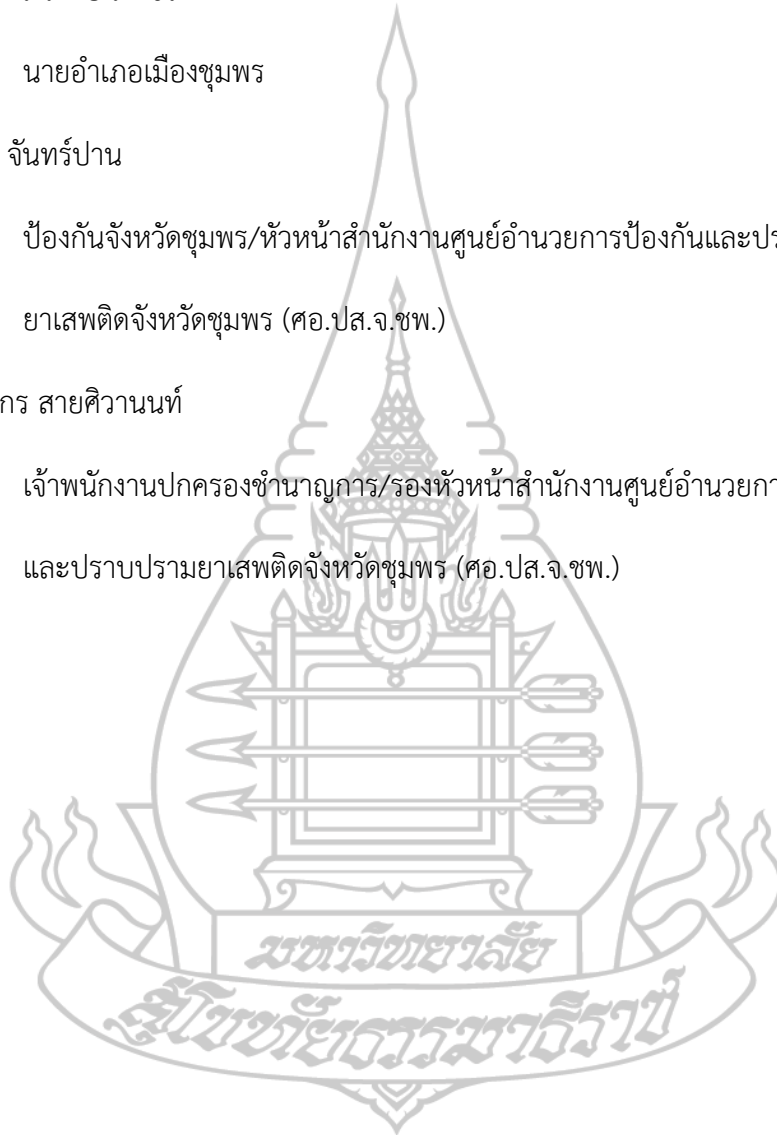
1) นายนวรรตน์ วงศ์ปิ่นเพชร

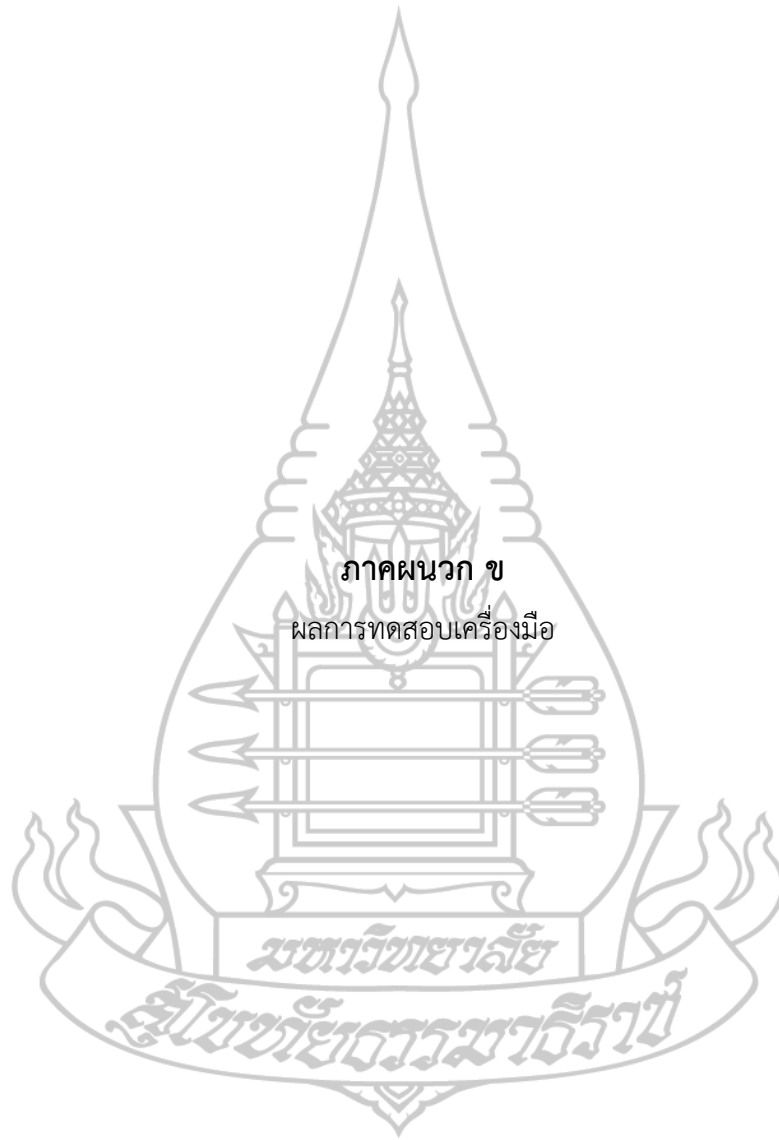
ตำแหน่ง นายอำเภอเมืองชุมพร

2) นายสุชิน จันทรปาน

ตำแหน่ง ป้องกันจังหวัดชุมพร/หัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติดจังหวัดชุมพร (ศอ.ปส.จ.ชพ.)

3) นายดุษกร สายศิวานนท์

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ/รองหัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร (ศอ.ปส.จ.ชพ.)

ภาคผนวก ข
ผลการทดสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยนครมาลีราช

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้งานการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชน

ในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือที่ใช้งานการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. นายนวรรตน์ วงศ์ปิ่นเพชร

ตำแหน่ง นายอำเภอเมืองชุมพร

2. นายสุชิน จันทรปาน

ตำแหน่ง ป้องกันจังหวัดชุมพร/หัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร (ศอ.ปส.จ.ชพ.)

3. นายดฤชกร สายศิวานนท์

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ/รองหัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร (ศอ.ปส.จ.ชพ.)

เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อข้อความวัดได้ตรงหรือมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงหรือมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

คะแนน -1 เมื่อข้อความวัดได้ไม่ตรงหรือสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ทำการพิจารณา

เกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป สามารถคัดเลือกข้อความนั้นไว้ใช้ได้

ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขและปรับปรุง

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปล ผล
		1	2	3			
1	เพศ - ชาย - หญิง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	อายุ - ต่ำกว่า 20 ปี - 20-30 ปี - 31- 40 ปี - 41-50 ปี - 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ระดับการศึกษา - ต่ำกว่าปริญญาตรี - ปริญญาตรี - สูงกว่าปริญญาตรี	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปล ผล
		1	2	3			
4	อาชีพ - นักเรียน/นักศึกษา - เกษตรกร / ประมง - รับจ้างทั่วไป - ค้าขาย - พนักงานบริษัทเอกชน - รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ - ธุรกิจส่วนตัว - อื่น ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	รายได้ต่อเดือน - ต่ำกว่า 15,000 บาท - 15,000 – 25,000 บาท - 25,001 – 35,000 บาท - 35,001 – 45,000 บาท - 45,001 บาท ขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ - น้อยกว่า 1 ปี - 1 - 5 ปี - 6 - 10 ปี - 11 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 1 แรงจูงใจภายใน

1) เจตคติที่ท่านมีต่อปัญหาเสพติด

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปรผล
		1	2	3			
1	ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาระดับชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจึงจะประสบผลสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	เมื่อท่านพบเห็นหรือทราบว่าผู้ใดเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติด ท่านจะไม่ยุ่งเกี่ยวเพื่อความปลอดภัยของตัวเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ท่านคิดว่าคนทั่วไปไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับการจับกุมผู้ค้ายาเสพติด เพราะเชื่อว่าผู้ค้ายาเสพติดนั้นจะได้รับกรรมตามสนอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ปัญหาเสพติดเป็นเรื่องไกลตัว ถ้าหากคนในครอบครัวไม่มีใครยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	การที่ประชาชนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3			
6	คนในชุมชนของท่านมีความสนใจ และตื่นตัวในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเร่งด่วน ที่รัฐบาลต้องริบหาแนวทางป้องกัน และแก้ไขก่อนปัญหาอื่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	เมื่อท่านพบเห็นเด็กหรือเยาวชนมั่ว สุ่มยาเสพติด ท่านจะแจ้ง เบาะแสให้ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ทาง ราชการทราบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

2) การตระหนักรู้ในปัญหายาเสพติด

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3			
1	ผู้ติดยาเสพติดมักสร้างปัญหาให้ สังคม เช่น ลักเล็กขโมยน้อย ประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ผู้อื่น และก่ออาชญากรรมต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	เด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมาก ต้องเสียนาคตเพราะติดยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาด ของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	คนในครอบครัวมีบทบาทหน้าที่ใน การป้องกันปัญหายาเสพติด โดยตรง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การ แปลผล
		1	2	3			
5	ท่านรับรู้/สนใจปัญหายาเสพติดใน ชุมชนของท่าน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	การปราบปรามยาเสพติดของ เจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันยังไม่ได้ ผลดีเท่าที่ควร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	สาเหตุหนึ่งของเยาวชนที่ติดยาเสพติด นั้นมาจากการคบเพื่อนและถูก ชักจูงให้ทดลองเสพยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ปัญหายาเสพติดยากที่จะหาแนว ทางแก้ไข เพราะมักเกี่ยวข้องกับ กลุ่มผู้มีอิทธิพล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	ปัญหายาเสพติดทำให้รัฐบาลต้อง เสียงบประมาณจำนวนมาก เพื่อใช้ใน การป้องกันปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	ท่านติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจภายนอกในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนใน
เขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

1) การสนับสนุนที่ภาครัฐ

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปล ผล
		1	2	3			
1	ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแส สายด่วน 1386 เกี่ยวกับยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแส เกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสำนักงาน ป.ป.ส.ส่วนกลาง/ส่วนภูมิภาค	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแส เกี่ยวกับยาเสพติดผ่านเว็บไซต์ ป.ป.ส.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ในชุมชนของท่านมีระบบการ บำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพ ติดโดยชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ในชุมชนของท่านมีการติดตามการ รักษาผู้ป่วยยาเสพติดโดย อสม. หรือคนในชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ในชุมชนของท่านมีการตรวจตรา จุดเสี่ยงแหล่งมั่วสุม จากเจ้าหน้าที่ ภาครัฐ หรืออาสาสมัครในชุมชน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	ในชุมชนของท่านมีการจัดโครงการ เกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ในชุมชนของท่านมีลานกีฬาต้านภัย ยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปล ผล
		1	2	3			
9	ในชุมชนของท่านมีองค์กรหรือ หน่วยงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด เช่น การเข้าร่วม อาสาสมัครเดินเวรยาม หรือจุด ตรวจ ในหมู่บ้าน/ชุมชน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปล ผล
		1	2	3			
การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ด้าน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด							
1	หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	วิทยุชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์/นิตยสาร วารสาร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	โปสเตอร์ ป้ายประกาศ ป้ายไว้นิส	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	การประชุม/อบรม สัมมนา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	อินเตอร์เน็ต	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ท่านได้รับคำแนะนำ คำชี้แจง ข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ๆ ต่อไปนี้มาก น้อยเพียงใด							
1	บุคคลในครอบครัว	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	เพื่อนบ้าน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	เพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	อาสาสมัคร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขต
อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปร ผล
		1	2	3			
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ							
1	ได้เข้าประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/ สาเหตุของปัญหาเสพติดในชุมชน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	ร่วมวิเคราะห์ปัญหาการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดในชุมชน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	ร่วมเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ให้คำปรึกษาการวางแผนป้องกัน ปัญหาเสพติดแก่ชุมชน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	มีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการ วางแผนป้องกันปัญหาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ							
6	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ หรือเป็นอาสาสมัครในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษและพิษภัย ของยาเสพติดให้ชุมชนได้รับทราบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	การมีส่วนร่วมในการร่วมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้เกิดกระแส ต่อต้านยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผู้เสพและ ผู้ค้ายาเสพติดในชุมชนของท่าน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปร ผล
		1	2	3			
10	มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส หรือชักชวนผู้ติดยาเสพติดใน ชุมชนให้เข้าสู่กระบวนการการ บำบัดรักษาและฟื้นฟู	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์							
11	ท่านเคยได้รับรางวัลหรือ ผลประโยชน์ตอบแทนในการ ดำเนินงานตามโครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของ ชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	ท่านได้รับการสนับสนุนข้อมูล เอกสาร หรือสื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ รณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13	ท่านได้รับการยกย่องจากคนใน ชุมชนต่อการดำเนินงานเกี่ยว การป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดในพื้นที่ของท่าน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	ระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ผู้ป่วยยาเสพติดสามารถช่วยคน ในครอบครัวหรือคนในชุมชน ของท่านเลิกยาเสพติดได้	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
15	การดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชนของ ท่านมีความรุนแรงของปัญหาที่ เกี่ยวกับยาเสพติดลดลง	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด ของประชาชน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปร ผล
		1	2	3			
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล							
16	มีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินงานป้องกันปัญหา ยาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐ ตามสื่อต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	มีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมการป้องกันปัญหา เสพติดในชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	มีส่วนร่วมประเมินผลการ ปฏิบัติงานการป้องกันปัญหา เสพติดภายในชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	มีส่วนร่วมในการติดตามผู้ผ่าน การบำบัดยาเสพติดในชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	มีส่วนร่วมติดตามและประเมิน การใช้งบประมาณในการ ป้องกันปัญหาเสพติด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดของ ประชาชน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	การแปล ผล
		1	2	3			
1	ท่านคิดว่ามีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ท่านมีข้อเสนอแนะในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขต อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

หมายเหตุ

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป สามารถคัดเลือกข้อความนั้นไว้ใช้ได้

สรุปผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ $63.36/66 = 0.96$ (ใช้ได้)

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพรแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แรงจูงใจภายใน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคำถาม ได้แก่

1) เจตคติที่ท่านมีต่อปัญหายาเสพติด

2) การตระหนักรู้ในปัญหายาเสพติด

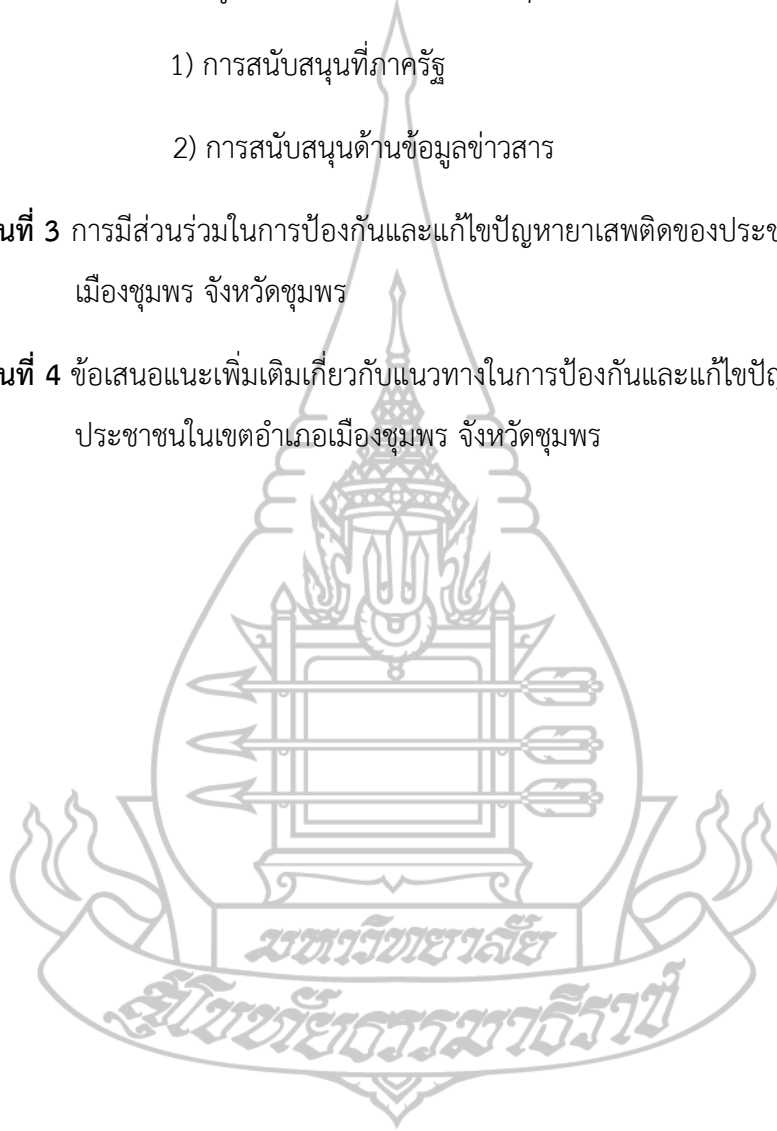
ส่วนที่ 2 แรงจูงใจภายนอก แบ่งเป็น 2 กลุ่มคำถาม ได้แก่

1) การสนับสนุนที่ภาครัฐ

2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง
ของท่านเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ

1) ต่ำกว่า 20 ปี

2) 20-30 ปี

3) 31- 40 ปี

4) 41-50 ปี

5) 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1) ต่ำกว่าปริญญาตรี

2) ปริญญาตรี

3) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

1) นักเรียน/นักศึกษา

2) เกษตรกร / ประมง

3) รับจ้างทั่วไป

4) ค้าขาย

5) พนักงานบริษัทเอกชน

6) รับราชการ / พนักงาน

รัฐวิสาหกิจ

7) ธุรกิจส่วนตัว

8) อื่น ๆ

5. รายได้ต่อเดือน

1) ต่ำกว่า 15,000 บาท

2) 15,000 – 25,000 บาท

3) 25,001 – 35,000 บาท

4) 35,001 – 45,000 บาท

5) 45,001 บาทขึ้นไป

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

1) น้อยกว่า 1 ปี

2) 1-5 ปี

3) 6 – 10 ปี

4) 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ
ประชาชนในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 1 แรงจูงใจภายใน

1) เจตคติที่ท่านมีต่อปัญหายาเสพติด

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับ
ความเข้าใจของท่านเพียงคำตอบเดียว ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

- ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง
ระดับคะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
ระดับคะแนน 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย
ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาระดับชาติการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการจึงจะประสบผลสำเร็จ					
2. เมื่อท่านพบเห็นหรือทราบว่าผู้ใดเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติด ท่านจะไม่ยุ่งเกี่ยวเพื่อความปลอดภัยของตัวเอง					
3. ท่านคิดว่าคนทั่วไปไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับการจับกุมผู้ค้ายาเสพติด เพราะเชื่อว่าผู้ค้ายาเสพติดนั้นจะได้รับกรรมตามสนอง					
4. ปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องไกลตัวถ้าหากคนในครอบครัว ไม่มีใครยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด					
5. การที่ประชาชนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อหาแนวทางในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง					
6. คนในชุมชนของท่านมีความสนใจและตื่นตัวในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
7. ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องริบหา แนวทางป้องกันและแก้ไขก่อนปัญหาอื่น					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8. เมื่อท่านพบเห็นเด็กหรือเยาวชนมีวสุมเสพทยาเสพติด ท่านจะแจ้งเบาะแสให้ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ทางราชการทราบ					

2) การตระหนักรู้ในปัญหาเสพติด

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงคำตอบเดียว ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

- ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง
 ระดับคะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
 ระดับคะแนน 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย
 ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ผู้ติดยาเสพติดมักสร้างปัญหาให้สังคม เช่น ลักเล็กขโมยน้อย ประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินผู้อื่น และก่ออาชญากรรมต่าง ๆ					
2. เด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากต้องเสียนอนาคตเพราะติดยาเสพติด					
3. ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น					
4. คนในครอบครัวมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันปัญหาเสพติดโดยตรง					
5. ท่านรับรู้/สนใจปัญหาเสพติดในชุมชนของท่าน					
6. การปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร					

ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
7. สาเหตุหนึ่งของเยาวชนที่ติดยาเสพติดนั้นมาจากการคบเพื่อนและถูกชักจูงให้ทดลองเสพยาเสพติด					
8. ปัญหายาเสพติดยากที่จะหาแนวทางแก้ไข เพราะมักเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้มีอิทธิพล					
9. ปัญหายาเสพติดทำให้รัฐบาลต้องเสียงบประมาณจำนวนมาก เพื่อใช้ในการป้องกันปราบปรามบำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด					
10. ท่านติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ					

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจภายนอก

1) การสนับสนุนที่ภาครัฐ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงคำตอบเดียว โดยแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

- คะแนน 1 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับน้อยที่สุด/ไม่ได้รับเลย
 คะแนน 2 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับน้อย/ได้รับนาน ๆ ครั้ง
 คะแนน 3 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับปานกลาง/ได้รับบ้าง
 คะแนน 4 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับมาก/ได้รับบ่อย ๆ
 คะแนน 5 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับมากที่สุด/ได้รับประจำ

ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแส สายด่วน 1386 เกี่ยวกับยาเสพติด					
2. ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสำนักงาน ป.ป.ส.ส่วนกลาง/ส่วนภูมิภาค					
3. ข้อมูลช่องทางการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านเว็บไซต์ ป.ป.ส.					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. ในชุมชนของท่านมีระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดโดยชุมชน					
5. ในชุมชนของท่านมีการติดตามการรักษาผู้ป่วยยาเสพติดโดย อสม. หรือคนในชุมชน					
6. ในชุมชนของท่านมีการตรวจตราจุดเสี่ยง แหล่งมั่วสุมจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรืออาสาสมัครในชุมชน					
7. ในชุมชนของท่านมีการจัดโครงการเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติด					
8. ในชุมชนของท่านมีลานกีฬาต้านภัยยาเสพติด					
9. ในชุมชนของท่านมีองค์กรหรือหน่วยงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เช่น การเข้าร่วมอาสาสมัครเดินเวรยาม หรือจุดตรวจ ในหมู่บ้าน/ชุมชน					

2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงคำตอบเดียว โดยแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

- คะแนน 1 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับน้อยที่สุด/ไม่ได้รับเลย
 คะแนน 2 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับน้อย/ได้รับนานๆ ครั้ง
 คะแนน 3 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับปานกลาง/ได้รับบ้าง
 คะแนน 4 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับมาก/ได้รับบ่อย ๆ
 คะแนน 5 หมายถึง รับรู้หรือได้รับในระดับมากที่สุด/ได้รับประจำ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด					
1. หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย					
2. วิทยุชุมชน					
3. โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. โปสเตอร์/ป้ายประกาศ/ป้ายไว้นิล					
5. การประชุม/อบรม/สัมมนา					
6. อินเทอร์เน็ต					
ท่านได้รับคำแนะนำ คำชี้แจง ข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ๆ ต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด					
1. บุคคลในครอบครัว					
2. เพื่อนบ้าน					
3. เพื่อนร่วมงาน					
4. อาสาสมัคร					
5. ผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน					

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอเมือง
ชุมพร จังหวัดชุมพร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับระดับ

การมีส่วนร่วมของท่านเพียงคำตอบเดียว

มากที่สุด = ทุกครั้ง น้อย = บางครั้ง
 มาก = เกือบทุกครั้ง น้อยที่สุด = นาน ๆ ครั้ง
 ปานกลาง = บ่อยครั้ง

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. ได้เข้าประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/สาเหตุของปัญหา ยาเสพติดในชุมชน					
2. ร่วมวิเคราะห์ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในชุมชน					
3. ร่วมเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด					
4. ให้คำปรึกษาการวางแผนป้องกันปัญหายาเสพติด แก่ชุมชน					
5. มีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนป้องกัน ปัญหายาเสพติด					
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ					
6. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ หรือเป็นอาสาสมัคร ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
7. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดให้ชุมชน ได้รับทราบ					
8. การมีส่วนร่วมในการร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้เกิดกระแสต่อต้านยาเสพติด					

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติดในชุมชนของท่าน					
10. มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส หรือชักชวนผู้ติดยาเสพติดในชุมชนให้เข้าสู่กระบวนการการบำบัดรักษาและฟื้นฟู					
การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์					
11. ท่านเคยได้รับรางวัลหรือผลประโยชน์ตอบแทนในการดำเนินงานตามโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน					
12. ท่านได้รับการสนับสนุนข้อมูล เอกสารหรือสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด					
13. ท่านได้รับการยกย่องจากคนในชุมชนต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของท่าน					
14. ระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดสามารถช่วยคนในครอบครัวหรือคนในชุมชนของท่านเลิกยาเสพติดได้					
15. การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่านมีความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง					
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
16. มีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐตามสื่อต่าง ๆ					
17. มีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน					

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18. มีส่วนรวมประเมินผลการปฏิบัติงานการป้องกัน ปัญหาเสพติดภายในชุมชน					
19. การมีส่วนร่วมในการติดตามผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด ในชุมชน					
20. มีส่วนร่วมติดตามและประเมินการใช้งบประมาณ ในการป้องกันปัญหาเสพติด					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.1 ท่านคิดว่ามีปัญหาอุปสรรคใดบ้างในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

1.
2.
3.
4.
5.

4.2 ท่านมีข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร อย่างไร

1.
2.
3.
4.
5.

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางสาวชนากานต์ ประสารวุฒิ
วัน เดือน ปี เกิด	25 ตุลาคม 2534
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลหมอเล็ก อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่ทำการปกครองจังหวัดชุมพร (กลุ่มงานความมั่นคง)/ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดชุมพร (ศอ.ปส.จ.ชพ.)
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2556
ประวัติการทำงาน	เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ

